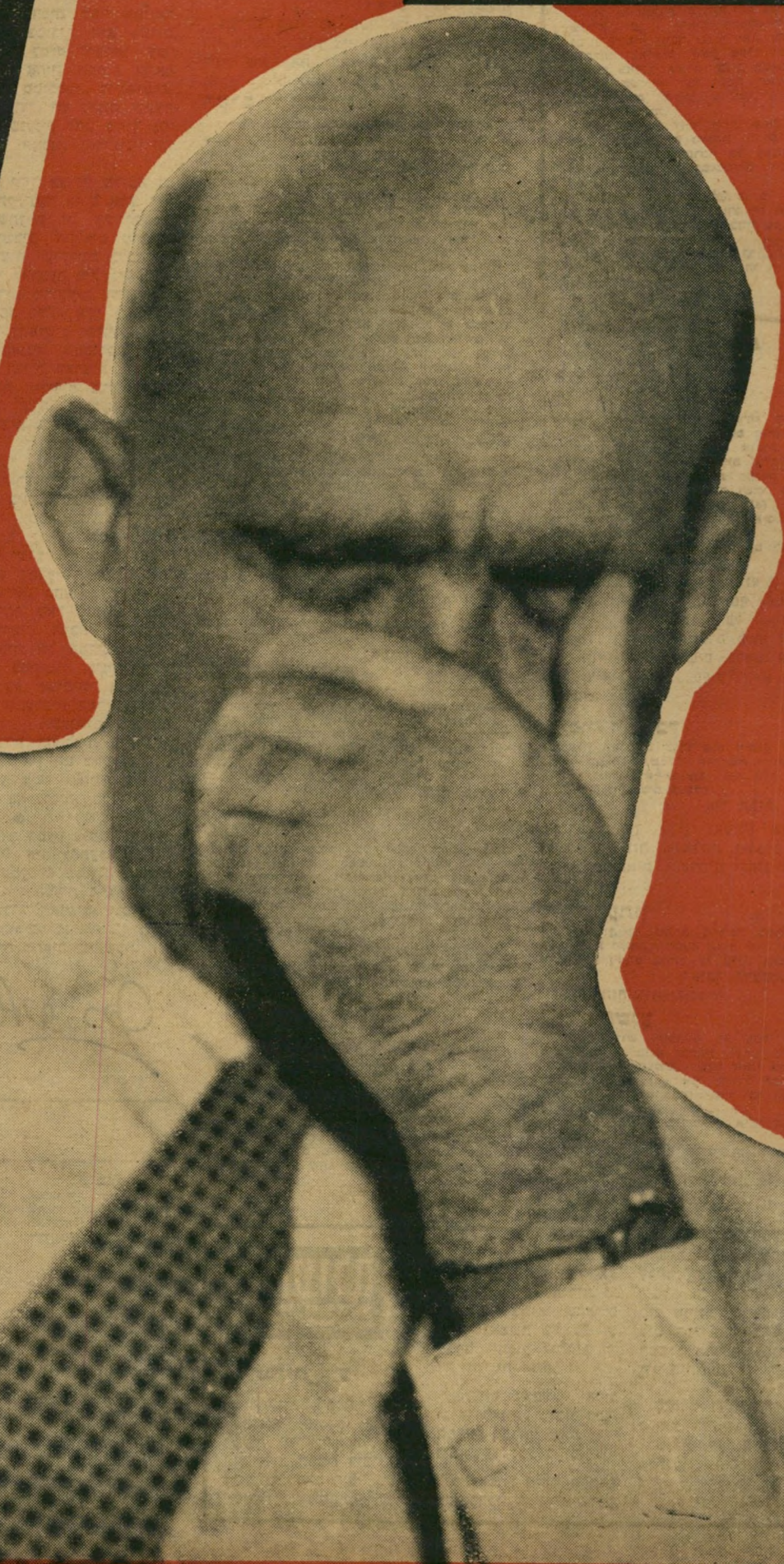

העולם הזה

מחוקק חיים כהן

סעיף 8 - מוות: סעיף 9 - מוות:
סעיף 10 - מוות: סעיף 11 - מאסר עולם:
סעיף 12 - שבע שנים

(ראה במדינה)

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה, כתובת:
מיכאל אלמו (זמני)
עורך משנה, חדשות:
משה בן-אפרים

הכתב הראשי:
יהודה נבאי

השכונות המצויות
לאינפורמציה

רחוב גליקסון 8, תל-אביב
(ליד תיאטרון "א.ה.ל.")
ת.ד. 138, טל. 68785
מען למכירות: "עולמפרס" (זמני)
מו"ל: העולם הזה בע"מ
מורס:
דפוס: ישראל בע"מ ת"א

מיום שבדבר: ערבי ישראל, מדינת ישראל, מדינות ערב וא"ם.

כדי להשיג גיוס חכים מסר בפומבי שמחיר דונאם אומה בסוריה הוא עשרים פרוטות, לכן, כשנגמרה לפלח הישראלי עשרים דונאם שם, בין אחי, תמורת דונאם אחד שלו פה, בארץ מסוכסכת, דו-לאומית, תחת שלטון "א.ה.ל.", יש להניח שיהיה שבע-רצון. ביחוד כשנעניק להם מתוך גס' ויגנו גם את העזר הטכני, האירגוני וה-מדעי להתיישבותם.

ברור הדבר שזה יהיה במידה מרובה גם לסובת המדינות שתקלטנה אחים אלה. הרי עיראק, למשל, מחללת זה עשרות ב' שנים לקבל מתיישבים קטלאים ערבים. שטחן של שש הארצות העיקריות בלבד של הערבים עולה בערך לארבעה מיליונים ושש מאות אלף קילומטרים מרובעים, היינו כמ' עס לגודל של אירופה כולה, אשר בה יושב בים כארבע מאות וחמשים מיליון נפש. מהנדס ההשקעה האנגלי המפורסם, ויל' קוקס, בעל הניסיון הגדול בארצות מרובות, הוכיח, אחרי חקירות ומדידות במשך שנים רבות, כי בעיראק לברכה, בהשקעה מקי' פה, יש מקום לחמישים מיליון תושבים נוס' פים.

מר קאס קובע כי "לאחר העליה ההמו' נית של היהודים מארצות ערב אחדות לא נשאר במדינות הערביות מספר יהודים ה' עומד ביחס כלשהו למספר הערבים שבי' ישראל". טועה הוא לגמרי. לבי' מספרי המשרד הסטטיסטי ישנם עוד בשבע האר' צות, שנלחמו בנו, כשבעים וחמשה אלף יהודים, ובצפון אפריקה כחצי מיליון.

על טענות, השכיחה מאד בחוגים רבים, ש"ערביי ישראל עושים הרבה כדי להקל את המצוקה הכלכלית של המדינה", עני' תי מראש לא אחת במקומות שונים ויקצר פה המקום לחזור על תשובותי. אע"י אי' פוא רק כי אמרתו שהערבים במדינתנו "מ' ספקים לשוקים יותר משלושים ירלושה אחוז של כל התוצרת החקלאית בישראל" אינה נכונה כל עיקר. אין הם מספקים אלא כשלושה-עשר-ארבעה-עשר אחוז, כלומר, כמחצית אחוזיהם באכלוסיה, בערך.

דעתי האישית נוגדת כמעט לגמרי את דע' תו של שרון. אולם אין להתעלם מן הע' עובדה שהוא אחד המעטים במדינה החושב ברצינות על בעיה זו, הבעיה הרצינית ב' יותר של עתידנו. רוב האנשים, וגם רוב פקדי הממשלה, סבורים, כנראה, כי משי' כה בכחף היא תחליף מתאים לכשחשבה.

דעתי האישית נוגדת כמעט לגמרי את דע' תו של שרון. אולם אין להתעלם מן הע' עובדה שהוא אחד המעטים במדינה החושב ברצינות על בעיה זו, הבעיה הרצינית ב' יותר של עתידנו. רוב האנשים, וגם רוב פקדי הממשלה, סבורים, כנראה, כי משי' כה בכחף היא תחליף מתאים לכשחשבה.

דעתי האישית נוגדת כמעט לגמרי את דע' תו של שרון. אולם אין להתעלם מן הע' עובדה שהוא אחד המעטים במדינה החושב ברצינות על בעיה זו, הבעיה הרצינית ב' יותר של עתידנו. רוב האנשים, וגם רוב פקדי הממשלה, סבורים, כנראה, כי משי' כה בכחף היא תחליף מתאים לכשחשבה.

דעתי האישית נוגדת כמעט לגמרי את דע' תו של שרון. אולם אין להתעלם מן הע' עובדה שהוא אחד המעטים במדינה החושב ברצינות על בעיה זו, הבעיה הרצינית ב' יותר של עתידנו. רוב האנשים, וגם רוב פקדי הממשלה, סבורים, כנראה, כי משי' כה בכחף היא תחליף מתאים לכשחשבה.

דעתי האישית נוגדת כמעט לגמרי את דע' תו של שרון. אולם אין להתעלם מן הע' עובדה שהוא אחד המעטים במדינה החושב ברצינות על בעיה זו, הבעיה הרצינית ב' יותר של עתידנו. רוב האנשים, וגם רוב פקדי הממשלה, סבורים, כנראה, כי משי' כה בכחף היא תחליף מתאים לכשחשבה.

דעתי האישית נוגדת כמעט לגמרי את דע' תו של שרון. אולם אין להתעלם מן הע' עובדה שהוא אחד המעטים במדינה החושב ברצינות על בעיה זו, הבעיה הרצינית ב' יותר של עתידנו. רוב האנשים, וגם רוב פקדי הממשלה, סבורים, כנראה, כי משי' כה בכחף היא תחליף מתאים לכשחשבה.

דעתי האישית נוגדת כמעט לגמרי את דע' תו של שרון. אולם אין להתעלם מן הע' עובדה שהוא אחד המעטים במדינה החושב ברצינות על בעיה זו, הבעיה הרצינית ב' יותר של עתידנו. רוב האנשים, וגם רוב פקדי הממשלה, סבורים, כנראה, כי משי' כה בכחף היא תחליף מתאים לכשחשבה.

דעתי האישית נוגדת כמעט לגמרי את דע' תו של שרון. אולם אין להתעלם מן הע' עובדה שהוא אחד המעטים במדינה החושב ברצינות על בעיה זו, הבעיה הרצינית ב' יותר של עתידנו. רוב האנשים, וגם רוב פקדי הממשלה, סבורים, כנראה, כי משי' כה בכחף היא תחליף מתאים לכשחשבה.

השבוע קרה מקרה מיוחד במינו: תזמור' רת עברית מחיפה נסעה לנצרת, נתנה שם קונצרט לציבור הערבי. בין השאר ניגנה יצירה של כומר ערבי מקומי, בשם כאליל ג'מאל.

אולי מוזר שמאורע כזה יכול לעורר תשור' מתלב אחרי שני דורות של התישבות ע'ב' רית בארץ. אולם זו האמת. הרבה זוכר אצלנו על אידיאולוגיות ואוריינטציות ביחס לערבים. אולם המגע האיש, התרבותי וה' חברתי המשותף, שהוא הגשר בין שני העמים, ושבלידיו אין כל טעם לדיבורים הרמים — מגע זה לא היה קיים מעולם.

יתכן מאד שכאן נוצרה השאלה האמ' תית. מי שסבור כי אין עתיד למדינה בלי מגע הדוק בין שני העמים, וכי יוכלו ה' מיעוט הערבי בגוף המדינה הוא חיוני, עליו להבין כי הבעיה מתחילה בביתו. מ' גוחך לדבר על אחווה-עמם מעבר לגבו' צות, כשקיימות חומות של גטו כשלי ביו יהודים וערבים ביפו וברמלה; כשהמרחק בין חיפה לנצרת גדול יותר מאשר בין חיפה לג'ניוורק.

דעה הפוכה באה לידי בטוי במכתבו של אברהם שרון, המנהל זה כמה שנים מלח' מתייחד להוצאת המיעוט הערבי מן המדי' גה.

כותב לנו שרון, כתשובה למכתבו של ה' צעיר הדורני כמאל קאסם שהתפרסם בהעור' גס הזה (787):

דעתי היא, כי לאחר כל מה שעבר פה ב' עשרות השנים האחרונות — כולל מלחמת השחרור שלנו וכיבוש רובה של הארץ עלידינו — אין להניח כי במשך שנים שלוש הדורות הקרובים, לפחות, ישרור כאן יחסי-שלום והרמוניה בינינו לבינם, בין אם הם יהיו אסמים בכך ובין אם אנחנו נהיה האסמים.

לפיכך, סובר אני כי עלינו להתאמץ ול' הסביר לעצמנו ולהם ולעולם הגדול, שה' פתרון הריאלי, הסופי והצודק לבעייתם הוא ביציאתם: יציאה בשלום ובהגיונות, באמצ' עות הסכמים מיוחדים, החלפת אוכלוסים וכיבוש בכך, ובפיצויים בעד רכושם. מר קאסם טוען נגדי שהמדינות הערב' יות לא תרצינה לקבלם, שהרי מתאמצות הן שהפליטים, שכבר נמצאים שם, יוצאו, על כך עלי לענות: ה' הפליטים הגיעו לאר' צות השכונות בתוך בהלת המלחמה, וכי תוצאה מכך בחוסר כל, ולכן קשה לסדרם ולעכלם. ואילו הצעתי מתכננת להסדר מוס' כם, מחושב ומתוכנן, מתקופת שלום, מ' תוך תפיסה ריאליסטית מצד ארבעת הגור'

דם ומיץ

"דם ביושלים" (העולם הזה 811) היתה רפור' טיבה לאסאת של פעולה. לא רק הוריות והנפגעים אלא גם הרקע לכל בעיית החיים על הנבול.

יהודה לורון, חיפה
מעט מאד דם, הרבה ביושלים, שום אינפור' מציה...

אלהיו חכים, תל-אביב
— אסילו לא מיץ ענבונות!
עורא יואלי, באר-שבע

עצתי לצלמכם ביושלים: שא ישתנו יתר על המידה ברידתו אחרי כל תקרית נבול. אחרת עוד תוסיף תמונה שלו — כקרבן.

דניאל פנחס, ירושלים

מאז מאז לג'מלי

אם ממשלת ישראל רוצה ומעוניינת בחידוש היחסים הפילוסופיים והתרבותיים עם רוסיה, עליה לבער את הנגע הקראא לעצמו, "היות המולדת". לא יהיה אסון אם יפתחו מחדש את שערי ג'מלי למרחבים הללו, הממשיים קלון על העם... הניעה השעה שהממשלה תשתלט עליהם...

מ. פ. טבריה

זכירת לאומית — בירותו על אניה עברית ה' מכיאה ברזל ועולים.

יעקב מנוה, ירושלים
כותרת הרפורטז'ה (המצויינת) היתה: האם ה' פלמ"ח נקבר? תוכנה: הכשעה עמודים שהוכיחו שלא מת. יתכן כי זוהי גישה עתונאית מחוכמת, למחות את הקורא ללא צורך. אבל לדעתי הייתם צריכים לכתוב בכותרת: "הפלמ"ח לא ימות!" אברהם אוריאל, נתניה

ידידותו של עתונאי

הרשו לי להביע את תמונתי על אשר כתבתם על אודות העתונאי הבריטי רוי אלסטון (העולם הזה 810).

כל המכיר כמני את אלסטון הכרה אישית, יודה ששם יש בארץ עתונאי ישר והגון — הרי זה אלסטון. כל המכיר אותו ידע כי מקומו בשורה אחת עם הסודי אומות העולם, כמו אורד' וינג'ם ולורד בלסטר. הוא ידע כי אלסטון לא ברה מירושלים הנצורה כדונמת רבים מאתנו, אלא יושב כאן, סבל את סבלנו ותרם דם ל' לוחמינו הפצועים. הוא ידע שאלסטון כתב כי "מכתבו הנלוו לזר בווי": "אתה מעלים אותי, כי הגד מעלים את ארצ' ואת עמי".

אך העיקר: דעותיו של אלסטון אינן עומדות למבחין: מעולם לא בנר במאסונו ועמדתו כלפינו — כנידופס סוסם וגם כפיסם הלונדוני היתה תמיד ישרה וידידותית.

אפרים להב, ירושלים

העולם הזה לא תקף את אישיותו של רוי אלסטון. הוא ציין את העובדה כי אל' סטון שינה את דעתו על ישראל — דבר שהוא רשאי לעשות כרצונו החופשי.

הקרב על ההכרה

כאחד מארבעת הפצועים של הכפר דיריאסין אשר הגישו ערעור על החלטת צנין התנפולים לא להכיר בנכותו, בא אני להעריך את עמי' דהכס (העולם הזה 810) על ההפניה השוחרת ב' ארץ, המכילה בין דם לזם.

כירת הפעולות שהשתתפתי בהן, מתנאה אני במידה שהיה בסעולה של דיריאסין. לדעתי, ר' לדעת רוב השוב, נגנה פעולה זו לחיילינו אפי' שרות יתר להתקדמות לכיבוש הארץ אחרי ברי' חת הערבים. הצילה אותנו מניס' חמישי יותר נזיל, ואילו השפעתה הסביכולוגית השפיעה יותר מאשר כל פעולה צבאית אחרת.

יודע אני שאורי אבנרי, ואנו רוב הישוב בארץ מצדיקים בלבם את הפעולה, אך אינם רוצים להודות כי יש לה חלק מכריע בשחרור הארץ ובקליטת העליה (רובם של העולים ה' חדשים שוכנו בקרים הנסוגות כנון: יפו, רמלה, אשר רק פעולת דיר' יאסין, או יותר נכון, הפרסומה שנערכה לפעולה זו — נרמה להערוקנות). ההיסטוריה באמת תשפוט מי צדק, אך עד למשפטה של ההיסטוריה — צרי' כים לחיות.

אריה הלפרין, ירושלים
...אני מערער על י' פעולת דיריאסין היתה כסערת הקרב אין חשובים ריאליים. פעולת דיר' יאסין היתה לברכה וחסכה לנו הרבה קורבנות.

מ. רוזן, ירושלים
אינני יודע אם פעולת דיר' יאסין היתה אנו' שית או לא. אך דבר אחד ברור לי: פעולת צנין התנפולים מתאימה יותר למנהגי שבם זולו ב'ינונג האפריקאי.

יהושע מורדוב, תל-אביב
...אילו יכולתי, הייתי עושה לקצין התנפולים הכבד מה שהממשלה אומרת לאצין התנפולים תושבי דיריאסין.

אהרון כהן, טבריה

עז עובדות ודעות

הרשו נא לי לציין שהכתבה שנתפרסמה (על שיוניים בסדרי שרותי המודיעין, העולם הזה 809) מכילה מספר עובדות ומסקנות. אכת' עובדות יכו' לזו להיות נכונות ובלתי נכונות. כמה מעובד' תיכס אינן נכונות. אשר להוצאת מסקנות, הרי הדבר תלוי בהבדלי השקפה. לפי עינות דעתי המסקנה שלכם היא מוטעת.

משה פרלמן
מנהל שרותי המודיעין, ירושלים

שער-וריה

מחיר הנאמר בכתבה על ריטה הייזות (העולם הזה 811) ניתן היה להסיק כי כותבה לוע' סממני הארטיסטיקה והליבריות המצויים לרוב בסרם שלומית. אולם מאידך, מביע העולם הזה עצמו להספת זולות. זו בהחלטיות המונות המראות את ריטה הייזות מכף רגל ועד ראש, והתוספות את החלק הארי של העתון.

יהושע גרוס, תל-אביב
מצויין הקדוש ברוך הוא עשה את ריטה הייזות חתיכה עצומה. אחם עשייתם ממנה שתי חתיכות (עצומות).

שלום יפה, תל-אביב

...שערוריה פורנוגרפית...
עליזה שכטר, חיפה
בזמן האחרון הפך עתונכם לרציני יתר על ה' מידה. פרסום כתבה כזו אינו מוסר. זה אמנם לא העולם הזה — אבל זו ריטה. וזה כלל לא רע.

אלישע שניידרמן, חיפה
הפרטים על יחס מסיקו הוליוודי לעובדי ה' הסרטה במקומים מאלפים ביותר. הנקו האמיתי שנכב מזה הוא שהם באמת מאמינים שהם הפיר' קו את הסרם.

אליהו בן חיים, ירושלים

תכנית דובי

התכנית הבאה תיקרא "תכנית כוללת למפרוץ בעית ישראל", או, למען הקיצור "תכנית דובי", על שם מחברתה, היא תהיה סודית בהחלט.

שלב ב': חילי או"ם יבואו לארץ, יבזבוזו כסף. המסחר במרחב יפצה, יתר' דים יגיעו לכל מקום. כל-מדינת אחת.

שלב ג': חוקם מחתרת כל-מדינת לגירוש האויים.

לוי אכרהמי

מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל

ועולם הזה מעורר ששומת לב ועניין בקרב רבים. כעיקר בננו, הרפורטז'ה וההדשות בתמונות כליטות בצורה רי' אליה ומעניינת באורעות והתרחשויות. מודנשת יומה, העזה ו, "דם צעיר".

הכל, כי הבקרת ומנונה הנם בעיקר של שפילה ולעמים נראים כהטלת דופי ר' נסיון להפיק חוסר כבוד ואף זלזול ב' מוסדות ובאישים, אשר טען רבות ר' נצורות כחלוצי כבוש ובניו. במאבק, ב' מלחמת השחרור ועם הקמת המדינה ב' כבוז נליות, מיונו, שיקום, פתוח ה' ארץ ומסורותיה.

פחות שילית, יותר חיוב. פחות זלזול ויותר כבוד לזוית והעתון יכבשו מקמד של יתר כבוד והערכה אל עצמו ואל האנשים הצעירים והמבוססים, הקובעים דמותו.

שאלה: — נדמה לעתים כי כאשר מסתממים באורות האינפורמציה מתכנסת המערכת ועודות כמצאת כמה טעות מן האנור, הכנו? —

הנני מצוץ לעתון לעתים כרובות למרי ויש בדעתי להמשיך בכך. הריני מצרף אחולי להצלחתכם.

201

אינני יודע אמנם מהו המרחק המדויק מ' הרוב לויקסון 28 (מערכת העולם הזה) לבין שר' רות לושיילר 87 (מזכירות אגודת העתונאים כהלאיב) אך בטוחני שבניש' שלו יכול היה עורך העולם הזה לעבוד את המרחק תוך דקות מספר ולהיכרת כי אין יסוד לשחר' ליריעה ש' הופיעה אצלם (העולם הזה 811) וכל נאמר שמה הפספס, יור' אגודת עתונאים, סובל מ' תפקידו באגודה. אלא תהיו סלחנים, אבל גם לא סלקנים. ש. סמט,

חבר ועד אגודת העתונאים, תל-אביב
העולם הזה לא אמר כי יוסף הפטמן סולק. הידיעה כי נפוצה שמועה על הכוונה למנו' תו כציר, בתוספת השערה שאם יבוצע ה' דבר תהיה נגמנתו לשים בראש אגודת ה' עתונאים איש דבר. "הסלוק" יוצא בגמטריה "פה חלה אי-הבה".

אימיות התשבץ

למעלה מחדשים עברו מאז הוסיף התשבץ ד' אחרון בסדרת תשבצי האליפות ומאז שכתבם אותנו לנמרי. לא שפענו אף מלה אחת על אשר אירע לתשבצים שנשלחו.

אלי תבור, תל-אביב
אירע תהליך ארוך ומסובך של בדיקת אלפי הפתרונות שנשלחו. השבעה הסתיים המיץ, התוצאות והפרסים יתנו באחד ה' גליונות הקרובים.

מחיר העתון

עלי לציין כי נהנתם כתבונת בהעלאת מחיר העתון ולא הנזמתם. הפעם אקוה שיה' יספס אתכם כרנע ולא נשמע בקרוב על עליה נוספת.

ראובן הרבסט, בן-שמן

העולם הזה שותף לתקווה.

חידוש משגע

שנעון חידוש הפסוקים לא פסח עלי. הוא אינו נותן לי מנוח מתחיל לעורר לי כל מיני יצרים רדומים. סקמים, בשעה שאני מרינש תאיה חולנית לשנעון זה. אני מתחיל לחרש, כנון: (ועל מרור העולם הזא): אין דבר העומד בפני הלצון.

או (על המבצ במדינה): איזה הוא נכור? המסתקס בחלקו יכולתי עוד להוסיף פסוקים כהנה וכהנה, אבל חבל על הזמן ועל הנר.

יחיאל ירון, קרית ביאליק

שלא לדבר על הלשון העברית.

שלב ד': האו"ם יגורש עלידי המחתרת. שלב ה': המחתרת ת' קים ממלה חדשה שתש' לוט בכל המרחב. עמדות המפתח תהיינה, כמובן, ב' ידי היהודים.

מרור השירה
היה היה גבר חכם שלימד לאהוב כל אדם. תלמידו האדוק לא דיקדק בדיקדוק ואהב כל חוה בעולם.

העולם הזה 812

המליצה אלוהית

מאת אורי אבנרי

אולם הוא יכול להיות לסמל לפשיטת-רגל ציונית.

הפתרון: מחנה ריכוז

אשליה אחרת היא שאפשר לקיים לאורך-ימים חוק מבלי שיבוצע.

זו הטענה: מוטב שחוק כזה יהיה בתוקפו. איש לא ישתמש בו. אולם אם אי-פעם יתעורר מצב כה חמור עד כי יהיה צורך באמצעי-דיכוי חמורים, יהיה החוק מוכן.

אולם:

חוק הנותן אפשרות להשתמש באמצעי-דיכוי פשוטים במקום להזדקק לרכיבים ארוכות ומפרכות של שיכנוע, מאמץ כלכלי ונשיאה בעול — הנהו פיתוי מתמיד לשליט.

מצבי-הירום קיימים במדינת ישראל פעמיים בשבוע, אם אפשר לחסלם בדרך הפשוטה של מחנה-הריכוז, יקום דור של פקידים שישתכנעו שהדבר הוא לטובת המדינה.

שום שופט לא יוכל למנוע זאת. כי חוק זה שובר את המבצר האמיתי לחופש האדם במדינה: את בית-המשפט. הוא מוציא מידי השופט את הפיקוח על מאסר אדם בידי המשטרה. הוא הופך אותו במקרים רבים למכונה חסרת-ישע. שאין לה תפקיד אלא להטיל על הנאשם עונש-מינימום קבוע בחוק — שיטה בברכית המערערת את עצם מעמדו של שופט.

השופט חייב לפעול בהתאם לחוק. אם יתקבל חוק מדכא, והפוך השופט לשליח הדיו-כזו — אם ירצה בכך ואם לא ירצה.

זריקה של מורפיום

ישנם אנשים רבים אשר מדות-הקסם, במחן המדינה-משפיעות עליהם כזריקה של מורפיום.

במחן המדינה אינו דבר פשוט. אין הוא שווה כן בבית-הסוהר. הוא חי בלבו של האזרח. כי הכרתו הצלוה, חוק השולט את חרות האדם ואת ההגנה על זכותו הדמוקרטית, מערער את המחן המדינה — אפילו כשהוא פועל בשמו.

האסון הוא, שרבים במדינת ישראל מוכנים להסכים לאמצעי-דיכוי כשהדבר מכוון נגד יריביהם. אנשי הימין ששים לקראת דיכוי-השמאל. אנשי השמאל שמחים על דיכוי הימין. מטרות הגלויה של הצעת-חוק זו היא לזכר קומוניסטים, "מצדיקי דין פראג" ודומיהם. כל אלה שמעשי הקומוניסטים בחדשים האחרונים עוררו את חמתם, עוזרים להתפתות לקבל חוק זה בברכה.

אולם שום דבר בהצעת-חוק זו אינו מגביל אותה לחוג מסוים. אותו אמצעי המחסל היום את חרות הקומוניסט, מחר יחסל את זכויות איש תנועת-החרות. או ישובר את הציונים-הכלדיים. קואליציות באונו והולכות. החוק יישאר.

שמחה לאידו של הזולת לא היתה מעולם שיקול מוליטי מחוסר.

הכרעה של אצטבון

בעמדו מול שופטיו, אמר לוחם-החופש ה-דגול, ג'ואהרלאד נהרו:

השוכב לישון עם נמר, אל יתפלא אם יאכל אותו הנמר בלילה.

המצדיק הצעת-חוק זו, או משלים עמה, או עובר עליה לסדר היום — אל יתפלא אם יפגש עמה שנית בנסיבות פחות נעימות.

מאה ועשרים אזרחי ישראל, המהווים את הכנסת והמחוקקים את החוקים, עומדים איש איש לפני הכרעה של מצפון. הרמת-יד אוטו-מטית, נוחות מפלגתית, שוב אינו יכולות לפ-סור אותם מאחריות מוסרית זו.

הסכנה של הסיכוב השני אינה פרי דמיון. היא קיימת. אולם לפי כל הדעות אין זו סכנה קרובה או מיידית.

השתמש במצב זה כדי לכוף על המדינה איורו של היסטוריה. משטר של טרור בתוקף החוק — הרי זה חיקוי מושלם למשטרים ה-פאשיסטיים-למחצה השוררים בכמה ממדינות ערב. המורה הגדול של תורה זו הוא אדיב שישקלי, הרוזן הסורי.

בכוח המתח המוסרי הגבוה של חברה דו-מוקרטית וחלוצית ניצחה ישראל בשדות-הקרב את הצבאות הטובים של אויביה, שלחמו ב-שליחות משטר פיאודלי ורודני. שבירת המתח המוסרי הזה כמזה כשכירת עמוד-השדרה של הגוף הלאומי.

שמירת המתח הדמוקרטי הזה בתקופה של לא-מלחמה-ולא-שלום, בתקופה של התנקשויות מתמידות על הגבול ומגופת ההסתננות — אין זה תפקיד קל. מי שאינו מסוגל לכך אינו ראוי למשול בארץ זו בתקופה זו. הוא קטן מדי לתקופה המחייבת גדולה.

חוק למען הגיונול

אולם מצדיקי הצעת-החוק אינם מעמידים כלל פנים שהיא באה בגלל המתרחשות על-ה-גבול. הם רואים בה מכשיר להתגבר בעזרתו על המכשולים הפנימיים.

זו הטענה. כשהיא נאמרת בתום-דב: מדינת ישראל הפכה גיונול. יסודות פרושים, פראיים ופלידיים הובאו בתוקף חוק-השבות, מעשי אכזריות ואונס הפכו מעשים של יום-כ-יומו, או לילה בלילו.

קבוצות של טרור התארגנו בנער, ביצעו ללא הפרעה שורה של מעשים מתועבים הפוגעים במעמד המדינה — פיצוץ הצירות ה-סובייטיות, הכאת הכנר יאשה חפץ.

אין לזלזל באלה באמצעים המקובלים, דרוש חוק תקיף, שיתן בידי השופט והשוטר את האמצעי לשירות הרעה בעוד מועד.

זהו טענה כנה. היא מוטעית. היא מסוכנת מפני שהיא כנה ומוטעית. המעשים הפלידיים רבו בזמן האחרון. אין להתפלא על כך בארץ של עליה וחבלי קליטה. אולם בשום מקום שהוא לא הגיע ולא התקרב המצב הפלידי לממדים של משבר. אין שמץ של סימן לכך שאין לגבור על המצב באמצעים ה-מקובלים של חוק צודק ואנושי, בתוספת מאמץ חינוכי מתאים.

מעשי הטרור היו למגיפה. אולם האחריות ה-מלאה לכך רובצת אך ורק על הממשלה. לפחות שנים ממוסדותיה מטיילים את האחריות בגלוי זה על זה. מישהו גילה חוסר-כשרון מדהים. תפקידה של הממשלה הוא לברר מי הוא מי-שהו זה. חוק דרסטי יותר אינו יכול לפתור בעיות של חוסר-כשרון.

לדת למנגנון חסר-כשרון סמכויות רחבות יותר, שלטון כמעט בלתי-מגביל על עצם חיי האזרח הפשוט — זהו פשע כלפי האזרח.

החוק אינו מאלא קיבה

יתכן שמאחורי הטענות הכנות מסתתרת מחשבה נוקשה יותר.

ככל שגובר המשבר הכלכלי בארץ, גוברת סכנת התסיסה בשכבות הפחות-מוגנות במדינה. חנה הפגנות של מחוסרי עבודה, וביחוד של עולים חדשים, הפכו תופעה רגילה. לפעמים מלוות הפגנות אלה מעשי אלימות.

בתוקף החוק החדש אפשר לדכא תופעות אלה באכזריות.

האם הדבר כדאי?

מעולם לא עזרה אלה בידי של שוטר למלא קיבה של אדם.

חוק תקיף אינו תחליף לתכנית כלכלית.

שום אדם נורמלי אינו אוהב לקרוא בספר חוקים. החוק הוא ענין משעמם. כתוב בשפה שאינה ניתנת להבנה, ענין פרטי של כמה מאות עורכי-דין עטופי גלימות שחורות, המסוג-לים להתפלפל על ענינים כאלה.

אולם ישנם חוקים שאין אדם נאמן רשאי להתעלם מהם, כאשר הם חוקים המאיימים על עצם יסודות החיים החופשיים, כאשר הם באים להפוך את האדם לכדור-מישחק בידי אנשי-שררה, כאשר הם ממותים במגעם את האזרחים שבלעדיהם אין קיום של כבוד.

בדור האחרון ידעה ארץ-ישראל חוקים כ-אלה. ללחום בהם, למנועם ולחסלם היתה חוב-תו העלויה של כל צעיר עברי. הוא עשה זאת בפקודתם של האנשים העומדים כיום בראש מדינת-ישראל ומפלגותיה. חוקי הדיכוי קברו תחתם את השלטון הזר שהיה אחראי ל-חיקיתם.

עבירה נגד המדינה!

בעמודים הבאים מתפרסם הנוסח של הצעת-חוק המונחת לפני הכנסת. קיימת סכנה חמורה שהצעת-חוק זו תתקבל מתוך אדישות, מחוסר הגבה.

הצעת-חוק זו קוראת לעצמה בשם "חוק ל-תיקון דיני העונשין — עבירות נגד המדינה — תשי"ג. לפי מיטב אמונתי, הצעת-חוק זו היא עבירה נגד המדינה.

לפי מיטב אמונתי, מאיים חוק זה על כל אשר הוקם ונבנה משך שני דורות, בזיעת חלוצים וברם חיילים.

לפי מיטב אמונתי, אין דומה לחוק זה בשום מדינה דמוקרטית. ולא נחקק חוק כזה בגלוי ועל גבי הנר גם ברוב המדינות הפוטאליות-טריות.

לפי מיטב אמונתי זוהי הצעת-חוק פאשיס-טית.

הגבת האזרח תכריע

כל עוד מדינת-ישראל היא דמוקרטית בעיק-רה, אין הצעת-חוק כזאת יכולה להתקבל כש-האזרח מבין את משמעותה. לכן תהיה הגבת האזרח להצעת-חוק זו בימים הקרובים, לפני שהדיון בכנסת יגיע לקיצו, בעלת חשיבות מכרעת.

אני מוכן להאמין כי מנפת-החוק לא הבין מה רוחה של המפלגת היוצאת מתחת ידו. אני מוכן להאמין כי רוב חברי הכנסת, כולל נציגי המפלגה השלטת, לא קראו את הצעת-החוק הזאת בעיון. אם כך הדבר, חייב הציבור לעורר אותם מתרדמתם.

כי חוק זה מעמיד בצד את החוק הפלידי של השליט הברסטי, חוק שבא לבסס את שלטונו של כובש זר בעל מטרה קולוניאליזית.

חוק זה עולה בהרבה אפילו על חוקי-החירום שנחקקו על-ידי המדכא בימי המאבק העברי נגד השלטון.

הוא יונק מתהום מוסרית אשר אין דמיון אותה ללא חלחלה.

עקבותיו של שישקלי

ככל ואת קיימת סכנה מוחשית שהצעת-חוק זו תתקבל בכנסת ותיהפך לחוק המדי-נה — בשלימותה או בתיקונים חסרי-ערך, עוזרים לכך כמה שיקולים פוליטיים ומפ-גתיים.

השיקול הראשון: מדינת ישראל בסכנה. ב-מצב של מלחמה אין לברור באמצעים. זוהי טענת-שוא. טענת-שוא מסוכנת שבע-תיים מפני שהיא נראית כה כנה ואמיתית. המצב הנוכחי בין מדינת-ישראל לבין מדי-נות-ערב עלול להיות מצב של קבע. הוא עלול להימשך דור שלם, אולי כמה דורות.

בשני עמודים אלה, שהוכנו בשתוף פעולה עם עורכי דין ידועים, נעשה נסיון להבהיר לקורא את המשמעות המשפטית של סעיפי החוק.

הדוגמאות הניתנות הן דמיוניות. אחדות מהן עשויות להעלות חיוך על שפתי הקורא. חיוך זה אינו במקומו. יתכן מאוד שכמה מן הדוגמאות אינן יכולות לקרות במציאות. אולם לא זה העיקר. העיקר הוא שהן אפשריות על פי החוק — ושכנסת ישראל עלולה לחוקק חוק לפיו אפשר לרדף במקרים כאלה בצורה כזאת. הדוגמאות אינן ניתנות כדי להטות האשמות בפני המנסחים. או לעורר רוגז עקר. הן ניתנות מתוך כוונה בנה למנוע את אישור הצעת-החוק בצורתה הנוכחית, ולעורר את חברי הכנסת למחשבה נוספת. ויתכן גם שמשדר משפטים המוציא מתחת לידיו הצעת-חוק כזאת אינו מתאם למשטר דמוקרטי.

החוק אינו מגדיר מהו מצב של מלחמה. שום הכרזת מלחמה לא נעשתה עלידי מדינת ערב נגד ישראל, שום הכרזת מלחמה לא ניתנה עלידי מדינת ישראל נגד מדינות ערב. המקום היחיד בו הוזכר מצב מלחמה הוא, כנראה, צורך הסכמי שביתת הנשק. אין ספק שהמחוקק מתכוון לומר שהמצב הנוכחי, ששום סוף אינו נראה לו, הוא מצב של מלחמה. פשר הדבר שאין חוק זה מתכוון לתקופת זמן מוגבלת בקצרה, אלא מבקש ליהפך לתופעה קבוע במדינת ישראל.

הנסיון שהיה, איפוא, לפשט עצמו — גם כשהחיר הוא מאסר עולם או מיתה. שלושה צעירים קשרו קשר להפיל בכוח הנשק את הממשלה הנוכחית, כדי להקים משטר הנראה להם יותר — אולי משטר סוציאליסטי, אולי משטר כנעני, אולי משטר שיבצע את רעיונות אורי צבי גרינברג. הם פרסמו כרוז, קנו אקדח וחצי תריסר כדור רים. זהו נסיון — ומחירו כמחיר מרד מזוין אמיתי של מחתרת המונה מאות חברי רים מזוינים. לפי סעיף 16 העונש המקסימלי הוא מיתה, העונש המינימלי מאסר של 7 שנים.

לשלושה צעירים הללו היו חברות. כמי הגם של צעירים, התפארו בכוונותיהם בפני חברותיהם. החברות צחקו, ואולי חשבו שחבריהן גבורים גדולים. הן לא רצו לתתנה המשטרה הקרובה ביותר כדי להודיע על המזימה הנוראה. המחוקק מרחם עליהן. אין הוא קובע להן עונש מיתה. מאסר עולם מספיק להן. אולם אם נמצאו אשמות בסעיף זה, הרי אין השופט יכול לתת להן עונש של פחות ממאסר שבע שנים.

צד ברברי במיוחד בסעיף זה הוא כי אין הוא מוציא מן הכלל גם את אביו, אמו, אשתו, בנו או בתו, של העבריין. אפילו החוק הפלילי הפלשטינאי עשה זאת. בסעיף 26 הוא זוכה את הקרובים גם כשתגנו ל-עבריין מקלט ועזרה ממשית. הצעת-החוק הישראלית מענישה אותם על "ידיעה" בלבד.

שלושת הצעירים הגיל לא הספיקו אפילו לעשות את המעשה הנורא. הם לא קנו את האקדח. הם רק "גמרו בנפשם" לעשות זאת. הם גילו החלטה זאת כשפנו לחבר רביעי, על מנת לגייסו, הם הדביקו על הקירות כרוז, או כתבו מכתב לאחד העתונים, בו הם מודיעים על כוונתם לשנות את סדרי השלטון במעשי אלימות. זה מספיק. 20 שנות מאסר מובטחות להם.

נטורי-קרתא פירסמו באחד מעתונים מא' מר הדורש לבצע את החלטה או"ם בקשר לבינואם ירושלים. הם שלחו נציג שניהל תעמולה ברוח זו במסדרונות האומות המאוחדות. הדין: מיתה, ושום שופט אינו רשאי להעניש אותם בפחות משבע שנות מאסר.

מפלגה פוליטית הגיעה לכלל מסקנה שה' שלום עם מצרים הוא כל כך חשוב עד שכדאי לחרת, למטרה זו, על כמה קילומטרים מרובעים מאדמת הנגב, לפחות שבע שנים. מנהיג פוליטי מפורסם טבור משנה שרת טעה כשהחליף שטח גדול ליד חברון תמורת שטח אחר במשולש. הוא מנהל תעמולה ועושה מעשים כדי לגרום לביטול החליפין. משמע שהוא עושה מעשה שכונתו להוציא מרובונות ישראל את כפר סיריה. לפחות שבע שנים.

סטודנט ישראלי נכנס בשיחה בבית קפה פריסאי עם צעיר ערבי מקהיר. תוך כדי שיחה אמר, שלדעתו, ערביי ישראל שונאים את הממשלה, ושהם כולם גיסים חמישי. הידיעה לא היתה נכונה. אולם בעיני החוק אין כל הבדל בין ידיעה נכונה או בלתי נכונה. הידיעה אינה סודית — פקיד ממשלת ישראל עצמם הביעו לא פעם דעה זו, שפורסמה בעתונות. אולם הידיעה היא לטובתו של האויב. היא עוזרת לו במלחמתו הפסיכולוגית, ב-שידוריו, ואולי גם בתכנונו הצבאי.

1. בחוק זה —
אויב: פירוש — מי שהוא צד לוחם במלחמה נגד ישראל, או כד עור לא נסתיימה אותה המלחמה. בין שיש פעולות איבה ובין שאינן.

4. הקשר קשר לעבור עבירה שהיא פשע לפי חוק זה, או מנסה לעבור עבירה כזאת, דינו — כדון עושה העבירה.

5. מי שידע, כי אדם פדו-ני מתכוון לעבור עבירה לפי חוק זה, והוא נקט כל-האמצעים המתקבלים על-ידו, כדי שהעבירה לא תיעשה, או מי שהיה שותף לאחר מעשה בעבירה כא-מור, דינם — כדון עובר ה-עבירה. אלא שאם היה ה-עובר צפוי למותה, יהיה די-נו — מאסר עולם.

6. מי שגמר בנפשו לעבור עבירה לפי חוק זה שדינה מיתה או מאסר עולם, וגילה החלטת זו על ידי פעולה גדולה או פרסום, דינו — מאסר עולם.

8. מי שעשה מעשה מתוך כוונה להביא שישראל תה-רד במדינה ריבונית, או ש-שטח מסוים יצא מריבונות תה או משליטתה, דינו — מיתה או מאסר לתקופה ש-אינה פחותה משבע שנים.

12. מי שמסר לאויב או כשבי האויב, דלא סמוכות, ידיעה העולה להיות לתו-עתה, דינו — מאסר שבע שנים.

לסטודנט לא היתה שום כוונה להזיק למדינתו. הסעיף אינו מצריך כוונה כזאת. הדבר קרה בפריס, מקום שאינו נמצא בתחום שיפוטם של בתי המשפט הישראליים. בעיני החוק לא חשוב איפה היתה העבירה. העונש: שבע שנים.

בזמן היריות בירושלים הפיצה אשה היס-טרית שמועה שבבית-צפפה הרגו הלגיונרים 100 יהודים. היא ידעה שזו הגזמה. היא רצתה לעשות רושם. הידיעה יכולה לערער את רוח בני ירושלים. האשה לא רצתה לפגוע במדינה. זה לא חשוב. 10 שנים.

בטאון מפורסם פירסם תאור קודר על מצב הבטחון. התאור היה נכון. והידיעות לא היו סודיות. לבטאון היתה כוונה: להוכיח שהממשלה אינה מוכשרת למלא את תפקידה. הפרסום גרם לירידת המוראל. 10 שנים.

קבוצה של עולים חדשים, שלא ניתנה להם עבודה משך חודש ימים, רעבו ללחם. הם החליטו שיש לעשות משהו כדי להכריח את מחלקת העבודות הציבוריות להעסיק אותם. הם התפרצו למשרדה, שברו את הרי-היטים, היכו פקיד. מספיק לצורך סעיף זה.

בסעיפים אלה קבוצים הרבה מאד כלבים מה זה "העם היהודי"? גזע? לאום? עדה דתית? בשום מקום בחוק הישראלי אין לו הגדרה. אין שני אנטי-סמלים בעולם המסכימים ביניהם על הגדרה מתאימה. אמר ריקאי המאמין בדת משה מכחש בתוקף שישנו עם יהודי, ושהוא שייך לו. בעיניו היהדות היא דת. יש להניח שהרבה אחרים סובייטיים צעירים, חברי הקומוניזם, שאבו תיהם התפללו בבתי-כנסת, מסכימים לו. המחוקק הישראלי אויש לחלוטין לזיכוח זה.

בימי עלילת הרופאים במוסקבה פירסם עתון אנגלי פרו-ציוני ידוע מאמר, בו אמר, בין השאר, כי כמה ארגונים יהודיים נוצלו על ידי שרות הידיעות האמריקאי לשם סיגון סוכנים לברית-המועצות והדמוקרטיה הע-ממית. כמה עתונים ישראליים העתיקו כת-בה זו. הם הצדיקו בכך את העלילה, הפכו לארגונים עוינים. במובן החוק. המפלגה הקומוניסטית וקבוצת סנה הם ארגונים עוינים במובן החוק. וכל אחד מ-חבריהם נזכר ל-10 שנות מאסר. הוא הדין לכל אדם שישתתף באסיפת-עם או בתהלוכה חוקית של ארגונים אלה.

זאב דובינסקי הטיף בשעתו לפינוי מיד-של כל יהודי פולין. על ידי כך עודד את האנטישמים הפולניים שדגשו בירושם. יתכן שמפלגתו היא ארגון עוין.

כל ארגון ציוני מעודד את האנטישמים באומרו ליהודים יש מולדת בישראל, ושאלו להם מקום בכל ארץ אחרת. במובן החוק התנועה הציונית עלולה להיות ארגון עוין.

סעיף זה חל על אדם המשבח את פעולת המפלגה הקומוניסטית בארגון הפועלים ה-הערביים, התומך בחסידי סנה במשק יד-הגנה, או המגלה את אהדתו לקבוצת הכנענים, הפועלת נגד העם היהודי בטענה שאין עם כזה קיים בכלל.

בעליבית מצא בתיבת-הדאר שלו כרוז קומוניסטי, הטוען שמדרכי אורן אשם בפ-שעים שהוטחו בפניו. בעל-הבית לא השמיד את הכרוז מיד. שלוש שנים.

בעל בית אחר השכיר חדר לקומוניסט. זה הזמין לחדרו את חבריו מבית-החרושת, ניסה לשכנע אותם שאורן אמנם פשע, בעל-הבית אשם לפי סעיף זה. לא פחות אשם בעל בית-קולנוע שהשכיר פעם אחת את אולמו לקיום אספת-עם בה נאם משה סנה.

סעיף זה מבטל בכלל את הצורך בבית משפט ובכנסת. כל חבר בארגון אשר ה-ממשלה, כאות נפשה, ללא כל הנמקה או הצדקה, מכריזה עליו בהכרזה סתמית כעל ארגון עוין, יכול ללכת ישר לביית-הסוהר. שום אדם אינו יכול להוכיח שארגונו לא "עווד", "הצדיק", "הטיף" לאחת מן העבי-רות הסתמיות הכלולות ב-87 סעיפיו של חוק זה.

אם הממשלה קבעה כי אגודת הצמחונים היא בלתי חוקית, מספיק להוכיח כי פלוגי-היה חבר או השתתף באסיפות האגודה. ה-שופט יהיה חייב להטיל עליו את העונש.

14. מי שהפיץ בידועין ידי-עות קוזבות שיש בהן כדי לערער את רוח תושבי ישראל, או בעמידתם בפני האויב, דינו — מאסר שבע שנים.

15. מי שהפיץ ידיעות ב-מונה לערער את רוח תוש-כי ישראל בעמידתם בפני האויב, דינו — מאסר שבע שנים.

18. מי שקשר קשר למנוע באמצעים בלתי חוקיים רשות מרשויות המדינה מ-השתמש בסמכויותיה או ל-פית עזרה שימוש מסוים בסמכויותיה, דינו — מאסר עולם.

20. בסיומן זה —
"ארגון עוין": פירוש — חבורה של שנים או יותר, בין שהיא גוף מואגד ובין שאינה גוף מואגד, שנתקיי-מה בה אחת מאלה:

(1) מטרתה או אחת מ-מטרותיה היא לעבור עבירה לפי חוק זה, או להטות, להסית או לעודד לעבור עבירה כזאת;
(2) היא פועלת במחתרת ומשתמשת בפעולותיה ב-מעשי אלימות או באוי-מים במעשי אלימות;
(3) היא פועלת נגד העם היהודי, מפגיפה או מס-תה לפגוע, בין בישראל ובין מחוצה לה, נגד ה-עם היהודי או מעודדת או מצדיקה את מי ש-פועל כאמור.

חבר בארגון עוין, ל-רבות אדם המשתתף בפע-לותיו או מפרסם דברי תע-מולה לטובתו או גיבה או אוסף למענו כסף או שווה כסף.

21. מי שמיזא תפקיד ב-הנהגה או בהדרכה של אר-גון עוין או השתתף בדיו-נו או שמש חבר בבית-דין שד ארגון עוין או נאם מטעמו בפומבי, דינו — מא-סר עשרים שנה.

22. מי שהיה חבר בארגון עוין, דינו — מאסר עשר שנים.

23. מי שפרסם בכתב או ב-על פה דברי שבח, אהדה או קריאה לתמיכה בארגון עוין או במטרותיו, דינו — מאסר חמש שנים.

24. מי שהחזיק חומר תע-מולה של ארגון עוין או ח-מר שיש בו פרסום כאמור בסעיף 23, דינו — מאסר שבע שנים.

25. מי שנתן כסף או שווה כסף לטובת ארגון עוין או הרשה כי מקום או חפץ ש-יש לו שליטה עליהם ישמש בקביעות או במקרה מסוים לארגון עוין למטרה מס-תה, דינו — מאסר עשרים שנה.

27. נקבע בפסק דין במש-פט פדיון שאין ערור ערעור, או באכרזה של הממשלה ש-פורסמה ברשומות, כי ח-בר רה מסוימת היא ארגון עוין, תשמש קביעה זו ראיה על כך, כי עוד לא הוכח ה-חופר.

29. פרסום בכתב או בעל פה שנראה מתוכו כי נעשה בידי ארגון עיוני או מטעמו. מותר לקבלו כראיה ל- עובדות שהוכחו בו ככל דין על עבירה לפי סימן זה.

31. אין רואים מעשה או פרסום כהמרה אם אין מותר לא להראות כי רשות מרשויות המדינה טעתה או הוטעתה בפעולה מפקדתה. תיה, או לציון טעות או פגם בסדרי השלטון או בענין אחר, ומשתמעת מתוכו כוונה בתום לב שהטעות או הפגם יתוקנו באמצעים חוקיים.

35. בסימן זה, ידיעה שמו-רה, פירושו - ידיעה ש-איסור פרסומה משתמע - (1) מן המלה "סודי", מוגבל, "שמו", "לא לפרסום", או ממלים כיוצא ב-אלה שנכתבו או נאמרו ע"י:

(2) מתכנה, מצורתה או מתנאי החזקתה, קבדתה או מסירתה, והידיעה ה-געה למקבלה לרגל תפ-קיד שהוא ממלא מטעם המדינה, או לרגל היותו שיש לו עם המדינה, או לרגל היותו מועסק על ידי מי שהתקשר בחוזה כזה או בידעו כי מוסר הידיעה קיבלה לרגל מי-דיו תפקיד או עקב קשר בחוזה, כאמור.

36. מי שמסר ידיעה שמו-רה למי שאינו מוסמך לקבלה, דינו - מאסר שלש שנים.

37. מי שטיפל בידיעה ש-מורה, או מי שהיה לו ה-פיקוח על הטיפול בידיעה כזאת, והוא טיפל בה או פ-קח עליה בחוסר זהירות, שהביא או עשוי היה להביא שהידיעה האמורה תגיע ל-מי שאינו מוסמך לקבלה, דינו - מאסר שנה אחת.

38. מי שפרסם מסמך, או חק ממונה, המכיל הוראה, החלטה, או דיון של רשות מרשויות המדינה, שפרסומם אסור מכוח חוק או מכוח הוראה של אותה רשות, די-נו - מאסר שנה אחת.

42. מי שגרם, בכוונה לפ-גוע בכטחון המדינה, שאדם נמנע משרת בכוחות המז-וונים, דינו - מאסר עשרים שנה.

50. מי שקיבל ידיעה סו-דית, בהיות לו יסוד מספיק להאמין כי אין לו סמכות ל-קבלה ולא הוכיח כי הידיעה נמסרה לו שלא כרצונו, די-נו - מאסר חמש שנים.

57. מי שהשתמש במעשי אדמות או אים במעשי א-מות כלפי אדם הממלא תפ-קיד מטעם המדינה, או מ-טעם רשות מקומית והת-כוון במעשהו לפגוע בכטחון המדינה, דינו - מאסר עש-רים שנה.

58. מי שביצר מקום מ-ש-הוא בישראל ככוונה לפגוע בכטחון המדינה או מתוך כוונה למנוע את הגישה ה-חוקית לאותו מקום מחברי הכוחות המזוינים כמשמ-עותם בסעיף 39, דינו - מא-סר עשרים שנה.

59. מי שהקים בישראל, ל-לא סמכות חוקית, כוח מ-זויין, או השתתף בהחזקתו או מיאז בו תפקיד אחראי, דינו - מאסר עולם.

61. מי שאימן בישראל, ל-לא הותר, אדם אחר בשימוש בנשק או בתרגול צבאי או השתתף בידועין בפגישת-הי, או בני אדם שנפגשו ל-היתר, אדם אחר אימון, לא-מורה, דינו - מאסר עשר-שנים.

62. מי שנתאמן בישראל

פרובוקטור, הפועל בקרב הליגה לידיות עם ציטוטובקיה שלח מכתב המשבח מדינה זו. מתוך המכתב, נראה כי ענין אורן לא פגע, לדעת הליגה, בידיות בין שני העמים. מספיק כדי לשלול למאסר את כל חברי הליגה.

זוהי הוראה כיצד לגסס ביקורת על ה-ממשלה. היא מתבססת על סעיף קודם בחוק הפלשתינאי, אך מרחיבה אותו. פקיד ממשלתי יכול אמנם לסעות, לפי סעיף זה, אך אין הוא יכול לעשות במידע מעשה המזיק למדינה. אפשר יהיה לתמוך עליו ביקורת, אם ביקורת זו תקושט בח-נופה מתאימה, ותציין שהפקיד הוא, ביסודו, אדם טוב, נאמן ופטריוטי. אין לאמר שהוא גנב או מעל - גניבה או מעילה אינן בכדר "סעות".

אלה הסעיפים השמים, למעשה, קץ לתו-פש העתונות בישראל. במשרד ממשלתי מסוים נתגלתה מעילה גדולה. בחוזר פנימי נמסר לפקידים שידיעה זו אינה לפרסום. בכל זאת נודע לעתונאי על כך, שעה ששוחח שיחת-רעים עם חברו, פקיד במוסד הגידון. הוא פירסם את ה-ידיעה.

כל מוסד ממשלתי יוכל, אפוא, להעלים כל פרט שהוא מידיעת הציבור. מעטים ה-עתונאים שיסתכנו בפרסומי אפילו העבירה הצנועה ידיעה זו, אין הדבר משחרר את העתונאי מן העונש.

מי חייב לדעת אם ידיעה מסוימת היא "שמורה"? העתונאי עצמו. האיסור יכול "להשתמע מתוכו". פרוש הדבר שרוב ה-עתונאים יהססו, עם קבלת חוק זה, לפרסם כל ידיעה שהיא העלולה לגרום מורת-רוח לממשלה או לאחד מפקידיה.

אין הסעיף מחייב שהידיעה תזיק למדינה או לבטחונה, שהפרסום נעשה בכוונה להזיק למדינה, שהוראת הרשות בדבר איסור פר-סומה היתה כפופה לשיקול כל שהוא הנוגע לטובת הציבור.

לפני כמה חדשים הואשם רב ירושלמי בן 75 בקשירת קשר נגד המדינה, על שפירסם כרוז נגד גיוס הבנות הדתיות. להבא ישמש לכך סעיף מיוחד זה. כל מפלגה דתית או ארגון דתי אחר, שיפרסם חומר תעמולה נגד גיוס הבנות, יכולים חבריו ומנהיגיו לזכות במאסר 20 שנה.

ישב אדם בבית-קפה. לידו התישב אדם שסיפר לו כי ראה תנועה צבאית בנוסעו בכביש מתל-אביב לירושלים. האיש הראשון לא אסס את אוניו, לא ברח ממקומו באמצע הסיפור, חמש שנים.

החוק אינו מחייב שמישהו הכריז על ה-ידיעה שהיא סודית, "תוכנה..." מעיד עליה כי בטחון המדינה מחייב לשומרה בסוד.

מה זה כאן "בטחון המדינה"? קבוצה של עולים חדשים, שלא נתנו להם עבודה, תפסו את משרד לשכת-העבודה ב-מעברתם, ביצרו אותו במפנים בשולחנות ובארוגות, הודיעו שלא יעזבו אותו עד ש-יקבלו עבודה. פלוגת שוטרים נשלחה נגדם, אך העולים לא נתנו להם לתדור פנימה. 20 שנה לכל אחד מהם.

מה זה כאן "בטחון המדינה"? קבוצה של עולים חדשים, שלא נתנו להם עבודה, תפסו את משרד לשכת-העבודה ב-מעברתם, ביצרו אותו במפנים בשולחנות ובארוגות, הודיעו שלא יעזבו אותו עד ש-יקבלו עבודה. פלוגת שוטרים נשלחה נגדם, אך העולים לא נתנו להם לתדור פנימה. 20 שנה לכל אחד מהם.

קצת הרבה, מה? עלול לגנוע לכל הקי-בוצים בארץ.

האם נוגע הדבר לתרגילי-סדר של צופים? תרגול צבאי אינו מוכרח לכלול, דוקא, שי-מוש בנשק. כל קבוצה של צופים ערבים, מאנשי הבישוף חכים, עלולה ליפול קרבן לסעיף זה - אם לא יהיו ילדים טובים.

הוא הדין לתנועת הנוער של כל מפלגה אופוזיציונית.

בשימוש בנשק, או בתרגול צבאי על ידי אדם שאין לו היתר לכך, או השתתף ביד-עין בפגישת של בני אדם שנפגשו לשם קבוצת אימון. כאמור, ללא היתר, דינו - מאסר חמש שנים.

64. מי שעשה מעשה או הסית למעשה נגד מדינה זרה או נציגיה והמעשה ע-ר או סיכן את קיום הית-מים הדיפלומטיים או את הידידות או את עזרת הגומ-ליו בין מדינת ישראל ובין אותה מדינה, או גרם לפעו-דת תגמול עוינת נגד מדינת ישראל או אזרחיה, או ש-עשוי היה להביא לאחת ה-תוצאות אלה, דינו - מא-סר עשר שנים.

73. בדיון על עבירה לפי חוק זה שאחד מיסודותיה הוא כוונה לפגוע בכטחון ה-מדינה, תשמש הוכחת שאר יסודות העבירה ראיה לכא-י-רה גם ליסוד זה.

74. הוכח אדם לדין על עבי-רה לפי חוק זה, והוכח ש-קיים בזמן מן הזמנים קש-רים עם סוכן זר, רואים או-תו כאילו התכוון לפייע ל-מדינה, או לפגוע בכטחון ה-מדינה, כל עוד לא הוכיח את ההיפך.

78. (א) אדם שיש יסוד מס-פיק לחשוד בו שביצע, או ניסה לבצע או עומד לבצע, עבירה על הסעיפים 47, 48, 50 או 53, מותר לעצרו כאילו נתפס כביצוע אותה עבירה. (ב) קצין משטרה גבוה רשאי באישור היועץ המש-פטי לממשלת ישראל, לצוות בכתב להחזיק במעצר, לת-קופה שלא תעלה על תש-עים יום, אדם שביצע עבי-רה על הסעיפים 47, 48, 49, 50 או 53, או שיש יסוד מס-פיק לחשוד בו שביצע, או ניסה לבצע עבירה כזאת, אם הוא משוכנע שבטחון המדינה, דורש לשמור בסוד את דבר מעצרו של הנעצר ונסיבותיו.

80. בית המשפט רשאי מ-טעמים בטחון או מטעמים אחרים של טובת המדינה, בכך שזכ של דיון בעבירה לפי חוק זה, לצוות להרחיק ממקום המשפט את הקהל, כולו או מקצתו, לרבות נצי-גי עתונות וסוכנויות ידיעות.

82. במשפט על עבירה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט להרשיע על יסוד עדות אחת, אף אם זו עדות שותף "עבירה".

83. בית המשפט לא יהיה רשאי להטיל עונש מוות על עבירה לפי חוק זה, אלא אם העבירה העבירה בתקופה ש-בה התנהלו פעולות איבה צבאיות על ידי ישראל או י-גדה.

84. יצא אדם חייב בדיון על עבירה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לצוות כי כ-נכס שבו הסתייע העבריון כדי לעבור את העבירה, יוחרם לאוצר המדינה, אף אם לא הוכחה בעלותו של העבריון בנכס.

פלוגי שמע כי תואן פרוץ סגר את העתון לה-פרנסה. הוא צייר לעצמו מודעת-מחאה, הציג אותה לראחה לפני דלת הצירות האר-גונינית בישראל. הוא לא השתמש במעשה אלימות. אך המעשה היה "עשוי", בלי ספק, לפגוע בידיות הארגוניות. מספיק.

גרוע עוד יותר מצבו של צעיר שצייר צלב-קרוס על דלת הצירות הצ'כית אחרי ענין אורן. גורא ממש יהיה מצבו של ארגון שינהל תעמולה נגד אמריקה, יסכן את מתן ההענקת.

בעשרות מקומות בחוק מופיעה ה"כונה" כפרט שבלעדיה אין האיש אשם. סעיף זה מבחיר שזו אשליה: הכונה אינה זקוקה כלל להוכחה. אם, למשל, לפי סעיף 57, אים עולה חדש לשבור את השניים לשוטר המונע בעדו להתפרץ ללשכת עבודה, הרי עצם המעשה הוא "הוכחה לכאורה", במובן החוק, שהתכוון לפגוע בבטחון המדינה.

סוכן זר הוא, לפי הסעיפים הבאים: מי "שיש יסוד לחשוד בכך", וכל מי שנידון על עבירה שהיתה יכולה להיות "לתועלת" האויב - גם אם נעשה הדבר בלי כוונה.

זוהי, אולי, גולת-ההכותרת של כל החוק. הוא מבטל את החרות הדמוקרטית היסודית: שאין לאסור אדם ליותר מ-48 שעות בלי פקודת מאסר של שופט. ברור שאפשר ל-שות הרבה דברים לאדם עצור, המוחזק 90 יום במקום-סתר - מבלי שעורר-דין או קרוב-משפחה יוכל לבוא אתו במגע ולברוק מה שלומו ומצבו הגופני.

אפשר לתת טיפול זה גם לאדם שלפי סעיף 50 לא אסס את אוניו כששמע ידיעה שהיה לו יסוד להאמין שתוכנה מעיד עליה שהיא סודית.

יחליטו על המעצר אותם האנשים שעצרו את 28 ה"חשודים" אחרי פיצוץ הצירות הסובייטית, ששבועי שיש יסוד מספיק כדי להחזיקם במעצר, וששיחררו אותם בכושת פנים.

"המשפט הפומבי" הוא יסוד היסודות של המשפט הבריטי. בחוק הסלילי לא היתה עד כה שום הוראה המאפשרת את ביטולו. הוא מבטיח ביקורת של הציבור על הנעשה ב-בית-המשפט. הרחקת העתונות מן המשפט ת-חסל לחלוטין את אחת החרויות החינוניות של הדמוקרטיה. בהעדר העתונות חפשי השופט, התובע או העדים לעשות, למעשה, כאחת נפ-שם. משפטים כמו המשפט נגד עמוס קינן או דב שילנסקי יקבלו צביון שונה לגמרי.

הדבר מתקשר יפה עם הסעיף 78. אחרי שהאיש הוחזק 90 יום במעצר סודי, מנותק מן העולם החיצוני, יתכן מאד שישתכנע למ-סור כל עדות שהיא. על סמך עדות זו אפ-ישר להרשיע כל אדם שהוא - בסעיפים שמחירים עונש מוות או מאסר-עולם.

יתר על כן, הדבר פותח פתח למקצוע בלתי-חביב - הפרובוקציה. סוכן משטרה יוכל להרשיע בעדותו שלו לבד אדם בעבירה שדינה מיתה.

גרוע עוד יותר - אדם שנתפס באמת בפשע שדינו מיתה או מאסר אורן, האם לא ימסור בחפץ לב עדות נגד מישהו אחר - במחיר הוצאתו לחופשי? האם עדות זו יכולה לסכן חיי אדם - בניגוד לנהוג בכל מדינת-חוק בעולם?

מה זה מעשה איבה? יריות בירושלים או פעולה נגד מתנגדים, שהן תופעות-קבע במדינה - האם הן מאפשרות הטלת עונש-מוות?

הדבר נוגע, כנראה, לאולם קולנוע, שהוש-כר לאסיפה קומוניסטית, או שבו נאם סנה נאום נגד הרופאים במוסקבה. יהיה כדאי להיזהר.

הדבר נוגע, כנראה, לאולם קולנוע, שהוש-כר לאסיפה קומוניסטית, או שבו נאם סנה נאום נגד הרופאים במוסקבה. יהיה כדאי להיזהר.

העם

הגלגל חור

החוקים זוכרים היטב את כל התהליך: את הצפייה הקדחתנית משך שבועות, את הכנה הנרגשת של חומר הסברתי, את גיוס הכוחות לטיפול אישי. כל זה כבר היה חצי תריסר פעמים.

פעם קראו לזה "ועדת חקירה", אחר כך "ועדת מלכותית", אחר כך "ועדה אנגלית-אמריקאית", אחר כך "ועדה מיוחדת של אר"ם". הנוהל היה תמיד שווה: קבלת הפניה, ההסברה הקדחתנית, הצפייה המתוחה למסקנות.

בעיני צעירי הארץ נתקשר הענין עם כמה תופעות גלותיות: השתדלות בחצר הפריץ, הבטחון שכוחות מן החוץ יפתרו את בעיות הארץ, שורים יהיו אדונים לגורל האומה.

נגד מציאות זו קמו המחתרות, התנהל המאבק. עד שהלכו האנגלים, ומשך המש שנים מאושרות לא באו ועדות חקירה.

הציר לא הוחלף. השבוע לא באה, אמנם, ועדה, אלא חוקר יחיד. אולם המציאות שמאחורי הביקור לא השתנתה. הכל חור ליושני האורח בא. האורח סוקר, מסבירים לו. מנסים להשפיע עליו. ואחר כך מחכים למסקנות הגורליות.

פעם בוצעו המסקנות — אם בוצעו בכלל — בעזרת כידונים. כיום הן מבוצעות בעזרת שטרות-כסף. לכל הדעות זו שיטה אבודה יותר. אך אין היא שונה באופן עקרוני מקודמתה.

מי שתמה על סיבוב הגלגל, לא יקשה לו למצוא את הסיבה לכך. הציר לא הוחלף. שני קצותיו נשארו: המגן-דוד והסדרון. כל עוד אין בידי ישראל מדיניות פעילה ובוררה להשתלבותה במרחב, לטובה או לרעה, כמות הרעיון או בכוח הנשק, אין לה ברירה אלא לצפות לביקורם של גינטלמנים מכובדים מעבר לים. שיבקרו במדינה משך 48 שעות ויכריעו את גורלה על-סמך התי-רשומות זו.

חוק

האב הרוחני

(ראה שער)

בה בשעה שכמה מחברי הכנסת התכוננו למאבק הגדול על הצעת-החוק לתיקון דיני עונשין (עבירות נגד המדינה) תשי"ג—1953 (ראה פורטוג'ה), ישב במשרדו, מעל לבנק הלאומי בירושלים, גבר בגיל העמידה, בעל גולגולת מארכת וקרחת. היה זה האיש האחראי לניסוח החוק ואביו הרוחני — היועץ המשפטי של ממשלת ישראל.

חיים (לשעבר הרמן) כהן הוא אהה הר מויות הפחות ידועות בארץ. פעם היתה זאת תוצאה של ענותנות טבעית. אחר כך הפך הדבר כמעט השקפת-עולם בפני עצמה — טבעו של גיג אופייני של שכבת-אנשים המאמינה שאפשר להסדיר את כל תנועות האדם והחברה מאחורי שולחן-כתיבה, בחדר ריחודים, מבלי לשאול — עד כמה שאפשר — את האזרח עצמו.

תלמיד ישיבה. כהן בא לארץ מגרמניה עוד ב-1929, על מנת ללמוד בבית-מדרש לרבנים בירושלים. השקפתו הדתית התבטאה גם חייו הפרטיים: הוא נשא אשה והיה אב לכמה ילדים עוד בגיל צעיר מאד. אולם דתיותו נשרה ממנו במרוצת הימים. גם תכונותיו האחרות השתנו שינוי רב.

"כוח-השררה השפיע עליי", התלוננו ידידי דיו לשעבר, בתוסרי-אדה. אולם היתה זאת הגדרה פשוטית מדי. חיים כהן, האיש מאי חורי קלעים שניסח את חוקי המדינה (וגם היה שר-משפטים ממונה משך כמה חדשים), הפך לפקיד פרוסי אופייני. הוא האמין כי פקיד נאמן חייב לשרת את ממשלתו בכל, מבלי להרהר יותר מדי. הוא הציל כמה עסקנים, שהיו קרובים לשלטון, מתביעות פוליטיות, השתדל להפוך בכל השטחים את החוק למכשיר נאמן בידי המשטר.

הצעת-החוק החדשה, המצמצמת את סמך כותו של השופט לקבוע את מידת העונש, והמאפשרת תביעה פוליטית חמורה נגד כל אדם שאינו מוצא חן בעיני הממשלה, אינה אלא גולת-הכותרת של דרך זו.

"אינני מוכן!" כשפנו העתונאים ב"שבוע שעבר" אל חיים כהן, ביקשו ממנו להסביר להם את נימוקיו ושיקוליו בניסוח הצעה זו. היתה התשובה, בטלפון הפנימי של המשרד, אופיינית לאיש:

"אינני מוכן לדבר עם עתונאים על חוק זה".

הכנסת

הזאב נשאר רעב

מדע כלכלי? אין דבר כזה. דוד בן-גוריון.

בכל כנסת אחרת, היוכות על התקציב הממשלתי הוא פיסגת הקאריירה — דיון מבויק על כל פעולות הממשלה, מצב המשק בעבר, בהווה ובעתיד. אולם בכנסת הישראליית זהו דיון משעמם ביותר, התפוס בעיקר על-ידי נאומיהם של שרים והצהרות סתמיות של הח"כים. הסיבה: מנהלי הר משרדים הממשלתיים עולים בהרבה ברמתם המקצועית על חברי הכנסת. הח"כים, וגם רוב השרים, אינם יודעים כלל מה מתחבא מאחורי המספרים העגולים והיבשים, אינם מסוגלים להביע כל דעה רצינית לגופם של הדברים.

לכן שמחו כמעט הכל שניתנה להם ההזדמנות לסטות מן הנושא העיקרי, שעמד להצבעה, ולעבור לנושא יותר משעשע: מט האבטלה. היה זה באמת יכול להיות נושא משעשע, אלמלא היה טראגי מדי לכמה רבבות משפחות, שאחיהם מחבריהן עסקו, אותה שעה, בהריסת לשכת העבודה היירושלמית.

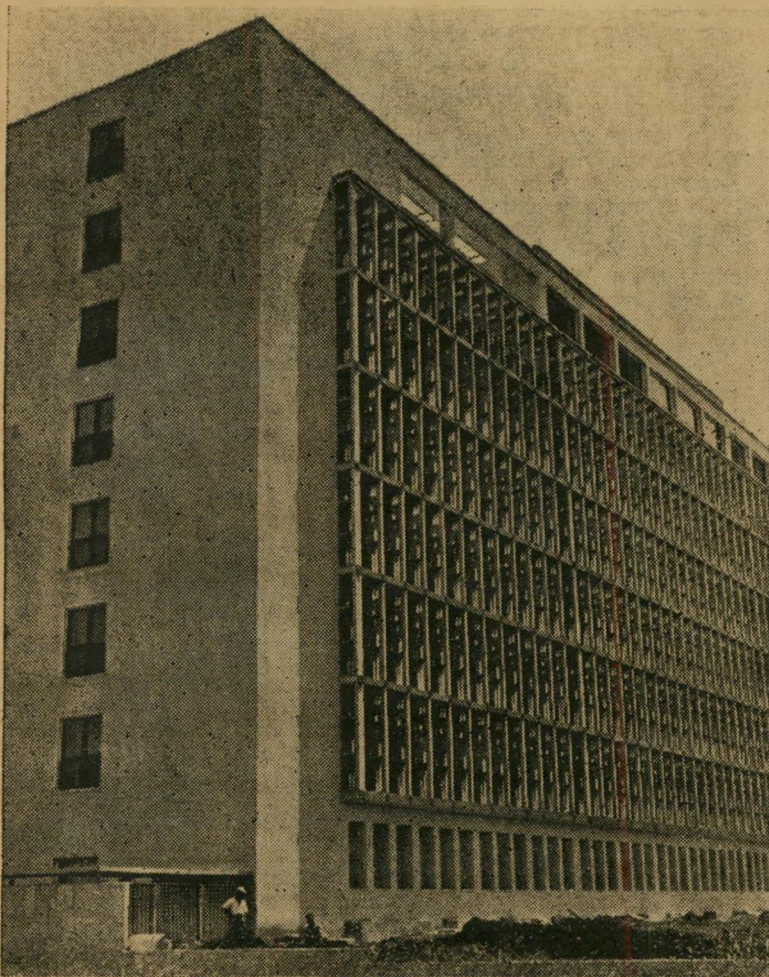
הכבד הסתובב. האבטלה נוצרה באופן מלאכותי על-ידי הממשלה, שרצתה בדרך זו להוריד במקצת את רמת-המחיה, לדרבן את הפועלים לתפוקה רבה יותר. אולם כמו שולית-הקוסם באגדה, הצליחה הממשלה יתר על המידה, לא ידעה שוב כיצד להיפטר

מן השדים שקראה להם. פתרונה: לגבות מיד כספים מן הציבור, להתחיל בעזרתם עבודות מזדורות (וחסרות ערך) להעסקת המובטלים.

"הממשלה דומה לכלב המסתובב כל הזמן כדי לתפוס את הזנב של עצמו", התלוצץ יוחנן באדר, איש חרות. כוונתו: אם הר ממשלה תטיל מסים נוספים על נותניה-עז בודה כדי לממן את העסקת המובטלים בעז-

מצבו, "לא כל כך רע", אמר הרופא. "אולי טוב?" עודד גוברין. "לא כל כך רע", חזר הרופא — בתוספת הוראה חמורה להימנע מהתרגשות ועבודה קשה.

נמיר לא הסכים להתפטרות, ניסח את הדבר כ"חופשה". אולם גם הוא יודע כי אדם שאסור לו להתרגש אינו יכול לנהל את הקואליציה הנוכחית. כפי שהוכיח הר מאבק על מס האבטלה שנמשך כל השבוע

בנין הועד הפועל החדש. תל אביב

דוגמה אישית, 3.000.000 ל"י, ותחנת שידור פרטית

(ראה לעיל). "הם יכולים לשלם", הבטיח גוברין. "אף יהודי עוד לא הפסיד כסף בארץ!" אחר, כהיריהור שני, הוסיף: "ומי שהפסיד, לא סיפר זאת לאיש!"

הסתדרות

קצת מופרז

כשאך החלה בנית בנין הועד-הפועל ב"צפון תל-אביב, פנה דוד צבי פנסק, שר התחבורה, אל ראשי ההסתדרות, ביקש למי כור לו את הבנין הישן של הועד-הפועל ברחוב אלנבי, כדי שיוכל להקים בו דואר מרכזי. ראשי ההסתדרות דרשו מחיר עגול: מליון ל"י. פנסק סירב לשלם.

החודש הודו ראשי הסתדרות עצמם כי דרשו מחיר קצת מופרז מממשלתם. הם מכרו את הבנין בסכום הפעוט של 850 אלף ל"י, לחברה שהוקמה במיוחד על-ידי תנובה, המשביר המרכזי, סולל-בונה ומפעלים הס' תדרותיים אחרים.

פקיד מוסדות אלה אינם היחידים המתכוננים ל"מוחארים". בימים הקרובים תיערך נדויה-פקידים רבות, כשעשרות מוסדות הסתדרותיים ינטשו את משרדיהם המפוזרים בעיר, תמורת דמי-מפתח מתאימים, יעברו לבית הפלאים.

שתי קומות של מרתף. בנין חדש זה, על 310 חדריו, הוא פאר הבניה המור-רנית בארץ, תרופה לעיני כל אלה ששוסר-הסגנון של בניני הארץ מעיק על נשמתם. אמנם, הקיום הישרים, הנקיים, של הבנין קולקלו במידה מסוימת, על-ידי הדוידים שהושמו לו ראשו והבנינים הקטנים שגר חקו אליו כאילו ברגע האחרון. אך גם כך אין דומה ליופיו של בנין זה מן עד אילת. כמה אנשים התעניינו בפרטים, שלא היו כל כך גלויים לעין. לבנין שתי קומות של מרתפים, להגנה במקרה הצורך; תחתית-העצמאית, שאינה זקוקה לאספקה חיצונית;

בודות ציבוריות, יגרום העול הכספי לפי טורי עובדים נוספים במקומות העבודה. הסכימו לכך גם הציונים-הכלליים, שנמש (וכים) בוחריהם הבורגניים לא החלימו עוד ממס-הרכוש. הם נאבקו בשניים ובצפוניים כדי למנוע את הדבר. אלא שמפא"י התלויה בקולות הפועלים, לא רצתה לתרום למפים כמה רבבות קולות של מחסרי-עבודה.

לבסוף הושגה פשרה ששחטה את הכבש והשאירה את הזאב רעב: אמנם הוטל מס אבטלה, אך בהסחאה של מפרעה על מס הכנסה. לדעת רבים, ביניהם כותב המאמרים הראשיים בהארץ, לא ישמש עיקר הכסף כלל להעסקת מובטלים, אלא להצלת הקופה הריקה של האוצר מפשיטת רגל.

הנשר התפטר

"אתה יכול להודיע לחברין שהתפטרתי מתפקידי כמנהל הקואליציה", אמר עקיבא גוברין, גבה-הקומה ובהיר-העין, למשה תבור, כתב דבר. גוברין ידע כי כתבי-הכנסת מכל המפלגות מהחים אגודה סגורה, וכי הודעה לאחד מהם כאילו נמסרה לכולם. ואמנם, תוך דקות מעטות העבירו כל הר כתבים את הידיעה לעתוניהם. אולם בשעה מאוחרת באה הודעה סותרת מפי מרדכי נמיר, מזכיר ההסתדרות ואיש מפא"י כגוב-רין: גוברין לא התפטר. התוצאה: כל העתונים הודיעו למחרת בבוקר על ההתי-פטרות, מלבד דבר המפא"י.

אסור להתרגש. סיבת ההתפטרות היתה חירותה על פניו של גוברין. "הנשר הקרח" כפי שנקרא גוברין בשל קרחתו, גובהו וקלסתר פניו, סובל ממחלת-לב. כשי נבדק בפעם האחרונה, שאל את הרופא ל-

* מספר המובטלים קפץ, תוך שבועות ספורים מ-17 אלף ל-40 אלף, וקרוב לזוואי שיוסיף לעלות.

הצעה דפתרון בעית האבטלה: אספקת עבודה לפועלי הבנין ולפועלי הכבישים.

שוב כוננה ועדה ציבורית שמתפקידה הוא לעיין בבעיה, ולהמליץ המלצות. לשבת בועדה הוזמנו גם כמה אנשים שישבו בשעתם בועדה שהרחיבה את גבולות העיר. הם סרבו להשתתף בועדה החדשה.

אמר אחד מהם, בשאלו מדברי חונטון צירציל: "אינני מוכן להשתתף בועידת חיסולה של ירושלים המורחבת".

אולם, כשם שצירציל לא הציל את היסודות מחיסול על ידי סרבובו אין סיכוי

השכונה בה היא נמצאת. התשלום: 50 עד 500 ל"ל לחודש.

הידיעה על ההסדר החדש פורסמה רק ב-12 באפריל. הגיעה לאוני יחיד סגולה. מאות העברות בוצעו בזריזות ביומים שבין ה-12 וה-14 בחודש, אולם אלה שהגישו בקשה שות כחוק, לפי הסדר הישן, ובקשותיהם הסתבכו במבוכ הביורוקרטי, נתחייבו לשלם מאות לירות תמורת זכות שאחרים, שעקפו את החוק, קיבלו חינום.

כן אינה יכולה להיות כתובת שאלה תופי ניה דרישות הנכים. אף על פי כן, הבטיחה המזכירות, תעין הכנסת בבעיתם.

מרגע זה ואילך היו המפגנים שעל המדרגה דאגתה של קציני המשטרה שטרשו לאכסנם שעות מספר, להחזירים במהירות האפשרית אל מאחורי הגדר של מחנה פרדס חנה, הרחק ממבטם של אזרחים בריאים בגופם.

דוידים המאפשרים ליושבי קיום משך פצור ארוך, תחת-שידור המסוגלת לשדר לכל רחבי הארץ.

היו אלה פרטים שנתנו מוזן למחשבה. למשל: אם תוכנה מפלגה אורחית לשלטון הרשמי בארץ, האם תוכל להחזיק מעמד נגד השלטון האלטרנטיבי שיתבסס בבנין כזה?

הבעיה נפתרה. לא היתה זאת השאלה היחידה שנלחמה להפגנת-כוח עצומה זו של ההסתדרות. הבנין עלה רשמית מליון וחצי ל"ל, למעשה שלושה מליון ל"ל. האם היה זה נאה להשקיע סכום ענקי זה בבנין פאר בחקופה כזאת, כשמהיגוי ההסתדרות מטימים לצנע, דורשים מחבריהם להסתפק במועט ולעבוד הרבה?

כן, אמרו פקיד ההסתדרות, הצביעו על החסכון הרב שיבצע משיכון משרדי ההסתדרות בבנין משלהם. אולם הם לא יכלו לתרום את בובו מאות אלפי הדולרים היקרים בבנין פאר, שעה שרבות עולים חדשים, חברי ההסתדרות, זקוקים לשיכון. היתה זאת, בסופו של דבר, שאלה של דוגמה אישית.

בחוגים מסוימים צצה הצעה לפתרון הי בעיה המוסרית: שההסתדרות תמסור את הבית בהשאלה לצה"ל. הבית, על מרתפו, תחת-שידור והכוח שלו, מתאים באופן אידאלי לשיכון מטה בעתות שלום. אולם עשרות הפקידים הראשונים כבר תפסו את כסאותיהם בבית החדש, העיפו מבטים של התפעלות מן החלונות ה"רוכבים" על מרחב של קילומטרים רבים, משקופים מלמעלה על הקריה. לגביהם כבר נפתרה הבעיה.

נכים

הפגנה על האדרכה

באחד הערבים בשבוע שעבר התנהלה בי שלחה יחסית, הויכוח על התקציב. שום חיכ לא התנגד לסעיף הראשון של הצעת התקציב: על הקצבה לנשיא בן-צבי.

בחוק, על המדרכה שממול התחולל אותה שעה מחוזה, שהיה שקט אף מן המתרחש בסנים הכנסת. כה שקט, עד כי איש מהנוכחים הרבים באולם הכנסת ובמוזון לא שמו אליו לב. המאורע: הפגנה של תושבי מחנה בעלי המום בפרדס-חנה, שנוסף על סיבלם הרגיל, מנת חלקו של כל עולה היושב במחנה, יש להם גם צרות פרטיות, כמו:

מנגנון דמי מפתח לאפוסטרופוס

האפוסטרופוס על הרכוש הנטוש ממונה על מספר גדול מאד של דירות ובתים, שנעז בו על ידי ערבים בעת מלחמת העצמאות, בכל חלקי הארץ. בדירות אלה יושבו יורדים, ברובם הגדול עולים חדשים, המשלמים לאפוסטרופוס שכר דירה. כאשר רצה אחד הדיירים להעביר את דירתו לאחר, תמורת דמי מפתח, כנהוג, נתקל בהתנגדותו הנמרצת של האפוסטרופוס. ההתנגדות לא הורעלה, מצוקת הדירות וחוסר פיקוח יעיל גרמו לכך שאלפי העברות בוצעו מבלי ידיעת האפוסטרופוס וכלי רשותו.

האפוסטרופוס היה נטול כל אפשרות לעמוד על זכויותיו כבעל הנכס, וכמשכיר, במקרה של העברה בלתי חוקית, כיוון שפולת פינוי משטרית היתה אפשרית רק אם ההעברה נתגלתה תוך שעות ספורות מוזמן ביצועה. תביעות פינוי לא הגיעו מער למ לבית הדין.

העבריינים נהגו. הבעיה נסתבכה כאשר חלק ניכר מדיירי האפוסטרופוס נמצא יושב למעשה בדירות בלי כל חוץ שכירות, דבר שיצר קשיים מינהלתיים, ביחוד לגבי גביית שכר דירה.

ביום העצמאות, לפני שנתיים, מצא ה אפוסטרופוס מוצא של כבוד. הוא הכריז על חנינה כללית לכל אלה שנכנסו לדירות שלא כחוק, הזמין אותם לבוא ולחתום חוזים בשמותיהם הם. מאז החנינה שוב בוצעו אלפי העברות בלתי חוקיות והאפוסטרופוס הגיש כ-300 תיקים ובקשות פינוי שהעלו אבק במשרדי בתי המשפט בארץ.

השנה, בסמוך ליום העצמאות, שוב הוחלט על חנינה. אולם דבר החנינה לא נתפרסם באורח רשמי, רק הסתנון לכמה עתונים. תוכן ההסדר החדש: כל מי שישב בנכס

חינוך כובעים של ניר

ירושלים היתה מאז ומתמיד העיר הגדולה הפחות עליוה בארץ, ואחד המקומות הפחות עליוה בירושלים, היה מאז ומתמיד האוניברסיטה העברית. גם כאשר היה המוסד על הר הצופים וגם לאחר שגלה אל מרכז העיר, לא הצטיין בתכונות המציניות את מרבית האוניברסיטאות בעולם: חסיסת נעוריהם התפרקות, הילולות ושמיחות. הסטודנטים הישראלים, כל עוד שהו בארץ, היו פרצופים כבדי ראש אם כי בחוץ לארץ לא נחשבו לשקטים ביותר.

את האדישות הזאת ניסו הסטודנטים של ירושלים לשבור בשבוע שעבר, כאשר אירגנה הסתדרותם את "יום הסטודנט": תהירות ספורט, חידונים, ריקודי עם, מסיבות.

לארישות הרגילה. כדי לשחזר ליום החגיגי חגיגות בלתי רגילה, חולקו לסטודנטים כובעי-ניר מיוחדים צבעוניים. כל פאקולטה וצבעה המיוחד. הסטודנטים, שנצטוו לחבוש את הכובעים האקדמיים במשך כל היום, נראו בכל מקום העיר, ברחובות, במסעדות ובבתי קולנוע. בין חובשי הכובעים היו אפילו אחים מחברי הסגל האקדמי. בפעם הראשונה בדברי ימי ירושלים החדשה אפשר היה להגיד עליה כי היא נראית כעיר אוניברסיטאית.

העיר אחד הסטודנטים הצחייים, המנסה לסיים עתה את חוק הלימודים שהחל בהם לפני שנים רבות, בחוץ לארץ: "אם הם זקוקים לכובעים כדי שיהיו סטודנטים של ממש, מדוע לא יתנו להם כובעים של ממש, לא של ניר?"

אולם הסטודנטים, שהכובעים בערו על ראשם, שמחו כשהניחוהו, למחרת, בפניהם.

ירושלים

לשונה הבאה - יותר קטנה

לפני חדשים מספר התרחב שטח שיפוטת של עיריית ירושלים. זה היה כתוצאה מהחלטתה של ועדה ציבורית שדנה ארוכות בשאלה המליצה לבסוף על הרחבת השטח העירוני.

עתה החליט משרד הפנים כי עיריית ירושלים, שאינה מסוגלת לדאוג אף לגיון הי רחובות המרכזיים שלה, מוטב כי תותתר על חלק ניכר מן השטחים החדשים שנוספו לה לאחרונה.

• כדי לעקוף את החוק האוסר לקחת דמי מפתח מדייר, נתחייב בתשלום הדייר היוצא.

משדחת העידים-הנכים יוצאת מבנין הכנסת

לרגלי הכנסת אנשים בלי רגליים

של האפוסטרופוס שלא כחוק לפני ה-14 באפריל נתנה מן החנינה, וכאי לחוזה הע"ברה. להבא כל בקשה להעברת חוזה שכי רות תעשה במישרין במשרד האפוסטרופוס. תמורת תשלום שיקבע לפי סוג הדירה וטיב

• הדרך החוקית להעברת דירה היתה: הדייר היה חייב להחזיר את הדירה לאפוסטרופוס. חלוקת הדירות לדיירים חדשים נעשה על ידי ועדות ציבוריות ליד הממונים על המחוזות, בהם היו מיוצגים העיריות, אגף השיקום לחייגים משוחררים ולנכים נפגעי מלחמה, הסוכנות, הממשלה.

חידונאי יצחק שמעוני, עורך חידון, ביום הסטודנט

על ראש הסטודנט בוער הכובע

כי שטחה של ירושלים לא ייקטן אך ורק בגלל סיבות סנסימנטיות של אחדים מן אזרחיה.

עחונות

הק אר קאטורה שפגעה

התכונה לקראת בואו של שר החוץ הי אמריקאי פוסטר דאלס לא היתה דאגתו של משרד החוץ ושרותי הבטחון הישראלים בל בד. גם העתונות בארץ עשתה למען הכנת דעת קהל מתאימה, כל עתון לפי השקפתו, לביקורו של האיש המחזיק, במידה רבה, בתיקו את עתידה של מדינת ישראל. הבוקר הקדיש בשבוע שעבר עמוד שלם של כתבות על האיש ומדיניותו. עתונים אחרים פרסו מו מאמרים מפורטים.

עתוני השמאל, על המשמר וקול העם יצאו בהתקפה נמרצת על דאלס. קבע על המשמר, עתון מפ"ם: "פוסטר דאלס, ראש לרוקמי מזימות המלחמה". אולם הגדול לעשות קול העם, אשר, באחד מגיליונות השבוע, כינה את שר החוץ האמריקאי בכינויים כמו: "מצית מלחמה", "דאלס-עמלק", הוסיף גם כתבה בשם "דע את פוסטר דאלס" בה קבע כי הוא היה משרתם של ה"היטלרסטים לפני עלותם לשלטון (ושל) הנאצים בתקופת מלחמת העולם השנייה, כפי שהוכח בי (קול העם) בימים האחרונים".

הוסיף קול העם "מיד לאחר המלחמה פתח דאלס בתעמולתו הצינית למלחמה חדשה בשיר ההלל למרוץ הזיון לדיפלומטית האטום". בצד הכתבה פורסמה קאריקטורה פוליטית רגילה של השר האמריקאי.

סכנת מאסר. כל זה לא נשא חן מ לפני היועץ המשפטי, שהחליט להגיש תביעה נגד קול העם. יסוד לתביעה שימשה הכתבה "דע את פוסטר דאלס" והקריקטורה, אשר, לדברי היועץ המשפטי, "מתימרת להיות תמונת מר דאלס".

עורכו האחראי של קול העם, צבי אריה ברייטשטיין, בעלה של ח"כ אסתר וילנסקה נלקח, באחד מימי השבוע, אל המשטרה, הואשם לפי הסעיף בחוק הפלילי הפלישת החוק לחיקון דיני עונשים (עבירות נגד המדינה) (ראה רפורמניה). שוחרר רק לי אחר שחתם על ערבות להופעה במשפט. סעיף זה בחוק קובע כי אסור לפגוע בי כבודו של שליש של מדינה זרה וידידותיות. פשר הדבר, כפי הנראה, לדעתו של היועץ המשפטי חיים כהן (ראה לעיל) כי כל ביקורת, אפילו הומוריסטית כמו קריקטורה על אישיות זרה, אינה מותרת במדינת ישרא. אם תתקבל השקפתו זו של היועץ המשפטי, תהיה צפויה לכל עתונאי בארץ סכנת מאסר.

רדיו

כניעה ראשונה

בשבוע הבא ירגישו מאזיני קול ישראל את התוצאות הראשונות של הקיצוצים ב" כסף ובכוח אדם שערכו "ועדת לבון" ומשרד האוצר. עד כה הרגישו בקיצוצים בעיקר, עובדי שרות השידור, שנטלו על עצמם נטל עבודה נוסף, נאלצו לצמצם את השימוש בעובדים בלתי קבועים.

כמובן שהדבר הורגש באופן ניכר למדי על ידי אלה שהאזינו לשידורים בשמית לב, נוכחו בשימוש המרובה בהקלטות של שידורי רים קודמים, הרגישו כי בתסכיתים, למשל, משתתפים פעמים רבות עובדי שרות השידור, רק מעט שחקנים ואורחים.

עומס העבודה הכללי גרם לירידה רבה בפריון העבודה מבחינה איכותית. שידורי יום העצמאות, שהיו בעבר גולה הכותרת לעבודת השרות, לקו השנה בתקלות טכניות וארגוניות רבות. אפילו נאומי של ראש הממשלה שודר מעל רקע מתמיד של נאום באידיש, פגם בהקלטה. הסיבה היתה צמצום בעובדים טכניים מנוסים, שמספרם היה קטן בלאו הכי, בגלל המשכורת הממשלתית הזעומה.

אין כסף — אין שידור. אולם רביב בהנהלת השרות, בעיקר אנשי המקצוע, טענו כי כל השיטות שנוקטו כדי להתגבר על הצמצומים לא יספיקו וכי הדרך היחידה תהיה: צמצום ניכר של שעות השידור.

משה (מויש) פרלמן, שלקח בשעתו את ענייני השרות לידינו בתכונה רבה, קיווה אי לזכות בתמיכה ממשית מצד מנהלי משרד ראש הממשלה והאוצר, סירב לנקוט בצעד זה שהיה עלול להתפרש ככשלונו.

פרלמן לא קיבל את עמדתם השלטונית של ראשי השרות, שהבהירו כי צמצום באמצעים (כסף וכוח אדם) מוכרח להביא בעקבותיו צמצום התפוקה.

בשבוע נכנע פרלמן, הודיע כי השידור בשעות לפני העררים יצומצם, פתח רק בשעה 12.00 במקום 10.30 כמו שהיה עד כה. הגלולה המרה נכרכה בעטיפה מזוהבת, הודיע פרלמן: "עשה מאמץ לרכוש את השיר דורים העיקריים בשעות האהונה החשובות — בערב."

כשנשאל פקיד גבוה בשרות השידור, אם יש לראות בזה שלב אחרון בצמצומים, או האם יבואו שלבים נוספים השיב: "הבה נניח כי השאלה כלל לא נשאלה..."

עולים

ייעור לאלפיים

למקרא הידיעות, שהופיעו בעתונים, בעת האחרונה, על התפרצויות של מחוסרי עבודה — ברובם עולים חדשים — אל תוך לשכות העבודה השונות, כמחאה על המחדל סור בעבודה, שאלו אורחים טובים רבים את עצמם, מוצע טרבו מובטלים רבים לצאת לסוג העבודה האחד שבו היה מספר ימי העבודה גדול ממספר הקופצים עליהם? ה" עבודה: ייעור.

טענו המובטלים: השיטה הקבלנית, לפיה נדרשים הפועלים להכין 100 בורות לשתיילים ביום, היא למעלה מכח אדם. חוץ מזה, העולים מרומים בעת התשלומים, המפגרים בלאו הכי.

יום לאחר שההאשמות האלו נהפרכו באחד העתונים, קרא יוסף חייק, חבר הדין רקטוריון של המעביד בשטח הייעור — הקרן הקיימת לישראל — לעתונאים: טען: אם נבטל את עיקרון הקבלנות, תיהפך ה" עבודה לסינר. מאות, ואולי אלפי, פועלים יסתובבו באפס מעשה, יקבלו בתמורה שלש חצי ל"י ליום. אשר לפיגורים במשכורות, הוכיח ווייז, בעזרת ספרי החשבונות, כי האשמה לא היתה מבוססת: הקרן הקיימת שילמה את המשכורות במועדן.

העבודה קשה מאד. כדי לכבוע עם מי הצדק, שלחה קבוצת הסטודנטים הנקראת "שרות המתנדבים" (העונט הזה 807) חמשה מאנשיה, שיצאו, מבלי לגלות את זהותם, לעבודת ייעור, מסרו דו"ח שהוכיח כי, כמו לרוב במקרים כאלה, שני הצדדים צודקים במקצת, טועים במקצת.

כתב אחד הסטודנטים: עבדתי קשה מאד, כמעט לא הפסקה, הספקתי לחפיר ששים מתוך מלא העצלות ממנו. אי החלט הביר רות אינה נעשית לכל פועל, כי אם לקבוצה של 35 פועלים בערך, והתשלום הוא לפי הממוצע, באופן כזה הפועל התרוץ סובל בגלל חברו העצל ממנו. אי החלט ממנו. אולם הוכח כי גם הקרן הקיימת צדקה במקצת: קבוצת פועלים שנחקלה לעבודה יומית, אחרה להגיע למקום, ומשהגיעה ה" ציאה תפוקת עבודה כמעט אפסית, גרמה

בכך עוכב לקבוצת הפועלים הקבלניים, שלא יכלה להתחיל בעבודה.

עבודת הייעור, הבלתי פרודוקטיבית, אינה יכולה לפתור את בעיית האבטלה. אולם הכל הסכימו כי היא עלולה להקל את המצוקה וכי מן הראוי שיהיו נהוגים בה סדרים הגיוניים.

תולדות

סוף פרשה

בשלהי השבוע שעבר פגש סופר של עתון יומי גדול בבית קפה חיפני את זאב שורצ' ברד, גבה הקומה, בעל השערות המסולסלות, שפתיל של שפם שחור עוסר את שפתו העליונה, שאלו להרגשותיו ערב מתן פסק הדין במשפט בו הואשם, ביחד עם חברו דוד טריפוס, בהכאת האורחים ריטוב וחינוסון, שי מוש לרעה במשרתם, קשירת קשר להטות משפט.

השיב שורצברד בגילוי לב, כשספק מקונן בליבו: "אני חושש, ידידי, חושש מאד." כשהסביר לו העתונאי שהוא וחברו יודעים ודאי יותר מכל אדם אחר, מה עלולות להיות תוצאות המשפט, באשר הם מכירים היטב באיוו מידה נכונות או אינן נכונות האשמות שיוחסו להם, השיב שורצברד: "הלא, הצהרנו בבית המשפט כי אנו חפים מפשע."

ביום המחרת הוציא בית המשפט המחוזי בחיפה פסק דין באחד המשפטים המעניינים והמסובכים ביותר, שהסעיר במשך שלוש שנים את דעת הקהל, העסיק רבות את כותרות העתונים. באולם בית המשפט, שהיה מלא מפה לפה, נראו קציני משטרה גבוהים, המתלונן שמעון חינוסון (המתלונן השני, גרשון ריטוב, שוהה בחו"ל), השוטרים שה" תתפו בתקיפה, רבים מידידיהם וקרוביהם של שני הנאשמים. רבים צבאו על דלתות האולם, אך יחידת משטרה מיוחדת מבטיח האימונים הארצי בשפרעם לא הרשתה להם להיכנס מחוסר מקום, הגבילה את הכניסה לשוטרים וקצינים בלבד. הנאשמים עצמם היו שקטים, נראו משוחחים מפעם לפעם איש עם רעהו. עם כניסת השופטים בשעה תשע בדיוק, הגיעה המתחנות באולם לשיאה.

שלושה פסקי דין. ההפתעה הראשונה באה כבר בתחילת הישיבה, כאשר נודע כי בית המשפט, שישב בהרכב של שלושה שופטים, הוציא שלושה פסקי דין נפרדים. בעוד אשר נשיא בית המשפט, יעקב אזולאי, והנשיא התורן, בנימין זוהר, יוכו את שני הנאשמים מכל שלוש האשמות שהובאו נגדם, הרשיע השופט יוסף גוברניק את דוד טריפוס בשלוש האשמות, מצא אשם את זאב שורצברד רק בקשירת קשר להטות משפט. זה האחרון זוכה איפוא, פה אחד משתי האשמות האחרות.

שלושת פסקי הדין המנומקים, שהקראתם נמשכה קרוב לשלוש שעות, השתרעו על לא פחות מ-130 עמודי. דעת הרוב קבעה כי שני הנאשמים לא הורו לפיקודיהם לשים את המארב, השוטרים התקיפו את גרשון ריטוב ושמעון חינוסון לפי יוזמתם, ספלו את האשמה על מפקדיהם כדי לחפות על עצמם. בית המשפט ציין כי ריטוב וחינוסון לא היו נקי כפיים, נטלו חלק פעיל בתקיפת השוטרים.

שני השופטים שיוכו את הנאשמים סירבו לתת אימון בעדויות השוטרים, קבעו במ" פורש כי לפחות שלושה מהם שיקרו בע" דותם. לדעתם, אין למצוא בהתנהגותם של הנאשמים כל דבר החורג מגדר הרגיל. לעומת זאת, קבע השופט גוברניק כי טריפוס הורה לשוטרים לשים את המארב, ל" התקיף את שני המתלוננים. "אין זה מחקבל על הדעת ששוטרים ביחידה צבאית למחצה יחליטו על דעת עצמם לשים מארב, להכות אורחים," הטעים השופט. עם זאת הטיל ספק בדבר השתתפותו של שורצברד במתן ההוראות.

שעה ארוכה לאחר מתן פסק הדין נראו טריפוס ושורצברד באולם בית המשפט מת" חבקים, מחליפים ברכות עם ידידיהם ובני משפחתם. וכאשר ראה שורצברד באולם בית המשפט אותו עתונאי שנפגש עמו יום קודם לכן, הטיח בפניו, כשתונן מרחף על שפתיו: "אמרת לי שהיינו חפים מפשע..."

דרכי אדם

אפילו לא לבישול

לעובדי האירח שהתקהלו בצהרי היום ברחוב אלנבי, תל אביב, נראה כאילו רצה הגבר הגבוה והנרגז לטרוף את הזקן ה" מבוהל שנשא תיק עור בירו. "מה אתה רוצה ממני? תן לי ללכת!"

אגנס וייזר

בעתון תעמולה ישראלי התנוססה תמונה מרהיבת עין של זוג צעיר, עולים חדשים, מחייכים מרוב הנאה. היא לידת פוריון, הוא עולה מבגדאד. ברקע הבהיקו שורות א" ריכות ומסודרות של שיכונים חדשים למופת. התמונה באה להוכיח כי כארץ אין הכדלי עדות, הכל שווים לפני הבורא. הדימוקרטיות צועדת קדימה בלב מרחב מפגור אולם הישראלי שהציץ בתמונה חיך. הוא ידע כי התמונה בוימה. לצד כי תעמולה גרידא. מעט מאד שמע על זוגות מוצ' דחים מעין אלה. הוא ידע כי במציאות העדתית ב" ישראלית כמעט שאינם קיימים.

עודה-בנו

מאז עלו לישראל מאות אלפי עולים מצפון אפריקה וארצות המרחב, לא הטיל איש ספק כי מחזור הפשעים במדינה אמנם עלה במידה ניכרת. כמה אלמנטים, ביחוד מצפון-אפריקה, התגלו כמחוסרי חינוך, הרבו לדבר בשפת הסכין. אולם גם מבין עולי אירופה לא חסרו בעלי מקצוע, ההבדל היה בזה: הראשונים היו שחורים, האחרים — לבנים.

לא נותר כמעט זכר להפליה בין אשכנזים לספרדים שהיה נהוג לפני קום המדינה. במקומה באה הפליה חמורה בהרבה יותר, שלחה את חצי הארץ שלה לעומת המעמד הנחות בעיניהם — יוצאי המרחב. כמעט כל אשכנזי, והיה זה הליברלי ביותר, לא שם לב כי בשיתחו הורגל לקרוא לשכנו "מרוקאי", או "עיראקי". הוא לא חשב כלל כיצד יצלצלו הדברים כאשר יאמצו לשמו את השם "רומני", או "פולני". הוא גם לא היה חרד לכך ביותר. לשם "פולני" לא היה צלצול כה נחות כמו ל"מרוקאי".

פולין ולוב. אט אט החלו המעמדות להסתמן בבהירות, כאורות בעלי צבעים שונים, בצידו שביל שסופו אינו ידוע. יהודי עיראק, טונים, מרוקאי, לוב, הרגישו היטב את ההפליה. רופא יהודי מעיראק זכה רק פעם ביובל לביקור של חולה אשכנזי; בעל מקצוע מטונים נשאר לרוב בסופו של התור לעבודה; צעיר מלוב, אח בבית חולים, נוצח בקרב על נערתו, ילידת הונגריה.

דוגמה אחרונה זו, אחת ממאות המתרחשות ברחבי הארץ, היתה עדות חותכת למושגי התבירה היהודית בארצות אירופה, שהרגישה על בשרה את ההפליה הנוראה בימי היטלר, שכחה אותה לגמרי בישראל. עמוס בוארון, צעיר שחרחר, הרגיש גם הוא בהפליה הגזעית. כיהודי, ישב בגיטו, בילה במתנה ריכוז. הוא לא הכיר את היטלר, אך לגביו לא היה הבדל כיצד ימות, אם ישרפוהו חיים או יסקלוהו באבנים. המצב הנפשי והגופני לא היה שונה. רק הנוף היה אחר: במקום פולניה הירוקה והקרה, היתה זו לוב המדברית היבשה.

ספורו של

הייתי כבר סבל רב היה להיות ככל ה" וחי משפחתי הלימודים. הס שאיפתי להג ארזתי מוחדה שביעות מספן ככל עולה ה" בית-חולים מס ציפיתי בכליו מאז נשארתי בשרות חולי לרכוש ידידים את יום הוי במקום. אותו הנצרה, אגנס מקרה למסיב לקבוע עמה לאחר כמה אותה רגע לא שמסביבו מס. איזו בו אצל דודתה היתה במצב התחלתי ל כשמעה ה" היא הולכת מתמיד על אותו ערב

עודה-בנו

כבתו להצנ להשפעה נ למחרת, כי קיווה כי לא היתה מאו הת מפני משפ על הסכלי 12 ילד לשרותה נפגשנו בא סוף סוף, אולם היא למחרת את דבריה אותי לבו ועקשן עם "אני" "את ר" הלחץ משפחתה, היה ברור ולהנשא בעצתם, הלכנו להם את

הבה בשחור לבן

גוס בוארון:

2 כאשר החלטתי לברוח מבנגאזי, להגיע לישראל דרך איטליה. רי. שנות נעורי עברו במלחמה אחת גדולה על הזכות לחיות, אולם אני הייתי יהודי ותפקידי היה, לרוב, להגן על חייהם. ההתפרעויות התכופות של הערבים. למרות זאת, גבר בי יצר לבד מהשכלה כללית, לרכוש ידיעה רבה בעבודת מעבדה. ארץ היתה גדולה. כאשר הסתמנה באופק האפשרות הראשונה, נה, עליתי על האניה הראשונה שהפליגה לאיטליה. לאחר כו רגלי על רציף נמל חיפה. עסקתי בעבודות שונות בקיבוצים ובבתי חרושת. הקורס לאחי זלמן, שהחל בבית החולים בתל-השומר היה בדיוק הדבר שלי יום: לחזור וללבוש שוב את החלוק הלבן. בית-החולים רחב השטח. הייתי בין אלה שהסכימו להסתכן פת, חשוכי המרפא. ניתן לי חדר קטן, אך מסודר, החילותי דות לרוב.

ה-21 החלטתי לחגוג כראוי, ערכתי מסיבה נאה באולם התרבות: קרה לי הדבר שהוא רגיל אצל אנשים צעירים: התאהבתי. ר (21), ילידת הונגריה ואחות רחמיניה גם היא, באה בדרך שותחה אתי, החזירה לי חיוכים במדה מספקת כדי שאמנה ה.

זאת, שפכנו את לבנו איש בפני רעותו, נוכחנו כי אנו אוהבים. תי מה שציפה לי בביתה של אגנס. תארתי לעצמי שולחן נאה בני המשפחה, מרימים כוס לחיינו.

ובשעת הלילה, נכנסתי לביתה של אגנס, הדרה עם אביה צבת באר-יעקב. היו שם כמה ידידי המשפחה, ואגנס, שלא מרומם, קידמה אותי, ביקשה ממני לבטל את הביקור. "שקרה משהו ביחסינו, ואכן, עד מהרה נתברר לי הכל: על פגישותינו, הקימה שערווריה בבית, צעקה: "איזו בושה! חור!" האב נרתם גם הוא למסע "טהור" משפחתו, החל בלחץ שר ידע כי אני עומד לבוא, הזמין לביתו כמה ידידים, דרש

עמוס בוארון

אליו ולידידי, לבלות את הערב בבית-קפה. אגנס, שהיתה נוחה את מחינוך משפחתי קפדני, יראה לסרב לאביה. היא הסבירה שלפון, את כל המצב, סיפרה כי העניין היה מתוכנן מראש. אביה אכעס ואעזבנה. אך אני חשבתי אחרת. הייתי משוכנע כי אגנס ה. החלטתי, לכן, להלחם עליה בכל מחיר. זקופה של פגישות סתר רומנטיות. אגנס לא השתחררה מהפחד הופיעה לפגישות בהפסקות זמן גדולות. בכל פעם סיפרה לי מנת חלקה. ועל הלחץ הביתי פוסק עליה, שתנטוש את מאהבה. יורנבן ו" לפני כעשרה חדשים, זמן מועט לפני שאגנס התייצבה י החלטנו להינשא. מצב הרוח היה כה מרומם אותו ערב, עת הגנים, עד כי היינו אופטימיים מאד, שוכנענו כי המשפחה תיכנע אהבתנו. אגנס סרבה, מסעמי הגינות, להינשא ללא רשות אביה. ה בטוחה כי הלה יסכים למרות עקשנותו. יה לאביה על החלטתה להינשא. האב לא רצה אפילו לשמוע ה התניסה, הופיעה רק לאחר שבועות מספר במדי החאקי וביקשה זה לביתה, לעזור לה לשכנע את אביה. הדבר לא יעזר. נוקשה זה מולנו, איש לגמרי נוכח תחנוניו: את בתי!" אמר לי.

ש-12 ילדים יורנבן מאחירי? שאל את בתי. כבר משך תקופה ממושכת היתה אגנס מטרה נוחה להתקפות יה, מכריה. אביה לא פעם איים כי יתאבד. היא היתה אובדת עצות. כי לא תחזיק מעמד זמן רב. היה עליה להחליט: לעזוב את הבית או ברור כי איש מבני משפחתה לא יהיה נוכח בטקס, או לשמוע ד מעלי. היא החליטה להנשא לי. רר הרבנות ונרשמוני לנשואין. אחר הלכנו אל בית אגנס לבשר צשינו. אביה התנפל עליה בגירופים והיא נטלה את חפציה, העבירה

אותם לחדרי, בעוד שהיא עצמה נשארה במחנה הצבאי. חרקה שן וסבלתי את עלבוני בשקט. בערב פסח ניסינו בפעם נוספת לשכנע את האב. אולם כאשר נכנסנו לבית, יצא ברוגז לחצר ולא רצה לראותנו. באותו לילה חזרה אגנס לבית קרוביה, ובחדרי הופיע שוטר, ביקש לדרישה אביה של אגנס, את בגדיה הצבאיים שהיו בארונ. היה זה למעשה סוף הרומן. כמה עלבונות עוד הספקתי לשמוע מבני משפחתה, ובא הקץ על הפרשה. אגנס עדיין כותבת לי מדי פעם בפעם, מייחלת לימים טובים יותר, לא נותר לי אלא להאמין בכך, לקוות..."

ספורו של יצחק ויזר:

"אגנס נולדה לנו בהונגריה, אך היתה זמן רב בשוודיה. בת 19 היתה כאשר עלינו לארץ, השתקענו בבאר-יעקב. אגנס החלה ללמוד בקורס לאחיות. בבית חולים מלבן, הכירה את עמוס, שאף הוא עבד בו כסניטאר. הכרתי את עמוס אך מעט, לכל היותר החלפנו ברכת שלום. עד שיום אחד נכנס עמוס לדירתנו, הוסיף על "השלום" הרגיל, את התואר "אבא". נדהמתי. "איזה אבא?" השבתי.

"אני אוהב את אגנס!" ענה לי עמוס בשמחה. ראשית, הסברתי לו כי הייתי רוצה מאד שבתי תמשיך קודם כל ללמוד, לא תחשוב עדיין על נשואים. אולם עמוס היה בשלו. קראתי לאגנס, שאלתי אותה בנוכחותו: "זה נכון שאת אוהבת אותו?" אגנס אמרה לי בהונגריה: "כל הזמן הוא סביבי, מדבר על דירה, מנסה לשכנע אותי להתחתן אתו, להנצל מהליכה לצבא."

אגנס ועמוס על שפת הכנרת

"תן לה מנותה. היא תלך לצבא כמו כל הבנות, שם יהיה לה זמן לחשוב על עתידה!" אמרתי. "הוא איים להתאבד!" אגנס הלכה אמנם לצבא עם גמר הקורס לאחיות (אחרי ששה חודשים) אולם עמוס לא ויתר, המשיך לשכנע אותה בהתמדה רבה. שיחק לו המזל: אני נאלצתי לקבל עבודה הוויח מבית, בירושלים, בבית החרושת האמריקאי לנעליים. ערב אחד, בקולנוע, שכנע עמוס את אגנס להתחתן אתו ללא הסכמתו. בבוקר הבא הלכו אל הרב, חתמו על מין חצאי תנאים. עמוס קנה לה מדליון זהב וטבעת. כשנודע לי הדבר, שאלתי את אגנס לפשר הצעה. הסבירה אגנס: "עמוס איים כי יתאבד אם לא אנשא לו, אז הסכמתי!"

אגנס (שמאל) ועמוס במיזר

"אבל אותי תשכחי אם תחתני בלי הסכמתי!" עניתי לה. אז התפרצה הנערה בבכי ונפלה לזרועותי. ביקשה ממני להחזיר לעמוס את המתנות, לא להתראות עמו לעולם. עמוס רתן. הוא השתמש בנשק איום, שעשה מעט רושם עלי: אגנס חתמה על התחייבות לשלם 500 ל"י אם לא תופיע לחופה. החל ויכוח סוער, בו האשים אותי עמוס כי "לא רציתי שבתי תחתן עם שחור". בזאת רציתי להעמידו על העובדה כי הסדרותיו עברו כל גבול. אינני חסיד ההפליה העדתית, אך ברור שאני רוצה גם להביע את דעתי לכשתרצה להינשא. הלא עמלתי עליה 20 שנה!"

אכן, דעתי של ויזר היתה בכל זאת הקובעת. איש לא יערער על כך כי הוא עמל משך 20 שנה כדי לגדל את אגנס. הוא רק שכח כמה עמל ודם מסרו אנשים כדי שצעיר כמו עמוס לא יתקל בהפליה שתרחיק אותו מהחברה, רק משום שבצע עורו כהה. לאחר שנתיים ימים של קרב מול החברה המודרנית המתימרת, 24 שעות ביממה, להיות מתקדמת. נותרו לעמוס רק זכרונות יפים בלבד, ותמונה בעלת מסגרת מוזהבת שמאחריה היו שתי שורות כתובות הונגרית: "לעמוס היקר, באהבה עזה, אגנס."

צעק הזקן באידיש. אך משלא הרפה הגבר החסון ממנו, התפרץ בצחחות היסטוריות: "בנדיט! פישע! הצילו!"

לכל ההתרגשות ענה האיש בהתלסיות נוקשה: "אתה תחכה עד שתבוא המשטרה". לאנשים שהתערבו, ביקשו לדעת מה יש לי נגד הזקן, השיב: "זאת אומר רק למשטרה."

הפסל נמס. לבסוף הופיעה המשטרה. הגבר הצעיר סיפר כי הזקן הנו רמאי שניצל את תמימות אשתו, הוציא ממנה 18 ל"י בטענות שוא.

"הוא בא אלינו הביתה והציע לאשתי פסל לים קטנים. הוא אמר שהם עשויים מאל-בסטר משוּבָּה. אשתי האמינה לו, קנתה שני פסלים. כעבור יומיים התפורר האלבסטר של הגב הנזה. הפסלים פשוט נמסו. אתם יודעים ממה היו עשויים?" קרא בדרמטיות רבה בפנותו אל עשרות הסקרנים: "האל-בסטר לא היה אלא מלח פשוט!"

"זה נכון, גם אותי סידר בצורה זאת. הוא מכר לי פסל אחד בתשע ל"י!" היתה זאת אשה שעברה במקרה במקום, הכירה את הרוכל הזקן.

"הגברת רוצה אולי להגיש נגדו תביעה?" שאל אותה השוטר.

"חס וחלילה! האם אין לי די צרות?" השיבה בתמימות, ולאחר שתיקה הוסיפה בצער: "אילו לפחות אפשר היה להשתמש במלח שלו לבישול..."

הזקן נלקח למשטרה.

דרכי חיים

הזמנה לקפריסין

עמונאל הניגמן, בנו הצעיר, יפה התואר, של עורך הדין הניגמן מתל-אביב, הופתע השבוע בקבלו מצעירה חיונית, שהתיידד עמה בהיותה בארץ, הזמנה לביקור של שבו עיים ימים בקפריסין.

עמונאל, בן ה-23, סיפר כי לפני כשנתיים באה לארץ לביקור של שישה חודשים צעירה חיונית, בלוחית אביה האמיד, בעל מטעי טבק ומכרות נחושת בקפריסין. באחד מימי הקיץ נכנס עמונאל למלון "ציון" בחיפה, הכיר את הצעירה שהתאכסנה באותו מלון. עמי נואל מצא כנראה חן בעיני הצעירה, כי מיד התיידדו השנים, הפכו לזוג בלתי נפרד.

אם כי הצעירה גילתה יותר מיחסים ידי-דוּתיים גרידא, ראה עמונאל את עצמו כבן לחיה נאמן בסיווריה ברחבי הארץ. לצערם של שניהם הופסקה לפתע תקופת בילויים הנעימה, כאשר הצעירה נאלצה לשוב לקפריסין כחום ששת חודשי שהותה בארץ. לפני עזבה את הארץ הבטיחה הצעירה לעשות כל אשר ביכולתה למען אפשר לו לבקר בקפריסין. עמונאל, שלא ייחס חשיבות רבה להבטחה זו, חזר לספסל הלימודים בבית הספר הגבוה לכלכלה ומשפט, ולמקום עבדו במשרדו של עורך דין ידוע בחיפה. מאז היפרדו מעל הצעירה לא שמע עמונאל על אודותה, דמה הדבר כי אף נשכחה מליבו.

השבוע הופתע עמונאל ביותר בקבלו מכחב דוחף מהצעירה בו היא מודיעה כי עשתה את כל הסידורים הדרושים, מזמינה אותו לביקור שבועיים בקפריסין. עמונאל שזו לו הפעם הראשונה שהוא יוצא מגבולות הארץ, מתעתד להפוך את נסיעתו לקפריסין למסע ארוך על פני אירופה, לבקר בין היתר ב"לונדון בעת הכרת המלכה בחודש יוני."

מעשה מופת

בגלל בחורה ליננית

סופר הלילה של סוכנות הידיעות עת-ם בתל-אביב, חזר בשעה מאוחרת למשרדו, הביא עמו את החומר הרגיל שהסתכם בכמה ידיעות אחרונות, מצא כי הידיעה האחרונה ש"גרות ואיוזו אשה שורידה נחתכו בעומדה בתור בתחנה המרכזית, טענה כי הדבר נעשה על ידי גבר בחליפה חומה מרופטת. שהחזיק בידו סכין גילוח.

עורכי הלילה של העיתונים, שעיינו בשעת חצות בחומר המאוחר, זרקו את הידיעה אל הסל. אולם הכתב, שהיה גם כתבו של ידיעות אחרונות, מצא כי הידיעה האחרונה ש"גרות ואיוזו אשה שורידה נחתכו בעומדה בתור בתחנה המרכזית, טענה כי הדבר נעשה על ידי גבר בחליפה חומה מרופטת. שהחזיק בידו סכין גילוח.

אותו יום הפך צעיר חסון ואדום שער, נהג זן בקו מספר 4, את הסיפור הקטן ל"מוחשי ביותר, עורר סנסציה כאשר תפס את חותך החרידים בתחנה המרכזית בתל-אביב. בנימין (ההינגיני) מאירי, שלח אותו יום את מבטיו, כדרכו, לעבר הנשים הגאות, קלח דם, הצביעה לעבר גבר בורח. בנימין קפץ ממכוניתו, דילג אחרי הבורח.

את כל הספור לפני השופט, קימט הלה את מצחו, דפדף בספר החוקים, מצא כי הסעיף המוזכר של האשמה, משנת 1936, אינו נוגע לעניני אהבה, אלא לעניני עסק ותעשייה. הוא החליף את האשמה להקמת רעש במקום צבורי, חיב את מנחם בערכות עצמית בסך 200 ל"ה, הוזהרו: "משך שנתיים אינני רוצה לשמוע שהטרת את המתלוננת או את משפחתה, ברור?" סיים השופט.

"ברור..." השיב מנחם בקול רפה.

הווי ההכרעה שקימה

הבית המיושן, בעל שתי הקומות ברחוב הרצל בתל-אביב נבנה עוד לפני כ-30 שנה. היושע כהן ואשתו, חשוכי ילדים, בנוהו כדי להתפרנס ממנו. מאז זרמו מאות הודעות על מסים למיניהם לתוך תיבת הדואר ש-ה העלתה חלודה, סיכנו את מקור ההכנסה של הזוג.

כהן היה אובד עצות. בגילו (62) לא היה מסוגל לעבוד. אולם גם שש דירותיו לא הכניסו לו, אלא סכום פועם ביותר. הוא התמרמר, שלח מכתב תחנונים לעיריה, השי-תתן באסיפות של בעלי הבתים. אולם כל זה לא הועיל. כהן נאלץ אף להוסיף מכספו כדי לתקן את מבנה הבית מדי פעם בפעם.

משמעי על מס הרכוש החדש, יצא כמעט מדעתו, — מהיכן יקח את הסכום הדרוש? באחד הלילות, כאשר עיין בספר הממשלתי הנוגע למס הרכוש, הביט בועץ בסיפרה שהזדקרה לאחר שסיים את החשבון, צלצל הפעמון.

היה זה אחד השכנים, שחזר מעבודתו בשעה מאוחרת. מצא הזדמנות לדרוש מבני-הבית לסייד את מסדרון הבית. "הרי זה שיא הכלכלה", אמר.

כהן רתח. מצב רוחו היה בלאו הכי ירוד ביותר. הוא היה מוכן אותו רגע לנפץ את גולגולתו של השכן, אולם הוא נזכר לפתע בהוראות הרופא החמורות שאסר עליו לרגז ויהי מה.

בשקט השיב לשכנו: "אני מבין, עבור שש הילדות שאתה משלם לי בכל חודש אתה רוצה שאני אצבע את הקירות? בסדר גמור, עד מחר אעשה זאת, אפילו אקנה לשם כך צבע שמן!"

הייר היה מופתע מן הטון שנקט בעל הבית. הוא הביט בו בתמהון, הלך לדירתו.

למחרת, כאשר קם ממיטתו, חש בריח מוזר הנוף מן הפרוודור. כאשר יצא החוצה מצא שם את כל השכנים. הקירות היו צבועים בשחור, בצבע שריח נורא, מעורר גיעול, גוף ממנו.

כהן קיים את הבטחתו. אותו בוקר יצא, שמח וטוב לב, מהר אל משרדי הממשלה לשלם את מס הרכוש עבור ביתו.

הכל למען הארץ

לשיא המקוריות באיסוף כספים למען מדינת ישראל הגיע אמריקאי אלמוני שפרסם בג'ורנלס פוסט מודעה, בה הוא מציע למכור חוזה בקליפורניה תמורת מאה אלף דולר. במודעה, המופנית לפילנתרופים אמריקאיים, נאמר כי בחוזה יש פלג ובו דגים, שדות ציד, שני בתים ויער. מן המחיר שיקבל, יתרום המוכר תשעים אלף דולר לישראל, עשרת אלפים דולר ישמור לעצמו.

הארץ

"צבי ומרדכי פרידמן חובקים בת".
(מודעה בהארץ)
אסתר בן-צור, חיפה
מזל... ממ... טוב.
"לימים ה' וחי: חלומות אהבה מוז'
(מודעה בעל המחשבה)
מרדכי דן, צה"ל

תענוג כפול.
"לרגל יובלו ה-75 של פרופסור
מקס קורדון..."
(חזרות)
יוסי יורעאלי, ירושלים

עד 1200 שנה!
"היועץ המשפטי תומך בביטול המחזות".
(כותרת בהקול)
מיכאל איזינגר, חיפה
גם אנחנו.

כבר מגוחך מדי. יונה פוטר מהמקום עבר דתה, שם ראו את מנחם בכל יום מחכה לה, עורך עמה שיחות קולניות. הדבר הכפיל את כעסה, אולם שום כעס לא עצר בעד מנחם, שעקב אחריה מדי ערב, היה עומד תחת חלונה ושורק לה משך שעות.

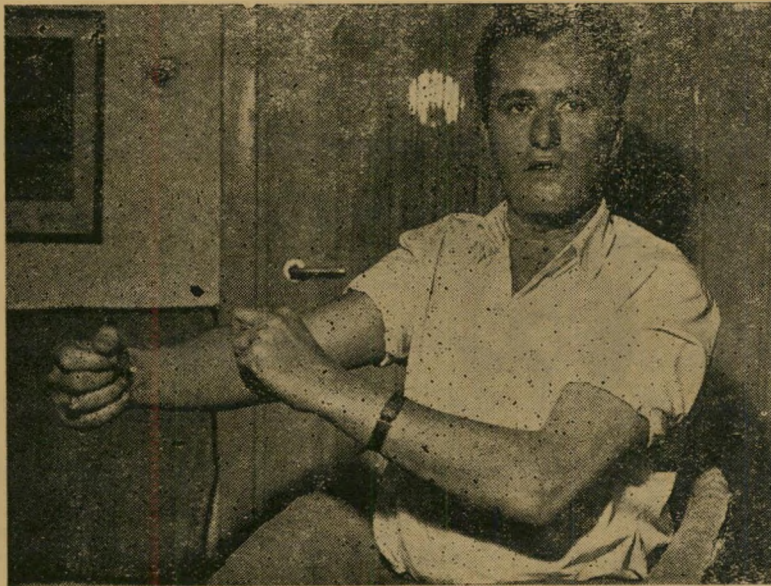
כך עשה כמה ימים עד אשר פקעה סבי-לנות השכנים. הם הופיעו בביתה של יונה, דרשו ממנה להפסיק את העניין. "הוא בא בגללך, עליך להניאו." יונה הלכה למשטרת עימי, אולם שם אמרו לה כי תתבע את מנחם לדין אזרחי. לא נותר לה אלא להיפגש עם מחזרה העיקש, לבקשו להניח לה אחת ולתתיה.

מנחם היה סיכור נצחון. סוף סוף הצליח לשכנע את יונה. הוא הכין שוב את תנאי הנשואין, מסר, בהזדמנות הראשונה, את פיסת הנגר ליונה, לחתימה. למזלו לא ידעה

השכנים סגרו את חלונותיהם, הפליטו קללות בשפות שונות.

ברחוב עמד צעיר כבן 21, קרא בקול רם, משך שעה ארוכה: "יונה! יונה!" אחר החל לשיר ולצעוק, למרות שהיה רטוב מהמים שנשפכו עליו מהקומות העליונות. ליונה כל זה כבר היה לורא. לבד מה עובדה שמנחם ישראלי לא נתן לה מנוח משך יותר משנתיים, היו גם השכנים קוצר פים עליה בשל הרעש שהקים בגללה. הצי-עירה (17), שחורת השער והחיננית, עבדה, כשאר חברותיה, במשק בית בתל-אביב. פעם אחת הכירה יונה את מנחם. הוא היה אז בצבא, ולאחר שראה אותה בפעם הראשונה החליט כי מצא את חברתו בחיים, ביקש ממנה להינשא לו.

שריקה של שדוש שעות. כרוב ה-נצרות החולמות על בחור עשיר עם קאדילק,

תופש החשוד בנימין מאירי
מבס לעבר צעירה חנינית —

נאשם בחיתוך וורידים שמואל יצחק
— שקול כנגד 20 שוטרים

לקרוא. אולם כאשר נטלה את העט, מאנה לחתום: "אם אינני יודעת מה הענין, אינני חותמת."

"אינה מחויבת." משך חודש היה שקט ליד ביתה של יונה. הזוג בילה יחדיו את הערבים. אך יונה התחרטה שוב, לא הופיעה לפגישותיה עם מנחם.

שוב החלו הצעקות, השריקות, והסגרנות בשעות המאוחרות של הלילה. שוב יצאו השכנים מדעתם. שוב פנתה יונה למשטרה, והפעם הצליחה.

מנחם הובא לפני השופט, נאשם בזה ש"עקב בהתמדה, שלא לרצונה, אחרי יונה מלאכי ממקום למקום כדי להכריחה להתחתן עמו, מעשה שיונה מלאכי אינה מחויבת, על פי החוק, לעשותו".

לאחר שגוללו העדים, הנאשם והתובעת

תופש החשוד בנימין מאירי
מבס לעבר צעירה חנינית —

נאשם בחיתוך וורידים שמואל יצחק
— שקול כנגד 20 שוטרים

דיתה הצעת הנשואין לא מושכת ביותר ל"בן יונה. ביחוד מאחר שמנחם היה עדיין חיל. אביו של מנחם הציע למסור לזוג דירה קטנה, בתנאי שמשפחתה של יונה תרכוש את הרהיטים. "היא צעירה מדי תמי צא משהו יותר טוב", אמרה משפחתה של יונה. היתה זו אמהלה נוחה להתחמק מהר צאות מיתרות.

כמעט לאיש לא היה איכפת דבר ביטול האירוסין: לא למשפחתה של יונה, לא לאביו של מנחם, ולא ליונה עצמה, שהיתה אדישה. רק מנחם לא השלים עם המצב שנוצר. הוא ברח ממחנהו, החל לעקוב אחרי יונה משעות הבוקר המוקדמות ועד לשעות הקטנות של הלילה.

בכל פעם ניסה להשפיע עליה שתניש לו, יונה לא הסכימה. הוא לא חס על עצמו, הופיע כמעט בכל מקום בו נמצאה. זה היה

הדביקו בשדה הפתוח שליד התחנה, ולאחר מאבק קצר גבר עליו, הסניור למשטרה. הנהי-פס היה שמואל יצחק, בן 28, עולה חדש, כנראה קורבן של סטיה מינית. התברר כי היו כבר כמה תלונות של נשים שחרידיהן נחתכו, והמשטרה בטוחה עתה כי שמואל הוא שביצע את הפשעים. לא קשה היה לו להתחמק בכל פעם, כי את הכאב הרגישו הקרובות רק לאחר שניות, הסבירה המשטרה.

מכתב תודה. בינתיים, הפך הגינגי לגבורם של הנהגים. כמועמד בטוח לקבלת פרס מבצע אדיבות של דן, היה לבנימין עבר מזוהר בהתנהגות מופת צבורית. כחובב הרפתקאות שאינו יודע פחד, סיכן את עצמו בהיותו בשרות בצבא הבריטי. לפני שנה, הודו לו כעשרים פצועי תאונת דרכים של אוטובוס אשד. בנימין, שבא למקום התאונה, קרע את בגדיו, חבש בקרעים את הפצועים, סרב לאחר מכן לקבל חליפה חדשה במתנה. הכריז קצין משטרה: "צעיר כזה שקול לעתים כנגד 20 שוטרים!"

הגינגי היה, מאידך, צנוע יותר, העיר: "אינני בטוח שהייתי רוזף אחרי הפושע אילמלא היתה הבחורה הנפגעת כה חנינית."

אמריקאים ביקור של חג

ברוס מקדניאל, מתאם ההענקה האמריקאית, נסע באחד הימים בשבוע שעבר ל-משמר העמק, בלוחזת פמליה של עוזרים ועתונאים, לבקר במפעל פיסום עגלים שב-קום וברשת השקאה.

סיבת הסיור: מפעלי הפיתוח השונים, בהם גם מפעל הפיסום וההשקאה, שהוקמו בעזרת כספי ההענקה, מתוכננים בדרך כלל בקפדנות על ידי אנשי לשכת המענקים. הם נוהגים לבקר במקום ומבקשים כי תמיד יימצא שם מומחה מקומי שיוכל למסור להם אינפורמציה וסטטיסטיקה.

אולם ביקורו של מקדניאל במשמר העמק חל ביום לא טוב: אחד במאי, קצין הפיתוח האזורי, איש השומר הצעיר, וחבר הקיבוץ, עמד על זכותו הפרוליטאית, הודיע בהחלטות שאינו מוכן לצאת לעבודה ביום הסולידריות הבינלאומי.

איש ההענקה האמריקאית נאלץ על כן, בליט ברירה, לסייר לבדו בסביבה, ניסה בשובו למשרדו, דו"ח חריף ביותר על הענין.

משפט שת"ק כהודאה

אסתר דונחי, שחורת שער וצעירה (23), עמדה בתא הנאשמים, אדישה לגמרי למשמע האשמה שהוטחה בפניה. בעבודתה למדה לא לקבל כל עלבון ברצינות. היא לא נעלבה גם הפעם, למרות הקהל שישב בבית המשפט.

השופט ידע, מתוך עיון חטוף במסמכים שנערמו לפניו, כי אסתר עסקה, מגיל 16 שנה ועד היום, בזנות. הוא ידע כי קשה יהיה להחזירה למוטב, ובמקרה זה אין דרך אחרת, אלא להרחיקה לזמן מה מהציבור.

אולם אסתר העמידה אותו במצב עדין. זה עתה ביקשה ממנו לחון אותה, כיוון שהיא עומדת להנשא בעל הקרובה, לחזור לחיים תקינים.

השופט התחשב בעובדה, ביקש מאסתר להביא לבית המשפט אדם שיערוב לה. היא שמחה, הביאה את קרובה, שנתבקש לשלם לקופת בית המשפט סך של 200 ל"ה בעד בות להתנהגותה הטובה עד לנשואיה הקרוב קרא אליו את אסתר, הסביר לה את כל הענין, ביקש ממנה, באולם בית המשפט, ובפני השופט, לתת לו כסף כדי שיוכל לשלם.

כאשר שמעה אסתר שהמדובר הוא על שחרור בכסף, נרתעה, שילחה את קרובה לביתו.

השופט תמה, הסביר לה כי הכסף אינו הולך לאיבוד, הוא רק מופקד במקרה שהיא תתפס שוב בקלקלתה. "הרי אינך עומדת להתפס שוב?" שאל את אסתר. אסתר לא השיבה. חיוך קל הסתמן על פני הקהל. השופט הרצין, שלח את אסתר לחדשים מאסר.

תחת החלון בליל ירח

יונה מלאכי קמה ממטתה, ניגשה אל ה-חלון, סגרה אותו ברעש גדול. גם כל שאר

מבעד למסך החור אפילו בכוח

בו בזמן שתקריות הגבול מילאו את דפי העיתונות הישראלית, הדהדה העתונות הערבית מקולות הנפץ שלהן. לעיתונים הערביים היה גם מאורע נוסף, קשור לאותו נושא, שיש לטפל בו: כינוס ועדות שביחות-הנשק, שנערך אותו זמן בקהיר.

לשיא הגיע השבועון המצרי אחר סאעה. הוא הצליח להשיג מפות של האו"ם, תצ' לומים, מיסמכים רשמיים, פירסם רפורטז'ה בסם: סודות ועדות שביחות-הנשק, לגבי קורא ישראלי לא היו ברשימה סודות מפ' תיעים. אך גישת השבועון לכל בעיית היח' סים בין ישראל לערבים היתה מעניינת ביותר. "ישראל רוצה להשיג שלום בכל מחיר," כתב. "אפילו בכוח."

הסיבה: ישראל רוצה פעם להתפשט עד נהר פרת ועד הנילוס. זה כבר ברור לשי' בעיון מתוך כמה מפות שהמדינה הוציאה. אך היהודים יודעים כי אין ביכולתם לבצע את התוכנית כיום, לכן חותרים הם לק' ראת ביסוס גייס חמישי חוק בכל מדינה ערבית. גייס זה מבקשת ישראל להכניס תחת מסה של אנשי מסחר, טכנאים ותח' רים, אשר רק בתנאי שלום יוכלו להשתקע בארצות ערב.

פצצה תוצרת תל-אביב. לפני חוד' שים רבים נפגש הגנרל ריילי, ממשיך אחר טאיה עם "הגנרל" דין, "ראש אגף ה' מיבצעים של צבא ישראלי", בתל-אביב, לד' רוש הפסקת ההתנגשויות בגבולות. "אני לא נפסיק את פעולות המלחמה עד אשר לא יושג שלום עם הערבים," היתה תשובתו של דין.

כאשר ריילי טען כי לא יתכן שלום כזה, חיך הגנרל היהודי, לחש לו משהו באוזן. צעדו השני של ריילי נעשה במשק, הוא ניסה לשכנע את הסורים כי רצוי לחתום על "שלום זמני" עם ישראל. אחר כך נפגש עם נציג מצרים בועדת שביחות הנשק, קר' לונג סלאח גוהר, ליישוב סכסוך גבולות שיג' רת.

"ברצוני לשאול אותך שאלה אחת בלבד," פנה ריילי למצרי: "מוע' אינם כורחים ש' לום עם ישראל?"

הנציג המצרי התרעם, כותב השבועון. כיצד יכול היה המשקיף הראשי של או"ם לשאול שאלה כה חסרת-הגיון? "דבר כזה לא יקרה לעולם," ענה בתוקף, "זהו דבר שכל ארצות ערב החליטו עליו." או, לדברי העתון, צחק ריילי בהנאה וזרק את הפצצה שנוצרה בתל-אביב. "כנראה שא'

ריילי נבהל. אך התחבולה לא הצליחה. רצה הגורל, וכעבור כמה ימים התכנסו כל נציגי הערבים בועדות שביחות-הנשק לו' עידה בעמאן. ללא כל תמרונים ופלפולים ניגש הנציג המצרי ישר לעניין: "האם נכון שאתם מנהלים שיחות שלום עם ישראל?" שאל את נציג סוריה.

כמובן שהסורי הכחיש את כל העניין. הנ' ציגים הנוכחיים רגזו מאד, שלחו מיברק מחאה לגנרל ריילי, על התערבותו הבלתי-מוצדקת בענייני הפוליטיקה הפנימית של ה' מרחב. צעד זה, גילה העתון, הבהיל מאד את ריילי, שמעמדו בעיני הערבים היה כבר רעוע. הוא פנה לערבים, התנצל על צעדו, טען כי עשה זאת רק למען השלום, לסור' בת הכלל.

כאז גמרו הערבים אומר לדרוש החלפתו של ריילי. "אין אנו רוצים שתמנו משקיף פרוערבי," כתבו למזכירות או"ם. "אנו רק רוצים שיהיה כאן משקיף נייטראלי." על פעולת הכפר פלאמה, בקירבת קל' קיליה, מגלה השבועון: אחרי רצחיה, הר' סו ושדור, נסוגו הכוחות היהודיים — כולל טנקים ומשוריינים — לעבר העיירה הס' מוכה. שם העיירה: רחובות.

מצרים

"תוצאות! תוצאות!"

בעוד עשרה שבועות תימלא שנה להפיכה הצבאית במצרים. לקראת היום הגדול מת' כונן המשטר להציג שורה ארוכה של היש' גים בפני העם. ככל שירבו ההישגים, ויהיו קיצוניים, תעלה קרן מועצת ההפיכה בעיני העם.

לכן, כמעט על כל צעד ופעולה של ה' ממשלה המצרית, ניכרת ההחלטה הנוקשה לא לחתור על שום נקודה, ליצור עובדות חד' שות. ההישגים שהושגו עד כה רציניים ביותר, אולם עדיין רחוקים מלהוות רשימה רבת-רושם. קשה גם לדרוש ממשטר חדש שיעשה הרבה במצרים, בתקופה כה קצרה. דעת ההלה, שהולעטה בהבטחות לתקחת, אינה מתחשבת בכך — היא רוצה לראות תוצאות. כך הפכה הסיסמה: "תוצאות! תוצאות! רק תוצאות!" סימנת המשטר ה' חדש, מנגיב ומועצת קציניו עד למנהל ה' משרד הקטן ביותר של ממשלת מצרים.

ברכבת אין הכרל. בימי פארוק הח' דירה הממשלה להכרת התושבים כי שתי בע' יותיהם הגדולות היו: פינוי תעלת סואץ, סיפוח הסודאן. על הדרישה השניה ויתר המשטר החדש. שוב אין הסודאן רבושה של מצרים, כי אם ארץ שבה, ריבונית, אשר בידי אורחיה להחליט באופן חופשי

שחקנית גידן סימוני
תאחה לען

קולנוע

סרטים

הביתה. הביתה

לא רבים הם הסרטים האנגליים הזוכים להיות מוצגים ברחבי ארצות הברית. סרטים לא אמריקאים אפשר לראות באמריקה בעי' קר בבתי קולנוע קטנים הקרויים "מיוחדים" או "אמנותיים"; בערי השדה ובבתי הקולנוע המפוארים שבכרכים שולט הסרט ההוליוודי. בין הסרטים הבריטיים המעטים שכבשו את אמריקה היו: תקוות גדולות, לפי ספרו של צ'ארלס דיקנס והאמלט. בשניהם הומיעה נע' רה כהת עיגים, שטרם מלאו לה עשרים שנה: גידן סימוני.

ענייה (ואף משחקה) של גידן משכו מיד את עיני הוליווד. היא הוזמנה לעיוב את אולפני אנגליה השקטים, לנדוד לקאליפור' ניה. היא הססה, בזוכרה כי רבים היו השח' קנים האירופיים שהתאכזבו קשות בהוליווד, למרות המשכורות השמנות. לבסוף הסכימה. העתונות האנגלית רתחה. שאל הדיילי אקס' פרס הלאומי: "האם אין בריסניה מסוגלת להחזיק את כוכביה?" עתונאי אחד ניחש: "הם עוד יתחננו אלינו שנקבל אותם בחזרה..." אז נוכל לנקום בהם.

על מחזהו של ברנארד שו. בינתיים אירע לגידן משהו הקורר רק בספרים רומני' טיים ביותר: בהיותה ילדה התאהבה בשחקן קולנוע, שראתה אותו על הבד. השחקן: סטו' ארס גריינג'ר. עתה, כשהיתה לכוכב, יכלה לפגוש אותו סוף סוף. הם נישאו, נסעו ל' הוליווד ביחד.

ההצלחה לא האירה להם סנים בקאליפור' ניה. גריינג'ר, לאחר תפקידים מספר בסרטים ממדרגה שניה, זכה לבסוף, להופיע בשלו' מית (העולם הזה 811). היה זה תפקיד מגוחך בסרט מטופש.

גידן קיבלה את התפקיד המרכזי בסרט מ' בוסס על מחזהו של ברנארד שו: אנדרקולס והאריה. הסרט נכשל.

עתה נראה כי נחתימה נבואת העתונאי. גידן סימוני התאשה מהוליווד, היא משתת' קקת לחזור לאנגליה, אל הסרטים מסוג האמ' לס ותקוות גדולות. חושים שונים קושרים אותה ואת בעלה להוליווד, הם קנו שם חזיר' לו: שונים יכולים אף לחלום על כמותה ב' אנגליה. אבל היא מקוה להשתחרר מכל ה' התחייבויות להתחיל בקרוב לשחק שוב ב' סרטים טובים.

בקצרה

מבצע ציצרו. אחד המקרים המוזרים המעניינים ביותר בשטח הריגול במלחמת ה' עולם השניה מועלה בצורה משכנעת על הבד. גיימס מייסון, דניאל דארייה.

גשר וואסרלו. העתק חדש של סר' חס'הומצות אודות נערה שהפכה להיות יצא' נית במלחמת העולם השניה. היחיאן לי.

מיסמכים ותצלומים של ועדות שביחות-הנשק ("אחר סאעה", קהיר)
לחישה לאוזן, משיכה באף

האחרון משטח מצרים. יתכן כי, תמורת זה, תהיה מצרים חברה בארגון הגנת המרחבי החדש.

יספר פלאמה אחרי ההתקפה הישראלית. שני ילדים ערביים הרוגים, פגזי פיאט הנושאים תחובות עבריות, שנמצאו בקרבת הריחצונים.

אם רצונם להתקשר קשר כלשהו עם מצרים. באותו זמן, הציב נגיב שאיפות חדשות לעם: חלוקה צודקת של הקרקע, מלחמה בעוני ובבורות, משטר חיים כמעט סוצי' אליסטי. מאז הספיק לראות כי אין אלה מטרות לטוח קצר: דרושות שנים של מא' מצים להשיגן. הוא אמנם שלח כמה בעלי'

תם, בקהיר, אינם יודעים מה מתרחש בש' אר הבירות הערביות. האם לא שמעת כי הסורים מנהלים משא ומתן עם ישראל על שלום? הקולונל המצרי נדהם. "זה עניין הטעון דיון רציני," השיב במבוכה. "אני אפנה לקהיר."

העולם הזה
מית הסוכן
דון קאמילו
מבצע ציצרו.

קוראיה

שווי משקל רוחני

מאז בריאת העולם ועד מלחמת שלושים השנה, היה דינו של שבו המלחמה למות, או במקרה הטוב ביותר, להימכר לעבדות. רק אחרי ששני שלישים של העם הגרמני הושמדו במלחמה הדתית, שנמשכה דור שלם, נתגלה שהיתה זאת שיטה בזבזנית במקצת. האיש שגילה את התגלית היה הולנדי בשם הויג דה-גרנט, שהיה עורך-דין בהיותו בן 15, נאלץ לברוח מארצו אחרי שנידון למאסר-עולם בשל התנגדותו למשטר הקיים. אמר דה-גרנט (שנודע בשמו הלטיני גרנט-יוס): "אני אפסר למנוע מלחמות. איראפסר גם להטיל על הצדדים הלוחמים הגבלות שתפרענה להם בהשגת הנצחון. אולם גם במסגרת זו אפשר להנהיג הרבה הקלות שתהיינה לחוצלת שני הצדדים, תמונעה את הוועות האיומות ביותר.

בין שאר ההלכות, חידש דה-גרנט את מושג שבויה-מלחמה: כרגע שאדם נכנע לאויבו, חייב הלה לחוס על חייו, להוביל אותו למקום מבטחים, לתת לו אותו המזון והמלבוש שהוא נותן לחייליו שלו. התשובה: אם יעשו זאת שני הצדדים, יוסרדו שניהם באותה מידה, מאן הכוחות לא ישתנה.

אמת איומה. מאז ימי דה-גרנט נהגו כל מדינות התרבות לפי תורתו: הסכמים בינלאומיים מסדקים הסדרו את המצב. מפעם לפעם טענה אחת המעצמות כי אובתה מתעללת בשבויים, וסיפורי-זוהה דמוניים על רקע זה הפכו ענין שבשיגרה. אולם לשנת 1953 נשמר החידוש ההיסטורי: מעצמה המתלוננת כי האויב מתיחס אל השבויים בצורה טובה מדי.

הדבר קרה החודש, כשהחזירו הסינים וה"צפון-קוריאנים קבוצה של שבויים אמריקאיים ואחרים, נכים או חולים. הצבא האמריקאי הכין להם קבלת-פנים רבתית. עתונאים התקבצו, ציפו במתח לסיפורי זוהה על יחס הצפוניים המהופכים.

במקום זה נפל הס במחנה קבלת-הפנים. העתונאים הורחקו כחפזון. דוברי-צבאיים גימגמו ושתקו. אך בהדרגה נתגלה האמת האיומה: הסינים לא התעללו בשבוייהם, אלא להיפך, ניסו לשכנע אותם שהקומוניסטים צודקים במלחמתם. חלק ניכר של השבויים האמריקאיים שחזרו, הפך לקומוניסטים מושבעים.

אברים חתוכים וכי. לו חקרו האמריקאים ביתר עמקות את תולדות הקומוניסטים הסיניים, יתכן שהיו מתפלמים פחות. פיסוס שבויה-מלחמה היה מאז ומתמיד נשק קומוניסטי מובהק.

הדבר התחיל עוד בימי מלחמת סין-יפאן. כל השבויים היפאניים שנפלו בידי כוחות מאו טה-טונג זכו ליחס אנושי, לטיפול מצוין ולשערי אידאולוגיה. כעבור כמה חודשים אפשר היה לשחררם. להחזירם לקיום היפאניים, שם הפכו תועמלנים קומוניסטיים. כל עוד היו המלחמות מאבקים בין עמים, לא יכלה שיטה כזאת לשאת פרי אולם מלי-חמת-העולם השלישית, שהיא מלחמה בין שתי דתות בינלאומיות, פותחת כר נרחב לנשק זה — הקמתו המתוכננת של גייס חמישי עלידי פינוק שבויה-מלחמה.

בימים הראשונים לא ידעו האמריקאים כיצד להתגונן. הם נותנים לשבויים החוזרים טיפול רעיוני מזורז. במקרים רבים השיג הטיפול תוצאות — השבויים החלו זוכרים

פתאום מעשי-זוהה שקרו לאם בשבי לפני שנחיים ומעלה, סיפורי סיפורים מאורסים על מיצעדי-מחת, התעללות בפצועים, חיתוך אברים בידי אחיות יפות וכיוצא באלה. אולם כמה עשרות מן החוזרים לא גרפאו בשיטות אלה. היה צורך בטיפול מקצועי יותר. צבא ארצות-הברית שלח אותם לבית-חולים לחולי-רוח, קיווה שרופאים מומחים יצליחו להחזיר להם את שוי המשקל הרוחני.

בריטניה

ירידה נעימה

"אתה נותן פתיון לעם כדי להכשיר את הקרקע לבחירות חדשות!" רעם מנהיג ה"לייבור" פרלמנט, שעה שקם שר האוצר ה"שמרני" ראב באטלר, הוציא מארגו המיסמכים האדום את הצעת התקציב והוודיע על ה"הקלה הראשונה במס ההכנסה זה דור שלם. סר וינסטון צרדכי. "האם מאשימים אותי שאני מסלף את דרכי המדינה כדי למצוא חן בעיני הבוחר?" שאל בקול גמוק. "לא, לא!" נסוגו יריביו בבהלה. הם לא רצו להש"תמש בעלבון קשה כזה.

בבחירות לכמה מאות מועצות מקומיות הג' חיל לשמרנים מפלה מוחצת, הרים על שכמו את מפלגת העבודה.

הגיע תורם של קלמנט אטלי הקרח וחבר ריו בהנהגת הלייבור לשמות. אולם הם לא שמחו בסתר-לבם. הם ידעו כי לא הם ה"מנצחים, אלא אויבם המושבע: כורה-פחם מוצק בשם אניירין בואן, שפרש בשעתו מ"ממשלתם והקים סיעה משלו. אמנם, כשדוש ממנו אטלי לפרק את הסיעה, באיום של גירוש מן המפלגה, מילא אחרי ההוראה. אולם בעזרת אשתו בעלת המוג, גיני לי, גם היא מנהיגה בזכות עצמה, הפך את שבועונו, טריביון לסיעה מוסחית. אסיפות קוראים באו במקום אסיפות-סיעה.

"אדוני ראש הממשלה." בכל מדינה אחרת היה ברור, אחרי בחירות השבוע, כי "גיי" בואן יהיה ראש הממשלה הבאה מטעם הלייבור. אך לא כן בבריטניה. כל עוד חי קלמנט אטלי, יהיה הוא ראש ממשלה מטעם מפלגתו — אלא אם כן יתפטר מרצונו. ראש הממשלה שיבוא אחריו חייב קודם כל להיות שר-אוצר. כי זהו צו המסור רת, שהוא קדוש מכל שיקול מפלגתי.

ג'ני די מצביעה על בעדה, אניירין בואן (ראשון משמאל)

"האם מאשימים אותי...?"

אולם "גיי" בטוח בעצמו. בעוד חמש שנים או בעוד עשר — יבוא יום והוא יצא ממכוניתו הקטנה בשער הבית הישן ב"רחוב דאונינג מס' 10. המשרת יחזה קידה, יפליט: "בוקר טוב, אדוני ראש הממשלה."

גרמניה

פלישה נגדית

לפני תשע שנים פלשו האנגלים והאמריקאים לחוף גרמניה. המפקד הראשי של הצבא הגרמני שהתייצב נגד הפולשים, המר של ארכין רמל, לא היה נוכח במפקדתו: הוא נסע ממכונית לבקור אצל אדולף היטלר, התעכב בדרך אצל משפחתו בעיר הרלינגן. משך כמה שעות, עד שובו הבהול, נזהר

לה המערכת הגרמנית עלידי ראש מטהו הממושקף, גנרל האנס שפיידל. החודש פלשו המרשל רומל והגנרל שפיידל אל מעבר לתעלה הבריטית, בכיוון ההפוך. המרשל לא יכול היה להופיע בכבודו ובי"עצמו, כי לפי פקודת היטלר שנתה ב"1944 כוס רעל, אחרי שנתגלה שעמד בראש מח"תרת אנטי-נאצית. הפלישה נעשתה באמצעות ספר זכרונותיו שהופיע עתה באנגלית, עורר הגבה נלהבת בין אויביו-לשעבר.

ראש מטהו, לעומת זאת, בא בעצמו. הוא לא ירד במצנה, כראשוני הפולשים האנגלי סאכסיים בשעתו. הוא ביקר ביקור רשמי, כאורח הממשלה הבריטית, שהזמינה אותו להשתתף בתצוגה סודית של כלי הנשק ה"חדשים ביותר של בריטניה.

פרופסור לפילוסופיה. למעלה מ"100 קצינים, לבושים בשלל המדים של תריסר מדינות, נכחו בשדה כשרעמו התותחים החדשים. אולם איש כמעט לא שם את לבו אליהם. מוקד לכל ההתענינות היה האורח הגרמני.

שפיידל דמה יותר לפרופסור לפילוסופיה מאשר לקצין מקצועי. לא היה בכך משום פלא: הוא היה באמת פרופסור לפילוסופיה בתקופות הקצרות שבילה מחוץ לשרות. מל"בד דרגת הקצונה, יש לו שלושה תוארים אקדמיים: דוקטור לפילוסופיה, להיסטוריה ולמשפטים.

לפי דעות רבות הציל אותו כשרונו השכי הזה, כשישב במרתפי הגיסטאפו, אחרי גילוי קשר הקצינים. אף כי היה אחד מאנשי המפתח של הקשר (שמטרותיו היו, לפי נוסח רומל, לתפוס את השלטון, להעמיד את היטלר לדין גרמני, להיכנע למעצמות ה"מערב, להספיק ללחום נגד הרוסים), לא יכול חוקרי הגסטאפו להוציא מפיו דבר. לבסוף כלאוהו במחנה של הס. ס. משם נמלט, בר"על האחרון, בעזרת מיברק מזויף שהטיל על מספר הס. ס. להתייצב מיד לפני הימלר. אחרי המלחמה חזר שפיידל לאוניברסיטה של טיבינגן, הפליג בעולם הפילוסופיה היותר ניה. אולם באירופה החדשה ירדו מניות הפילוסופיה, עלו אלה של הקצינים המקצועיים. קונראד אדנאור החזיר את שפיידל לשרות. אלא שהפעם לבש חליפה אזרחית, עבד בבון במשרד צנוע שנקרא, על שם מנ"הלו, בשם "משרד בלאנק". מאחורי חזית צנועה זו מסתתר מוסד חשוב מאד: המס"כיל של הצבא הגרמני שעדיין אינו קיים, אך שיקום בקרוב, בעזרת האמריקאים.

סוס מסוכן במקצת. הזמנת שפיידל לא היתה, איפא, אלא אישור של מצב קיים: גרמניה עומדת להיות המעצמה הצבאית החזקה ביותר באירופה המערבית, אחרי שכל מנהיגי המערב התיאשו לחלוטין מן הצרפתים, המקומים כל חודש ממשלה חדשה, מפולגים לעשרים מפלגות ואינם מסוגלים לנהל כל מדיניות עקבית. ככל שרעיון ה"צבא האירופי המאוחד נעלם באופק, כן גוי"ברת ההחלטה האמריקאית לתת לסוס הגרמני לרוץ לבדו.

הם ידעו שמניית הממשלה עולות, מניות"מופלא, הבודה, כי מנהיגי כל המפלגות טעו. בריטים ואירופאים רבים אחרים, שואלים את עצמם בדאגה: לאן ירוץ הסוס, לכשיתחזק?

• שמפקדם היה גנרל הצנחנים מאס ריד"גיווי, כיום מפקד צבא האמנה האטלנטית, שהיה הגנרל המערבי הראשון שדרך על אדמת צרפת ביום הפלישה.

והנחיתה

הנחיתה

כמרים מביאים דולרים

אחד אחד התייצבו התיירים בפני פקיד המכס, הצהירו את תוכן מזוודותיהם, מסרו פרטים על המטבע שברשותם. משם עברו לחדר שני, הציגו תעודות חיסון בפני מחלות שונות; בחוץ המתין להם אוטובוס אמריקאי מהודו, נושא השלט: פאטרא. סוכנות לתיירות.

כאשר היו כל התיירים באוטובוס, עלה קול סופראנו דקיק במנגינה איטית ורועת. שאר הנוסעים הצטרפו לשירה: הודיה על שהכל עבר עליהם בשלום.

היתה זאת אחת מעשרות קבוצות הצליינים המגיעות מדי חודש מכל קצות העולם לישראל, לבקר במקומות בהם אירעו הנסים והנפלאות של התנ"ך והברית החדשה. על הנס המודרני שהביאם לאוטובוס, לא הרבו לחשוב. מעבר שער מנדלבאום היה בשבילם תהליך שיגרת ומשעמם. בו השתתפו חיילים חבושי יריעות אדומות מצד אחד ושוטרים נושאי כובעים כחולים מצד שני. הם לא ידעו כי זאת היתה הפעולה היחידה אשר בה משתפות ישראל והירדן פעולה מרצון.

הצליינים הגיעו במסוס מיוחד לשדה התעופה של העיר העתיקה, סירו משך שלושה ימים לאורכה ולרחבה של

קבוצת צליינים (שמאל) בהר ציון וידו קבר מרים הקדושה (ימין) מול רומא הקדושה, ירושלים הקדושה

מבחינה מסחרית פשוטה, הצליינות היא מקור הכנסה חשוב של מטבע-חוץ: עבור כל יום בישראל משלם הצליין 15 דולאר, מלבד הוצאות הנסיעה שלו לארץ וחזרה, קניותיו בארץ והוצאות שונות פרטיות. בשנה האחרונה ביקרו למעלה מ-4000 צליינים, מספרם השנה יגדל בהרבה. הערך התעמולתי רב יותר: כל צליין תחזור, מרוצה מביקור בארץ, עוזר להסל את חזית האיבה הקתולית הקיימת נגד ישראל. אולם לא תמיד ידעה ישראל לנצל את האפשרויות בשטח זה: לעתים קרובות מדי התייחסה מחלקת התיירות הממשלתית אל הצליינים כאל ציונים אמריקנים תמימים. בביקור בקיבוץ, למשל, לא היתה שום התפעלות מן הנאומים על חלוציות וגאולת האדמה. הצליינים האדוקים רצו לשמוע כיצד מתנהלים הנישואים בחיים שיתופיים. צליין אחר, חקלאי ספרדי שאדיקותו העמוקה דחפה אותו הרחק מארצו, ביקש לראות יהודי, "מאלה שיש להם קרניים". העובדה שחיות כאלה אינן קיימות היתה בשבילו חידוש גדול.

סיכם סוכן נסיעות ידוע: "אני חושב שכבר ביקרו בארץ כל הדוידים האמריקנים וכל הציונים שיכלו להרשות לעצמם את דמי הנסיעה לכאן. עתה עלינו לפתח מקורות חדשים למשיכת תיירים. לכן עלינו לזכור שארץ-ישראל אינה רק הארץ שהרצל חלם עליה. היא גם הארץ שישו נולד ומת בה."

• כ-80% מהם דרך פאטרא, הקשורה בחוזה בלעדי עם הקסטודיה.

בחדר האורחים של נוסט-דם, ירושלים בלי קרניים

בן-דודו של האפיפיור

בימי המנדט היתה הצליינות חלק חשוב מן התיירות בארץ. הגישה למקומות הקדושים היתה קלה, לא היו כמעט קשיים פורמליים, ההוצאות היו קטנות ביחס. עם פרוץ המאבק שקדם למלחמת העצמאות, ובזמן המלחמה עצמה, ססקה תנועת הצליינים כמעט לחלוטין. גם הנוצרי האדוק ביותר היסס לסכן את חייו כדי לבקר בארץ הקודש.

שוך הקרבות לא שינה את המצב. במקום חוסר הבטחון נתגלתה בעיה חדשה: חוסר האהדה של הוותיקאן למדינת היהודים. לעמדתו התקיפה בעד בינאום המקומות הקדושים נוסף הרצון הנסתר שרומא הקדושה תנצח את ירושלים הקדושה בלב מיליוני המאמינים.

נגד זה יצאו שני ישראלים למאבק עיקש וממושך. משך חודשים רבים קיימו יוסף וניגר (כיום מנהל אל-על ברומא) ויוסף גרייבר (מנהל חברת פאטרא), מגע הדוק עם חגי הוותיקאן. משרד החוץ עצמו, שהיה מעוניין בדבר, הגיש את מלוא עזרתו.

לבסוף הצליחו, בעיקר הודות לעזרתו של עורך-דין איטלקי בשם גליאצי, בן-דודו של האפיפיור. בסוף 1949 נחתם הסכם עם הקסטודיה דייטרה סנטה*, לפיו קיבלה הקסטודיה על עצמה לארגן קבוצות צליינים מכל רחבי העולם, לעליה לארץ-ישראל.

המיכשול האחרון היתה הירדן; היא הסכימה למעבר צליינים מישראל ולישראל — בכיוון אחד בלבד, ובתנאי שהצליינים יבלו מספר ימים שווה בשתי הארצות.

לא רק של הדצל

הקבוצה הראשונה שהגיעה לארץ היתה קבוצה מוכשרת של 40 אנשי הוותיקאן ועתונאים, שבאה דרך הירדן. המסע השאיר עליהם רושם חיובי ביותר והדבר התבטא במאמרים אוהדים בעתונות האירופית. אחריה החלו מגיעות קבוצות בקביעות.

גם הגורל נתן דחיפה גדולה למיפעל כולו. שנת 1950 היתה שנה קדושה לנוצרים, שנה הבאה אחת ליובל, ואשר בה מצוה גדולה היא לכל מאמין לבקר במקומות הקדושים. רומא, מרכז הנצרות, אירחה מאות אלפי צליינים. ארץ-ישראל זכתה בחלק צנוע יותר — אך לא מבוסל.

• באיטלקית: הממונה על ארץ הקודש. מינוי זה ניתן לעייד הוותיקאן למיסדר הכמרים הפרנציסקנים.

בכנסיית הבשורה, נצרת נשואים בקיבוץ

מדיניות עצמית

דעה מיוחדת במינה על המצב הכלכלי. ביע מוזכר התאחדות הסוחרים, נמוך הקומה ור"ח הכתפיים **אפרים גוזמן**, ברברו על המסים המרובים: "יש בארץ 12 מיני מסים שעל הסוחרים לשלם, היינו מסכימים לשלם אפילו 20, אילו ידענו שזה יהיה מצב קבע". אמרה **נעמי** (9) בתה של הרקנית יהודית **אורנשטיין**, ואחת מגבורות הסרט "הוותן וסלי", כשראתה את עצמה בסרט: "בעצב אני די נחמדה!".

סיר **לאורנס אוליביה**, השחקן והבמאי, הלך בעקבות אשתו **ויויאן** לי, קיבל אף הוא התמוטטות עצבים, יצא להחלמה בצפון איטליה.

הסופר האמריקני **ארנסט המינגווי**, בחר בנושא לספר חדש, יצא לקניה, יתאר בספרו הבא את מלחמת המאורמאן.

מדע

סוף האהבה

הפרופסור הממושקף, קצר הקומה, בעל הפנים החירות, הזמין את אורחיו במעבדה להתבונן באחר המיקרוסקופים הגדולים. האו רח ראה, מתנועעים בתוך טיפת מים זעירה, מספר גדול של חיידקי דיונטריה, אמיבות. אחת למספר שניות התחלקו כמה מן החיידקים לשנים, וכל אחד מן החצאים גדל במהרה, הפך להיות אמיבה חדשה שהמשיכה להתרבות באותה צורה.

הסביר איש המדע: "כל אחת מן האמיות הללו היא ממין נקבה. אין לה צורך בכל מעצמי עם אמיבה אחרת כדי שתביא לעולם וולדות. דבר זה יתכן גם אצל בעלי חיים יותר מפותחים".

מספר נסיונות שנעשו במעבדות שונות בעולם, וביחוד במעבדות של הביולוג היצרפתי ד"ר רוסטאן, הביאו תוצאות מפת לאות המבשרות, אולי, מהפכה בכל מבנה הגוף האנושי. הנסיונות:

- שפנה המליטה, לאחר טיפול מסוים בקרח יבש באברי הרבייה שלה, גורים ממין נקבה, ללא כל מעצם עם זכר.
- חזירת גויאנה הביאה לעולם וולד לאחר שהוריקו בגופה חומר כימי מסוים.
- ביצי צפרדעים הופרו מבלי שיגע בהן זרע זכר.

"משהו מעין זה", הסביר איש המדע, "אנו מנסים להשיג גם אצל האדם".

רבייה בלי זכר. נסיונו הראשון של ד"ר רוסטאן נעשה בצפרדעים. תהליך הרבייה הנורמלי הוא: הצפרדע הנקבה מטילה ביצים, אחר מטיל הזכר את זרעו במים, ליד צורות הביצים. הזרע שוחה אל הביצים, חודר אל תוכן, מפרה אותן וגורם לתחילתו של דור חדש של צפרדעים.

ד"ר רוסטאן, נוכח, מתוך הסתכלות ינסיונות של אנשי מדע אחרים, כי בכמה סוגים של חיות, הביצים מופרות גם אם הזרע מבקיע את קליפת הביצה, אך אינו מזדווג עם הביצית בתוכה. על כן, הסיק הפרופסור, אפשר לגרום להפראת על ידי הבקעת הביצה באמצעים מלאכותיים. הוא עשה זאת, בעזרת מחס קטנה, השאיר את הביצים נקובות בתוך מים חמימים. ביום הנכון יציאו מן הביצים ראשנים. הצפרדע שהטילה את הביצים היתה, באופן כזה, גם אם וגם אם לראשנים.

באם נסיונות אלה יצליחו גם ביונקים מפותחים יותר, ואין כל סיבה לשער כי במוקדם או במאוחר לא יצליח המדע להשיג זאת, עלולים לקרות כמה וכמה דברים מעניינים ומדהימים.

מתנבא ד"ר רוסטאן: "אני בטוח שברגע שלידה כזאת תהיה אפשרית, תמצאנה נשים רבות שתרגנה בכך. כל הולדות שיבואו ב"צורה כזאת לאויר העולם יהיו טמין נקבה. אט אט תחזור למוחות הנשים בעולם הכרה שהזכר אינו חיוני עוד לרבייה הגזע. הכרה זו עלולה לעשות את האשה קפריסית ובעלת יומרות מסוכנות, להעמיד בסכנה את כל היחסים בין הגבר והאשה... בעצם, עלול הגבר להעלה כליל מעל פני האדמה, בעזר שהאשה תמצא את עצמה שליטה על גורלה בעולם שלא יהיה בו מקום לאהבה מינית".

• בנו של אדמון רוסטאן, מחבר סיראנו דה ברזאק.

בילקוט הפרסומים הממשלתי נתפרסמה הודעה על קבלת התפטרותו של **ישראל רוקח** מתפקיד ראש עיריית תל-אביב. מקבל התפטרות והתחום על ההודעה: שר הפנים ישראל רוקח.

שילם בשביל עקרונו: ח"כ **אליעזר ליכנה**, שקיבל לפניו אל מערכת דבר דבר העלאת שכר סופר 20 ל"י ל-25 ל"י המאמר, תשובה קולעת: "בהתאם למדיניות שאתה מטיף לה, לא להעלות את השכר כדי למנוע אינפלציה נוספת, לא נוכל להענות לבקשתך".

סיפר שר הדואר, ד"ר **יוסף בורג** על ביקורו אצל ראש עיריית ניו-יורק **וינסנט אימפליטרי**: רק נכנס הוא לחדרו, וכבר התנפל עליהם, מה שדמה לגדור שלם של צלמים, המטירו עליהם פקודות איך לעמוד, איך ללחוק ידים ועוד. העיר אימפליטרי: "טעיתם אם חשבת כי אצלנו יש דמוקרטיה. זו פוטוקרטיה".

שאמר חבר הכנסת החרותי **יוחנן באר** על חברו המפא"י **שלמה לביא** שאנשי חרות אוהבים אותו, למרות שהוא שונא את אנשי חרות, השיב לביא העין חרוזי במחמאה: "יכולת להיות אצלנו שר, לו עזבת את חרות!".

יריבו של לביא, ח"כ מפ"ם **אהרון ציזלינג**, נסע מבית ההתנגשויות העין חרוני לתל-אביב, הסתכן מיד בהתנגשות מסוג אחר, מונית קרייזלר פגעה בשברולט של ציזלינג ברחוב אלנבי, תל-אביב, מעוצמת הבלמים נהרפה נוסעת המונית אל השמשה, נפצעה קל. כיפת המונית נזוקה, ואילו לח"כ ולמכוניתו לא נגרם כל נזק. "חסינות הכניסה", העיר אחד הסקרגנים.

את המצב בעין-חרוד עצמה סיכם העיתונאי הירושלמי הוותיק, **אשר לזר**, הסיכום: "אין חרוד. יש חרדה".

ח"כ מפא"י אחר, **זלמן (זיאמה) ארן**, בעל עיני התכלת והדמיון הרב למישל טיטו, גילה את חולשתו: הוא אוהב ספרי בלשים אנגלים.

כששמע סופר דבר הממושקף, **משה רביר** את נאומו של ח"כ הצ"כ חיים אריאב על התקציב, העיר: "זהו נאום אופור קואליציוני!".

די שי

לשי נאה זכה איש הש"י, **אפרים רקל**, שהוציא את ספרו "עלילות" שי. השי לספר השי: טונה וחצי גיר, מתנת היהודי האנגלי רובינסון, לשעבר איש הסי.איי.די. שהיה מבוקש על ידי אצ"ל וגר אחרי הקמת המדינה ביפו. רובינסון הוא אחד המעטים שהוזכר בשמו (לחיו) בספר.

סופר אחר מקוה להשלים בקרוב את מלאכתו: **דוד (דוליק) הורוביץ**, בעבר מנהל משרד האוצר ובעתיד מנהל הבנק הלאומי, שטיים את ספרו על כלכלת הארץ. בעזרת בנו דינוד. בספר משתמש הורוביץ בפעם הראשונה בסטטיסטיקות פנימיות של משרד האוצר, במקום הסטטיסטיקות שפורסמו בקהל הרחב. התוצאה: אחד התאורים הקדורים ביותר שפורסמו אי פעם על כלכלת ישראל.

בהרצאתו לפני לשכת בני-ברית בתל-אביב התלונן **משה קול**, מנהל עליית-הנוער, על המשורר **נתן (הסור השביעי) אלתרמן**, שכתב שיר נגד גירוש ששת הילדים המא-רוקאיים שהוחזרו למולדתם. "מדוע אין כותבים שיר על 36 האלף שנקלטו? שאל קול, "הרי עליהם אפשר לכתוב שירים יותר יפים!".

את מצבה הגיאוגרפי של ישראל הגדיר **חיים מרגלית**, סגן מנהל הבנק הלאומי, ששימש נציג בועידה הכלכלית של עמי אסיה במנילה, במלים אלו: "ישראל עומדת בדרך לאירופה, אך יותר בצד האסיאתי".

אהבה עירית

כשראה רבי-סרן **אדגר וולם**, ממפקחי א"ם בצפון הארץ, את הגנרל בנט דה-ריידר בשער העולם הזה (810) פנה למכר יהודי: "אתם אינכם אוהבים אותו ביותר, לא כן?" הופעתו הראשונה של **וינסטון צ'רצ'יל** במדיה החדשים כאביר מסדר הבריית, היה בפתיחת תערוכת האקדמיה לאמנות, בה הוצגו חמש מתמונותיו.

למתנה מיוחדת במינה זכתה עיריית לונדון מידיה של המרשל **יוסף טיטו**, המתנה: קרן שתשמש לגדירה לכלות נזקקות.

כביסתך בודאי תשוב לתחיה...

מאחר שאבקת הכביסה המיוחדת במינה "זיוה" נמצאת שוב למכירה בכל מקום. כבסים גדולים יהיו לבנים כשלג ורעננים כפרחים כש"זיוה" עוזרת בכביסה. "זיוה" כובסת בלי סבון, בלי מברשת ובלי שפשוף ומנקה את הכבסים ללא מאמץ.

זיוה

תוצרת "נקח" — המפיצים היחידים: גורית בע"מ

חסכו!

אל תדחה את קניותיך בגלל חוסר במזומנים. קנה עוד היום בזול — בתשלומים נוחים, בעזרת פנקס הקניות של

ארגון לאשראי בע"מ תל-אביב, רחוב הס 4.

בולים

המתנה היפה ביותר לנוער ולמבוגרים קניה — מכירה — הערכה קונה גם בולים ישראלים. רח' דינגוף 120 ת"א. **ליאו קי"ל**

מרפסתך היא שימושית דירתך היא קרירה

עם סוכך מתוצרת "הסוכך"

רח' הרצל 89, תל-אביב, טל. 5475

15 שנים

רדיו - בלומן

ת"א, המלך גורג' 44 החנות המיוחדת עם המבחר הגדול ביותר של כל סוגי הרדיו תשלומים נוחים שרות מיוחד בהיקף של 50 ק"מ מתל-אביב. התקונים כ א ח ר י ות

צינוקורפיה

רינדזונסקי

רחוב הקישון 6, תל-אביב

גולפות קו גולפות רשת

כריכות "העולם הזה"

הקוראים הגרים בתל-אביב וסביבותיה, אשר מסרו את גלינותיהם לכריכה, מתבקשים לגשת לקבלן במערכת "העולם הזה", **מדור הכריכות**, רח' גליקסון 8, תל-אביב (ליד תיאטרון "אהל"). נא לעשות זאת בהקדם האפשרי. שעות הקבלה: 2-9 ו-6.30-5.

הודעה למנויים

המנויים אשר טרם סדרו את תשלומיהם — מתבקשים להכניסם בהקדם האפשרי למערכת "העולם הזה". מחיר המנוי לתקופה:

ינואר — מרץ	1953	2,600 ל"י
אפריל — יוני	"	2,780 "
יולי — ספטמבר	"	2,600 ל"י

יחסים

תכנית עשירה

בכל ארץ תרבותית בעולם קיים ספורט מתורבת שהוא מעין ממלכה אחת גדולה ומתוכננת המשתרעת על מגרשי כדורגל, איצי טדיוני אתלטיקה, אולמות כדורסל, בריכות שחייה, המתכננים הם צבא של מאמנים ומארגנים העורכים אימונים סדירים, תחרויות, מפרסמים תכנית שנחית מלאה של כל המפעלים מראש.

ישראל אינה נמנית על אותן הארצות. היא עברה, לדעתה, את גיל הבגרות, אינה זקוקה לכל השטריות האלה. אמנם אין לרשותה הציוד הדרוש, צבא המאמנים ואולמות דספורט. אולם היא גאה על התכנון הקיים בספורט שלה. לגביה אין צורך בתכנית שנית מקיפה של תחרויות מפעלים מקומיים. תכנית זו, אומרים בישראל, אין צורך להמציא; היא מונחת באחד התיקים, במשרדי התאחדות הספורט הבין לאומית בפריז. בתכנית: רשימת כל האליפויות העולמיות, האירופיות, או האסיאתיות בענפי הספורט השונים.

החודש השתתפה ישראל בשתי אליפויות בעוד שמשחתפי השלישה עדיין מצפים לאשרות נסיעה. שני טיולים, לנאפולי (היאבקות) ולמאדריד (טניס) ואולי גם למוסקבה (כדורסל) יעשירו את אלבומי התמונות של כמה ספורטאים. אולם הספורט הישראלי יוסיף להיות דל כשהיה.

מכביה

אלמלא הריב

מספרים על בייב רות, גדול שקנני כדור הבסיס בארצות הברית, כי פעם לפני תחרות מכרעת, זלל כמה מנות צהרים שהיו עשירות להשביע חזיר בר. כקנוני סעודה נטל תפוח עץ ארמדם, בלע אותו בנגיסה אחת. כאשר גער בו מאמנו על כך, חייד רות, עלה על המגרש בבטחון האופייני לו. לאחר רגעים ספורים התברר כי בייב אינו מסוגל עוד לנוע. הוא הועבר באלונקה אל מחוץ לשדה. שם תפס בשרחל ידידו המעוצבן שא לו: "הפסדנו?" התשובה היתה: "הפסדנו!" בייב קילל את עצמו הפליט ברוגז: "יודעת? שאסור היה לי לנכס את התפוח הארוך!" אותו הדבר קרה גם בישראל. לפני פתיחת המכביה השלישית ב-1950 היו שני הארגונים, הפועל ומכבי עוסקים בריב קולני שנמלחם הדבר חדשים. השאלה היתה אז: מה מעמדו של הפועל במפעל התשובה באה דווקא ממשרדי ראש הממשלה, שם התערבו כמה פקידים גבוהים, קבעו כי הפועל חייב להשתתף במכביה, כגורם ספורטיבי גרידא. ההכנות באו באיחור, נבחרת ישראל נכשלה לחלוטין. טענו אז: הריב הוא שגרם למללה.

השבוע, כמאה ימים לפני פתיחת המכביה הרביעית, המצב אינו שונה מזה שהיה לפני שלוש שנים. השינוי היחיד היה, שהפועל, המחזיק פי כמה מאשר אז, דרש עתה חלק בארגון המפעל. טוען הפועל: "המפעל הפך לפסטיבל לאומי, אינו עוד קנינו של המכבי. לא נכון כי הספורטאים הבאים מארצות חוץ הם חברי מכבי. בשרותינו כוחות ארגון ניים טובים, מדוע לא נשתתף גם אנו בארגון המפעל?"

טוען מכבי: "מפעלנו הוא מסורת של שנים. לא נותר עליו לעולם. הפועל חייב לקחת חלק במכביה. חלק ספורטאי פעיל, זה הכל."

חובב הספורט הישראלי יודע כיום בדיוק מה יקרה עתה: כמה שבועות לפני הפתיחה, ישלח ראש הממשלה שליח מיוחד ויפגש עם שני נציגי הארגונים, יסדיר את העניינים כדי "לא לעשות רושם רע על האורחים". שבוע לפני הפתיחה ילחצו נציגי הפועל וכבי את הידים בחמימות, ימהרו להזמין את מעילי הספורט החגיגיים.

בינתיים הפך הספורטאי הישראלי לגולם דומם המתעורר כל אימת שמאורעות גדרים לים עומדים להתרחש, עד אז אינו עושה מאומה.

כאשר תעזוב המשלחת האחרונה של המכביה את הארץ יאנה לבטח שוב עסקן אלמוני: "אלמלא הריב הארוך לא היינו נכשלים..."

שחיה

שי לשחיית טהורה

מאז הצליחה הולביד לרכוש אל לבה של השחיית האמריקאית אסתר ויליאמס, להפכה לכוכב קולנוע, לא קבלה שום שחיית אחרת, כל כך הרבה הצעות מסחריות מושכות, פרט לפטריציה ("פט") מקורמיק. פטי, בת למהגרים אירים, בעלת גוף גמיש ופנים נאות, זכתה ללא קושי בשתי מדליות זהב בקפיצה למים באולימפיאדת הלסינקי. כאשר חזרה למולדתה, עטו עליה אנשי הי עסק, הציעו לה לקפוץ למים בפני המצלמה תמורת תשלום. אחת ההצעות הגיעה לסכום של 20 אלף דולר לשנה.

הספורטאית הצעירה (20) מקליפורניה, השיבה ללא היסוס: "ראיתי יותר מדי אנשים נפגעים כאשר הם הופכים למקצועיים. כסף לעולם לא יקנה את האושר."

התשובה היתה מכשיר תעמולה מצויין לגבי ראשי התאחדות השחיה. הם שיבחו את הקפצות האמיצה, ערכו לה נשפים מפוארים, פרסמו את שמה בכותרות היתונים.

החודש, קיבלה פטי הזמנה לניו יורק. היא לא ידעה בדיוק מי המזמין, השם היה זר לה בהחלט. אולם היא באה. באולם המפואר

של מלון וואלדורף-אסטוריה קיבלוה בתשרי אות כאלפיים לובשי בגדי ערב. גבר בגיל העמידה העניק לה צלחת מוכספת עליה היה חרוט: "לאות הוקרה לספורטאית טהורה, מלשכת הספורט של בני ברית בניו יורק."

תהילה תמהה כיצד הגיעה למסיבה יהודית טהורה זו. אחר נתברר לה כי כמעט כל הנאספים תופסים מקומות ראשונים במעלה בהתאחדות הספורט האמריקאית.

פטי הודתה בהרצנת ראש הבטיחה לנצח גם באולימפיאדת מלבורן ב-1956. אחר הרבה ברוב פאר למלון פרמונט, שהתה על חשבון בעליו, שמואל אורנשטיין, משך שבוע שלם בניו יורק, בה לא חסר לה דבר.

העיר אחד הפעילים של בני ברית: "בעזרת כמה נערות כמו פטי אפשר היה לאסוף מיליונים למגבית המאוחדת."

כדורגל

הקוסם הביא גביע

100 אלף צופים קמו על רגליהם, אל מלכה נצור נגו, המלכה אליזבת השניה נכנסה לאיצטדיומבלי. נשמעה שריקה והי מאורע הספורטאי הגדול ביותר באנגליה החל בשאגת אדירה שיצאה מפיות הנוכחים. המאורע: משחק הגמר על הגביע האנגלי בכדורגל.

לפני שנה עדיין ישיבה אליזבת לצד אביה, המלך ג'ורג' הששי, ראתה את קבוצת בלק פול מוכרעת על ידי ג'וקסל. היתה זו הפעם השניה שקבוצת בלקפול עלתה לגמר, והפעם השניה בה נוצחה במשחק. השנה חוללה בלקפול סנסציה: היא הגיעה בשלישית להמבלי והפעם התיצבה מולה בולטון וונדררס.

שלא ככל שחקן אנגלי, המוכיר ברסט את המלה וומבלי, עלה סטנלי ("הקוסם") מאתיו, הקיצוני השמאלי של בלקפול, בלי כל פחד. הוא הכיר היטב את המגרש, לחץ את ידי המלך כמה פעמים, עם קבוצתו ועם הנבחרת הלאומית.

מאתיו, אחד השחקנים הטובים בעולם, לא נכלל בזמן האחרון בנבחרת אנגליה. משחקו האינדיבידואלי המופלא, שליטתו ה מוחלטת בכדור ושווי משקלו הבלתי רגיל, היו אמנם שובי לב והוא זכה להערצת הקהל. אולם למרכיבי הנבחרת היתה דעה אחרת: מאתיו שיחק יותר מדי עם הכדור, הפריך לקבוצתו, גילו החל נותן גם הוא את אותותיו.

אולם לגבי בלקפול, מאתיו היה עדיין קוסם. השמועה שעברה מפה לאוזן היתה שהוא עומד לנטוש את הקאריירה שלו, יעשה הפעם מאמץ עליון לסיימה בכבוד.

שחינית פטי מקורמיק
מי הזמין, בעצם?

30 אלף לירה. הפעם, היתה החלטה של קבוצת בלקפול נחושה: לנצח בכל מחיר. לא היה קשה לשער, על כן, את מצב רוח שחקניה כאשר יריבתה, בולטון, הביקעה, עד הדקה ה-56, שלשה שערים וספגה רק אחד.

כאן בא תורו של מאתיו. היתה זו הודמנות בלתי חזרת להחזיר את העטרה ליושנה, והוא הצליח. למרות שלא הבקיע שום שער בעצמו, לא הטיל איש ספק כי היו אלה מבצעו הפרטיים של "הקוסם" שהביאו למפנה הדרמטי. במצב של 3:1 לרעתם, תקפו חלוצי בלקפול בניצוחו של מאתיו, שעבר את הגנת היריב בטכסיס מרהיבים, הגיש כדורים נוחים לרגלי חבריו. הם הבקיעו שלשה שערים במחצית השנייה. בלקפול זכתה בגביע בפעם הראשונה בתולדותיה. מאתיו הגשים את חלומה. כמה עתונים מחו על תכניתו להניח את נעליו בארון. "עוד היום", כתבה, "הוא שווה 30 אלף לירה."

רופה; 49. גנרל אמריקאי בשירות או"ם, ש' היה בתפקיד במרחב.

מאונץ: 2. נשיא אסיאתי; 3. אחת משכ' גות ישראל; 4. יום, אליו פותחת תעלת סואץ דרך; 6. יש אומרים, אבל בשתי אותיות; 7. הזוג היהודי שנדון למות באשמת ריגול ה' אטום; 8. מפריד בין ישראל לקפריסין; 9. אחד משלושת יורשי סטאלין; 11. שמה היפאני של יפאן; 13. הצבע שהפך רוזן; 15. מכונת מבכרים מדינאים לא לסגת (בעיקר כשהיא של-הם); 17. מהפכה שאינה מצליחה; 18. אליו שואפים רוב הפוליטיקאים; 20. הסבא שלו הוא ראש ממשלת ישראל; 23. העץ שהסכים לקבל עיניו את המלכה, במשל יותם (שופטים ט'); 26. כאשר איש זה עמד בראש השלטון באנגליה של העת החדשה, היא היתה רפובליקה; 27. סמל התנ"ך לצבע האדום; 28. כאשר דברי המדינאי אינם עוזרים הוא מדבר; 29. אחד משלושת ראשי עיריית ירושלים היהודיים; 31. צייר ישראלי ששימש כצייר; 32. תנועת ריגול עברית; 34. חצי האי מפיך הקוראן והנפט; 35. פעם היה שמה פ. ק. פ.; 37. מה שלך חר' מד לו; 39. תוארו המוסלמי של סיר עבדול רחמן מסודאן; 42. מה שמפריד בין פלשתינה לעבר-הירדן; 44. מספר הצדיקים הנעלמים; 45. תואר מושל בצפון אפריקה; 47. רחמנא ליצלן וגם רוצה לומר.

			8	7	6	5		4	3	2	1
13					12		11			10	9
	18					17			16		14
							21			20	19
								23			22
		24									
			28		27				26		25
										30	29
		32				31					
				36			35				34
						39					38
			43			42		41			40
							46		45		
										44	
											48

חשבון מדיני

מאונץ: 1. בעיר בירה זאת שוכנת המפק' דה הראשית של האמנה הצפון-אטלנטית; 5. בטעות נחשבת עיר זאת כבירתה של שווייץ; 10. קצין משטרה ישראלי שהפך קונסול ישראל בצ'יקגו; 12. תחת דגלן לוחמים הכוחות ב' דרום קוראה; 14. לא חמדי מבתי מדינאי בין טוב ו...; 16. הם נמצאים בתוך ספר; 18. מלת הסבר; 19. שם כולל למפלגות ה' רכושניות, הלאומיות והבורגניות; 21. מתומ' כי חואן פרון; 22. פרי זה הוא מוצר היצוא הישראלי העיקרי; 23. "הלוא זה..." מוצל מאש" (זכריה ג'); 24. כל מכתב נשלח מאת מישהו... מישהו; 25. האם יהיה קטן, במלה אחת; 27. שר החוץ המרחבי בעל השם הקצר ביותר; 30. אחת ממכות מצרים; 31. דוד הכהן מקחה להפוך בה ציר ישראל; 33. יהונתן לוד; 35. הראשון לחודש זה הוא חג הפועלים הבינלאו' מי; 36. בארצות רבות מושמים מתנגדי ה' משטר מאחורי גור עשויה מהחומר הזה; 38. צעיר סגני שר החוץ לסובייטי; 39. בעזרתו מוציאים גם דיפלומטים סקקים מן הבקבוק; 40. ג'ורג' הששי לאליזבת השנייה; 41. רבן יותן בן יוכאי קיבל אותה מטיטוס; 43. בכתוב המספרי היה צריך לכתוב מ"ו ככה; 44. אל סיינוסי הוא מלכה; 46. קריאת התפילות; 48. המאוכלסת בין הדימוקרטיות העממיות באי-

בעצם לא קרה כלום, וזה, דוקא, המרגיז. אבל דבר אחר יכול אני לומר לך בבטחון. היא היתה אחת הנקבות היפות ביותר שראיתי אי פעם. היה לה גוף... משהו מוסרי קלי, משהו שמתנגן כשהוא מתנועע. בכל צעד שהיתה עושה, היו רוח וגמישות; בכל תנועה של יד — חמימות וחיבה. אפילו דיב — שהוא שונא נשים באופן פרינציפלי, וטוען שאין חתורות יפות בכל העולם חוץ מבאיטליה, — הודה שזו יכלה לשמש אחת הדוגמאות לאידיאל היופי שלו. (אני בטוח שהיא איטלקיה, העיר).

— נדמה לי, שראינו אותה, לראשונה, באנטורפן. עגנו שם יומים כדי לסיים את העמסת חמרי-הברזל, ושעה קלה לפני ההפלגה הופיעה במכונית-טקסי הדורה. ועלתה בכבש האניה. נער התאים נשא בעקבותיה את כוורתה העשויה עור בהיר, וכל הקצינים שהיו פנויים אורה שעה, עמדו והסתכלו בה כאילו היתה תמונה התלויה על קיר התערוכה. כה אנחנו ראינו אותה ראה חסופה בלבד, מפני שהייו עסוקים כרגיל, וקצת יותר מן הרגיל. ה"בוסן" החליט, כנראה, להשיג שיא עולמי בהרדת ה"בומים", (ורועות המנופים העשויות ברזל, שבתחילה חשבת אותם לתוחמים, ואחר-כך כינית אותם בשם צנורות שיוצאים מן התורן, ועוד בשמות מסוג זה, שהוכיחו את בורותן הרבה בעיניו אניות).

יתכן שאתה היית מוריד את ה"בומים" ביתר נחת וב" עזרת פחות אנשים — אבל אצלנו זה לא כך. ה"בוסן" משוכנע שה"בומים" הכבדים יש להם תכונה ליפול על ראשו של מישהו אם לא מטפלים בהם בזריזות ובעדיפות בטחון. למעשה, זהיר הוא כל-כך בשעת דורותם עד של שמו צעקנותיו, נדמה לי כי עבר עליו פעם נסיון כזה, וה"בוס" כינוני חס לו על ראשו, כאשר היה צעיר יותר.

לכן, כמו שכבר אמרתי, לא יכולנו להבונן בה באופן יסודי, אך העובדה שאנחנו זוכרים, בכלל, את הפרט הזה, יכלה להוכיח לנו עד כמה יפה היתה. אל השכח, שהיה זה אחרי שבילינו שלשה ימים באנטורפן, ובמדה מסוימת שבצענו מנשים, אם אפשר לומר כך. לכן, כדי שאינו נוסעת תעשה עלינו רושם חזק עוד לפני שיצאנו לים — עליה להיות, כאמת, מלכת יופי.

כעבור שעה הפלגנו והיינו עסוקים בעבודות שונות של פינוי הספון וסידורו, עד רדת הלילה. והנקבה היפה — כשם שנכנסה לתא בתחילת הנסיעה, כך נשארה שם ולא הראתה את פרצופה במשך יותר משבוע ימים. למעשה מצאנו הצדקה מסוימת להתנהגות זאת. לא קבלנו, כמוכר, את דעתו של מקס, שטען כי פרצופיה-השודרים שלנו הפחיתו דו אותה ולכן מסתתרת היא בתאה. וכן, לא רצינו לקבל את הסברה של אליק, שהקצינים עושים וזים בחדרה כל היום וכל הלילה.

שטיות — במיץ, אמרנו, מזג האוויר אינו מתאים לנוסעים.

ובאמת היתה רוח שנשבה בעקבות מסימת, והיו גלים שהתרומו לגובה מסוים, והאניה שנכנסה, בעיקר, לשוט באמבטיות סגורות, החלה לחוש קצת סחירות ולהתפתל בהתפתלות של שכור.

כפי שכבר ראתי, אין זאת אגיה המובילה נוסעים. יש כמה תאים מהוררים על ספון-הסירות, אבל הם היו קודם לכן מגורי הקצינים, ורק אחר-כך הפכו לאוניוסעים, מחן לקה ראשונה, כאשר החליטה החברה להתחרות בכל חברות האניות הזרות המשיטות אניות-נוסעים מפארות בכל קו העולם. כשיצאנו לים, שהוא התחלה האנגלית הידועה ל" שמצה, פגשנו במה שנקרא "רוח גודית", וזאת היא מין ספחת-ימית ממדרגה-ראשונה. אם נפתל לאניה שלך "רוח גודית", יכל אתה לומר "קדיש" על לוח הזמנים של הנסיעה. הרוח אינה מרפה ממך לאורך כל הדרך. אתה יורד דרומה ונאבק בה על כל מייל ומייל, אחר-כך אתה סובב ומשנה בפתאומיות את הכיוון שלך למזרח, בתקוה שתפטר ממנה, והרוח שבה ומקדמת את פניך ליד האוברטס, ונוסעת מול החרטום עד הרגע שהנך מגיע באחרון של שלשה ימים לנ" מלהיבה.

מה יכלנו לעשות? עמדנו ליד ההגה וקיללנו, אכלנו וקיללנו, צבענו קירות וקיללנו, גרדנו חלודה וקיללנו. הי קפטן קילל, והקצינים קיללו... הללו, האחרונים, קיללו בגלל סבה אחרת לגמרי, וזהו העיקר: היפהפיה לא יצאה מתאה כל זמן ששטנו דרומה, והשמים היו אפורים כעופרת. אחרי שבוע ימים של חוף ספרד, וירענו שעוד מעט נפנה האהוב והתלול של חוף ספרד, וירענו שעוד מעט נפנה מזרחה ונכנס לתוך הים שלנו, שבו השמש מאירה פנים, ומחממת, והרוח אינה תצופה, אלא פתוחה-אדירית ממזר מעת ועצלנית. סכבנו ונכנסנו לתוך המיצו הנאה, ולמחרת בבקר — היינו בים-התיכון. המים היו שקטים ונוחים, והרוח, באורח פלא, נשבה מאחור ברוב חיבה וידידות. אכן, יום נהדר היה. ובאותו יום ראינו איתה על ספון ה" סירות.

ישכנו רכובים על גבי ה"בומים" שהיו הפעם מורדים ומאוזנים, ועסקנו ברחיצתם במי-סודה. יכול להיות שאתה היית רוחץ אותם בעזרת סולס — אבל אצלנו נהוג אחרת. מתוך נסיון (אני יודע של מי) התברר שהדרך הנוחה ביותר לרחיצת "בומים", היא לרכב עליהם ולזוז לאט-לאט אחורה עד שגמרת עם ה"בום", ועם אחריו מנוסך. ה"בומים" בדרך כלל, מקבילים הם, שנים-שנים, ועל כל אחד מהם רוכב אחד-המלחים כששני דליים תלויים מלפניו, באחד מהם — תמיסת-סודה, ובשני — מים רגילים שנקראים משום-מה "מתוקים". טבלתי את המטלית בדלי שמימין שהכיל סודה, סחטתי אותה במקצת, ומרחתי את ה"בום" אשר עליי רכבתי.

יתכן שאתה היית משקיע כוח בשפשוף הברזל המזוהם — אך אצלנו נהוג (כמו בכל אגיה) שהגדול חייב להיות מכוסה תמיד בשכבת צבע וכל תינוק יודע שתמיסת-סודה חריפה אוכלת את הצבע וחושפת את מתכות הברזל עד שהוא מסמיק מבושה ומחליד. לכן, השינה היא: לאט לך עם הסודה, מרח, בעדינות אם מאפשרים לך זאת השרירים, ואחר-כך שטוף את המקום שמטלית שטבית במים המ"מור" קים. אם יש לך מול, נשאר המקום ששטפת נקי ונוצץ

כחדש, ואם לאו, סימן שהגיע הזמן להחליף את תמיסת הסודה בחדשה...

בקיצור, עוד אני רוחץ לתומי את מרכזו של ה"בום", ואליק, המתחרה שלי, שישב רכוב על ה"בום" המקביל, ציץ לי בשפתיו, ושרק חרש כדי להפנות את תשומת-לבי. תחילה חשבתי: אוי ואבוי, ה"בוסן" מביט ורואה כמה כת מישיטתי לטשטש בלי-הצלחה ולבסוף הונחתים מתוך תקוה שאיש לא ישים לב אליהם. אך אליק עויה את פניו פעמים מספר ואף הצביע בידו, ולבסוף תפשתי מה כונתה, ושלחתי את מבטי לעבר ספון-הסירות.

הי אלהים! כמעט וצנחתי ממרום-מושבי מרוב הפתעה. היא עמדה ליד המעקה ונהנתה מזיו השמש וממראה הים התכול... יפה היתה כנומפה, שכה אחיה... נכון, אמנם, שזה שבוע לא ראיתי אשה, ובמצב כזה, כל קליפה נראית לך כמשהו שראוי לשים אליו לב, אבל נשבע אני לך: הפעם לא טעיית ולא שגיתי כדמינות. היא היתה באמת כליל השלימות.

שער שחור וחלק פאר את ראשה. יפי פניה היה טבעי, וצבע עורה רענן ושחום במקצת. על גופה לבשה בגד ספורט לבן, מתוך בכמה מקומות שהמתחה נאה להם. בין אזי- בעותיה החזיקה סיגריה שפנתה האחת העלתה עשן, והי שניה — סמוקה היתה מסומק שפתיה. חדלתי לנקות את ה"בום", והתבוננתי בה בלב מלא הרהורי עבירה. אילו הייתי סיגריה, אמרתי בלבי, והיתה מגישה אותי אל שפתיה... אילו הייתי מעקה והיתה נשענת עלי... אילו הייתי...

הי, הסודה שלך מטפטפת על הספון! הוהירני אליק. נאנחתי וסחטתי כמה טיפות סודה לתוך הדלי. אליק ישב זקוף על גבי ה"בום" שלו, מעשה גנדרנות, נעץ סי- גריה בזוית פיו וניסה לשוות לעצמו ארשת של גבור ה" רוכב על סוס אביר. אף אני הרגשתי מעין דחיפה להת" בלט במשהו והחילוני לרחוץ את ה"בום" בקדננות ובמרץ,

כאילו שום דבר בעולם, מלבד העבודה, אינו מעניין אותי. מעין התחרות התפתחה בעבודת הרחיצה שלנו, ומדי פעם מעיפים היינו מבט חשאי לעבר הנערה הנפלאה שעמדה במנוחה על ספון-הסירות וחלמה בהקץ. "אני חושב שהיא צרפתייה", אמר אליק, (ודע לך שאצלו נחשב הדבר למחמאה מסוג-ראשון, לא כל בחורה זוכה מפיו של אליק להגדרה קדושה זו).

"לא, ספרדיה, נדמה לי", אמרתי. (אני, מצדי, משוגע אחרי ספרדיות).

"אה", נאנח אליק בעצב מעושה, "היתה לי אחת כי זאת באנטורפן... מצצה ממני את הנשמה..."

"כן, גם לי היתה אחת כזאת..." אמרתי כשבלבי תפילה המסתכמת במלה "ולואי". "בחורה נפלאה..." העיר אליק. "מי?" תמתי.

"זאת מאנטורפן", אמר אליק. "אה", נגנתי.

המשכנו לשטוף את ה"בומים" בתנועות נאות ככל ה" אפשר. אליק תקן את הסכה המטונפת שעל צוארו בתנועת יד אצילית. ואחר ראינו את הקצין השני קרב אל הנערה כשהוא לבוש במדיו המצוחצוחים ביותר. "הבט!" אמרתי בתערומת קלה.

"שום דבר..." הרגיזני אליק בבטחון עצמי.

הקצין שוחח עם הנערה בקלות ובחופשיות, אך לא שמענו את דבריו. מבטינו נעשו עתה תלולים יותר, וקלטנו כל בחינה וכל חיוך, וכל גילוי שניים מבהיקות מצדה של החמימה. אליק החליק בחשיבות על יזפי זקנו הפרוע בן השבוע, ואני התגרדתי בחשש-של מתחת לכובעי המוכ" תם בצבע. לא עברו דקות מספר, והקצין והנערה פנו לל- כת ונעלמו בכיוון בנין-גשר-הפיקוד.

"אה", אמרתי בבזז, "כולן כאלה. טפשות כמו עץ. רר אות מדים וזה מסנור אותו".

"לא הייתי נוגע באחת כזאת", ענה אליק בתעוב, "אני שונא סנוביות..."

"יש לי תחילה בחיפה ששוע עשר כאלה..." אמרתי. "כמו כלום..." אישר אליק. "תחילה לא מוכרחה להיות יפה..." העיקר שלא תרים את האף..."

עבדנו רגע בשתיקה כשאנו זזים מדי פעם לאחור, גוחנים ומשפשפים במטלית את הברזל העגול.

"השארית שם כתם גדול", הערתי לאליק. "אני יודע", אמר. "לעזאזל, הישבן כואב לי, ולך?..."

יותר לא דברנו. עבדנו בשתיקה עד רדת הערב. רחצנו ארבעה "בומים", ושתי ארוכות אויר גדולות. יתכן שאתה היית מספיק יותר, אבל אצלנו, הסיסמה היא: "אין מה למהר, תגמור ענין אחד יתחיל ענין אחר." (החרוזים אינם שלי, ואל תביט בי במבט כזה).

מדי יום, בשעות הצהריים, מופיעה היתה באותו מקום בקרבת מעקה ספון-הסירות, וההסתכלות בגופה החמוד נעשתה אצלנו מעין פולחן. מדי בואה למקומה, היה מישהו נחפו להתקשר עם האחרים.

"היא באה!"

הידיעה היתה עברת כבזק בין מלחי-הספון, ומיד משנים היו כולם את מקום העבודה שלהם כדי שיוכלו להזין את עיניהם ביופי הבחילי מצוי שנפל בחלקנו. המרגיז ביותר הוא, שבכל יום לובשת היתה בגד אחר אשר הלם אותה יותר מן הקודם. ומה שגרוע בהרבה מזה: בגלל החום, שינתה את הסרקתה, הרימה את שערותיה אל-על, וגילתה בכך את צוארה החטוב משיש נדיר... לא, לא יכלתי עוד. חי אלהים! התחילתי לחלום עליה גם בלילות...

ובאותו מאותם הלילות, כאשר סימתי את משמרת-ההגה שלי, בחצות, פגשתי את אליק שחפשיני בהתרגשות רבה בסביבת גשר-הפיקוד.

"בא! בא מהר!" אמר בנושימה כבדה. "מה יש? מה קרה?" נבהלתי.

אלהים! שרפה בתא, — חשבתי — או שיטפון, או... או...

מי יודע מה...

"בא, תראה משהו", אמר אליק.

הלהיטות שבקולו הפתיתיני במקצת. הלכתי בעקבותיו עד הגיענו לפנת מעקה שבקרבת ספון-הסירות. אליק טס על ארגו שעמד בקרבת המעקה, נאחו בקורה הקבועה במ קום, ושרבב את גפו החוצה עד היותו תלוי בין שמים ובין ים.

כמעט שפרצתי בצעקה, חשבתי שברצונו לאבד את עצמו לדעת לעיני, וכבר מוכן הייתי לדבר על לבו, להתחנן, ול" נסות לשכנע אותו לבל יעשה זאת, כי החיים יפים, ואנחנו צעירים, ולא כדאי, ואל תהיה טפש, ובכלל... אך אליק הביט בי בעינים שכלל וכלל לא הביעו מות, ולחש:

"ששש!!!"

"מה הענין?" תמתי.

"בוא הנה", רמו אליק בחצי קול.

יתכן שאתה היית מטפס לשם בלי היסוס, אבל אני, חביבי, גם בשעת עבודה חשובה לא תוציא אותי מתוך המעקה ולו גם תגרדני בשתי ספינות-גרר ושלשה "יוצאים", ולא כל-שכן בשעה כזאת, באמצע הלילה, לשם מי-יודע-מה. "בוא!" זרזני אליק כשהבחין בטרובי, "היא מתפשטת!..."

מיד קפצתי בזריזות על המעקה, ובשעת מעשה כמעט ונשמטתי היממה. נאחתי בקורה בכוח איתן וניסיתי לר- חוף את ראשי עד כמה שאפשר כלפי חוץ.

"איפה? איפה?" שאלתי בעצבנות. "ששש!!" רמו אליק. "הנה!"

הבטתי וראיתי כי פנים תא הנוסעים המפואר נשקף אלי מעל גבי זוגיות הצהריה-פתוחה, שבנפול עליה האור שמשו כראי מצוין. חי נפשי! ראתיה עומת ליד ארון הבגדים הפתוח, לבושה בחלוק דק וצמוד לגוף... עיני התרחבו מא- ליהן במאמץ לקלוט כל פרט ופרט מן הנעשה בתא.

"היכף תראה, היא תתפשט!" לחש אליק בקול רועד.

בלעתי את רוקי בהתרגשות ובצפיה. מוזר, יכל אתה, לפע- מים, לבלות ימים תמימים בחברת בחורה עירומה, ומעורמה לא יעוררו בך אף רבע מן ההתרגשות שהם מעוררים בך בהציץ אליה מבעד לחור המנועל או החלון, מבלי שהיא תרגיש בכך.

השד יודע מה קיונו שתעשה שם בעוד אנו מציצים אליה במתנוב, אך תלויים היינו בחוץ בכוחות נואשים ממש, והריר מלא את פינו בתאוה.

הנערה הוציאה לבנים עשויים משי מתוך הארון, והגיחתם על המטה.

עכשיו! חשבנו בלב פועם.

אותו רגע שמענו נקישה על דלת-התא. הנערה פתחה את הדלת קמעא וראינו את הקציין-השני, עומד בפתח, וחיוך טטשי שפוף על פניו. אלאמלא המרחק שבינינו ודאי מבחין הייתי בירר אשר מלא גם את פיו.

הנערה דברה עמו מלים מספר מבלי לפתוח את הדלת יותר ממחצית.

הקצין נסה להכנס פנימה. הנערה דחתה את נסיונו. שוב הוחלפו מלים מספר ביניהם. עניו של הקצין שוטטו בברק-פרא על חמוקי גופה העטופים בחלוק. אחר נסוג לאחור בנימוס ונדלת נסגרה בפניו, ונועלה בברית. אליק רמו לי במרפקו בין צלעותי וכמעט שהפילני הימה. הס- תכלתי פנימה בתפון, אך הנערה נעלמה מעיני.

"איפה היא?" שאלתי בחשש-קל. "איפה היא?"

"נשכבה בזה..." אמר אליק באכזבה.

"חיינו עוד דקה בלב אחוז-תקוה, ואחר, ככה האור בתא..."

ירדנו ממקום שתנו מלאי זעם ושנאה.

"ראית דבר שכזה?" רטן אליק.

"היא לא נתנה לך", אמרתי.

"היא לא נתנה לאף אחד. חושבת שהיא מי-יודע-מה?"

התלונן אליק.

"בחורה הגונה, ימח שמה!" פלטתי בבזז.

הוא אשר אמרתי: שום דבר לא קרה. האם אין זה מר- גיז?